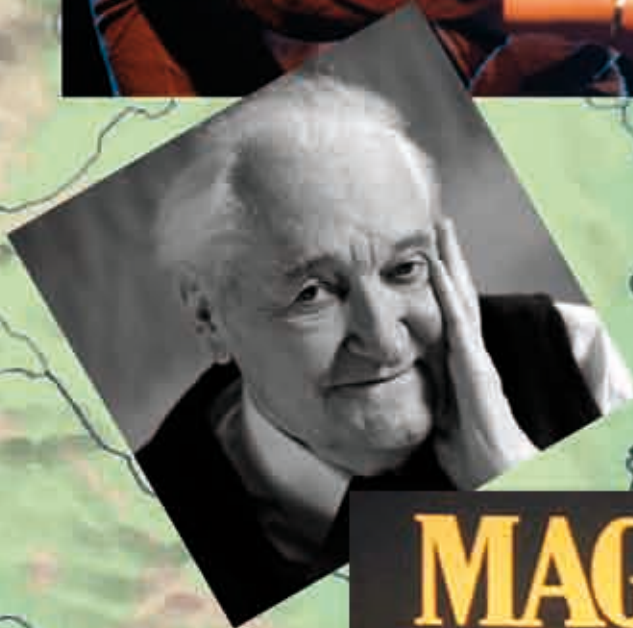
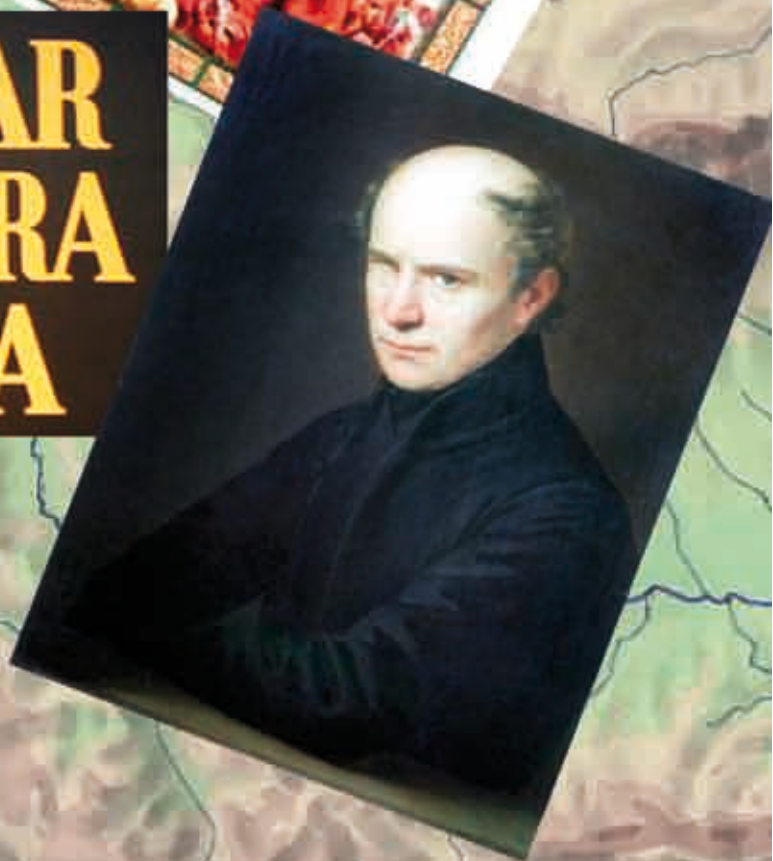

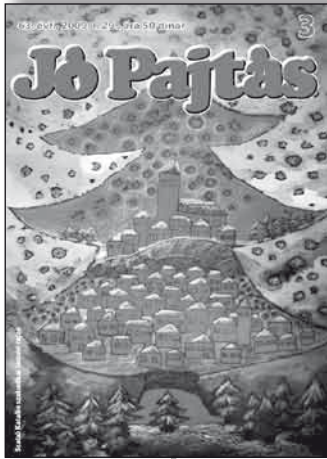
Jó Pajtás

**MAGYAR
KULTÚRA
NAPJA**

**A jövő
heti
Jó Pajtás
címdala
és posztere**

Hogyan hordták a tógát?

A régi rómaiak tógája egyszerű lepelruha volt, azaz egy minden szabás és varrás nélküli, hosszú kelmedarab, amelyet a vállon átvette, ügyesen redőzve és elől összefogva viseltek. Tisztességgel szolgálta ez a lepel az ókori embert, csak az volt

a baj, hogy nehéz volt felölteni. A jobb módú rómaiak tógáját például a vestiplicinek nevezett, külön e célra kiképzett szolgák segítettek feladni, minden redőt gondosan eligazítva. Hogy hogyan, arról leírás is van: a tógát szolgáló kelmét először teljes hosszában fele szélességre hajtották, majd sűrű redőkbe szedték, a bal vállra helyezték úgy, hogy mintegy harmada előrelógjon. Azután a lepel többi részét a hátról a jobb váll alatt előrehozták, onnan ismét a bal vállon át hátravetették akként, hogy anyaga a bal kart jórészt elfedje. Végül a lepelnek a háton lévő részét a jobb vállig széthúzták és a bal vállról előrelógó részt följebb vonták, ami által megrövidült, s a mellén dudorodó újabb redőket képezett. De akárhogy is

tekerte a szolga urára a tógát, elegáns hatást csak akkor keltett, ha viselője begyakorolta a megfelelő testtartást. A tóga hordása nyugalmat, méltóságjelenséget és oldott, lassú mozgást igényelt. Fizikai munkát végezni nem lehetett benne, ugrálni, szaladni, ficáncolni még kevésbé.

Hogyan születik a sün?

Burokban születik, hogy tüskéi fel ne sebezzék anyját. A természet ugyanis mindenben bölcs és előrelátó. Még ebben is, noha a kis sünik majdnem kopaszon jönnek a világra, csak a hátukat borítják aránylag puha, fehér tüskécskék. Az utóbbiak között bújnak ki aztán négyhetes korukra a meglehetősen kemény végleges tüskék, melyek ellen már a burok se védené meg a mamát. A sün egyébként a legnagyobb rovarevő emlősünk. De nemcsak rovarokkal táplálkozik. Felfalja a csigát, a békát, még a mérges kígyót is. Felnőttkorára tüskéinek száma mintegy 16 000. A hátoldalát borító tüskeruha alatt

A hétfotója

Nem könnyű a fotós dolga, főleg akkor nem, ha olyan helyről akarja lefényképezni a Grand Canyont, ahonnan még senki sem fényképezte. Miért is nem? A képsor többet mesél erről, mint tízoldalnyi szöveg... Hajmeresztő!

Tudod-e?

hasa durva szőrrel borított, hasonlóképp a feje. Bőrizmai azonban roppant erősek, így ezek segítségével könnyen szúrós labdává gömbölyödik, ha veszélyt érez, hogy teste sebezhetőbb területeit megvédje. Általában éjszaka vadászik zsákmányra, de nálunk élő fajtája csak tavasztól őszig, mert ha beáll a hideg, téli álomra vonul vissza. Ám ez nem minden sünnnek szokása. Az olykor Francia- és Spanyolország déli partjain is feltűnő, de Afrikában honos fehér sünnnek például eszébe se jut átaludnia a telet, hisz olyan klímában él, ahol egész évben talál táplálékot. Ha igaz, hogy burokban születni szerencse, a süni szerencsés kell, hogy legyen. Sokfelé szerencseszimbólumnak is tartják. Mindenesetre roppant kedves jószág, kis cipőgomb szemével és megnyúlt orrocskájával. Hát csoda, hogy egyik kedvence a gyerekeknek?

Csoda-e a gyapjú?

Manapság bizony csodaszám-ba megy. Pár évtizede ugyanis anynyira fellelkesültünk a káprázatos színekből előállítható és könnyen mosható, kezelhető műanyagoktól, hogy szinte megfedkezünk az embert évezredek óta szolgáló birkagyapjóról. A valódiról, amely számtalan előnyös tulajdonsággal rendelkezik. Szabadon engedi bőrünket lélegezni, s mivel nem akadályozza a levegő áramlását

testünk és az öltözék között, hőháztartásunkat is egyensúlyban tartja. Már csak azért is, mert súlyának harminc százaléka erejéig magába szívja a vizet, nedveket. Így testünk párát is, s ha verítékezünk, sem hűl le alatta a bőrünk. Ráadásul méregteleníti, minthogy semlegesíti a savas meg az alkalis anyagokat, mi több, enyhíti a reumás panaszokat. Ha a fájós testrészt becsavarjuk egy gyapjúkendőbe, sajgása rövidesen csökken vagy megszűnik. Legfőképp pedig nem okoz allergiát, mint a műanyagok, hisz fehérjemolekulái saját bőrünk fehérjéihez hasonlóak. Ezért olyan puha tapintású a gyapjú, ezért olyan kellemes viselhető. Mindez persze kizárólag a tiszta, természetes gyapjúra vonatkozik, nem a műanyag szálakkal manipuláltra. A gyapjú egyik hazájában – az ausztrál gyapjú javát adó Új-Zélandon – mindenesetre úgy tisztelik a gyapjúállatot, a birkát, hogy az utakon az emberekkel szemben is elsőbbséget élvez.

Álmaim, vágyaim, kívánságaim az új esztendőben

*Békés álmunkba ne csalódjunk soha,
Oltalmazzon minket angyalok mosolya.
Lelkünkben béke és szeretet virítson,
Düh és gaz álnokság meg ne szomorítson.
Ostoba szólamra ne hajoljon szívünk,
Gazdagság kíséje minden vidám léptünk.*

*Útjaink vigyenek igaz célunk felé,
Jövendőnk munkája ne váljon keresztté.*

*Éjszaka pompásan ragyogjon csillagod,
Veled lehessen, amikor csak akarok.
Egymásra találjon most minden kereső,
Társával éljen most minden egymást
szerető.*

*Közösen tegyük szebbé ezt a világot,
Ízleljük már most a mennyei boldogságot.
Váljon minden titkos, szép álmunk valóra,
Áldott legyen minden együtt töltött óra.
Nevetni tudjunk, és őszintén örülni,
Odvas idő fogát messze elkerülni.
Keveset mondok végül, de szépet kívánok:
**BOLDOGSÁGBAN, BÉKESSÉGBEN, SZERETET-
BEN, EGÉSZSÉGBEN, SIKEREKBE
BŐVELKE-
DŐ ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁNOK!***

Az ismeretlen költő sok szépet kíván, de, hogy az óbecsei Samu Mihály iskola nyolcadikosai mit szeretnének elérni, mi a kívánságuk az új, 2009-es esztendőben, azt Józsa Zsuzsanna magyartanár nő diákjai mesélik el: Balzam Henrietta, Menda Csilla, Simon Rózsa, Csernovity Krisztián, Krsztekanity Edina, Hegedűs Éva és Kokrehel Grácián.

Grácián legnagyobb kívánsága, hogy az osztálya jobb magaviseletű és jó tanuló legyen.

– Nagyon szeretném – mondja Grácián –, ha megjavulna az osztályom, nem lenne ilyen zajos. Mivel nyolcadikos vagyok, szeretném, ha jól választanék, ugyanis még nem döntöttem el, melyik középiskolába is menjek. Persze, az is egy kívánságom, hogy sikerüljön a fölvételi, s bejussak abba a középiskolába, ahova majd eldöntöm, hogy megyek. Ha befejezzük az iskolát, azt is nagyon szeretném, ha a barátaimmal továbbra is barátkozhatnék, nem szélednének szét, s hétvégeken együtt járnánk tekézni, mint eddig.

Henrietta sem döntötte még el, melyik középiskolába is iratkozzon.

– Jó lenne már eldönteni – jelenti ki Henrietta –, melyik középiskolába is iratkozzam. No de, van még idő, azért szorgalmasan

készülök a fölvételre meg a versenyekre. Ebben a félévben részt szeretnék venni az anyanyelvi, fizika- és matekversenyeken, és azt is kívánom, hogy jól szerepeljek. Ebben az évben van még egy nagy kívánságom, a harmadik: meg szeretném találni azt a barátot, akit majd szeretek.

– Nekem is ez a legfőbb álmom – magyarázza Rózsa –, hogy találkozzam egy fiúval, akivel mindent meg tudnék beszélni. Meg az osztálytársaimmal szeretnék továbbra is barátkozni. Nekem is fontos, hogy jó legyen a bizonyítványom, meg, hogy be tudjak jutni a Közgazdasági Középiskolába.

– Én is közgazdaságiba szeretnék iratkozni – veszi át a szót Edina –, az a vágyam ebben az évben, hogy sikerüljön bejutni. A családdal pedig, ha eljuthatnék a Hawaii-szigetekre! Meg egy barátot szeretnék megismerni a nyáron, akivel járhatnék.

Csilla is már választott: a zentai tehetséggondozó gimibe iratkozik, ugyanis szépen rajzol.

– Igen, a képzőművészeti szakra fölvételizem – kezd a mesélésbe Csilla –, mert már kiskorom óta szeretek rajzolni. Tehetségesnek tartanak, s Skrabány Viktor festőművészhez járok, hogy minél többet megtanuljak. Természetesen az a kívánságom, hogy sikerüljön a fölvételi, de ahhoz

jó bizonyítvány is kell. Ez is egy kívánságom, hogy jobb tanuló legyek ebben a félévben. A legnagyobb azért az, hogy a kapcsolatom a barátommal továbbra is megmaradjon.

Krisztián is döntött: Jobban fog tanulni, hogy bejuthasson a műszaki középiskolába.

– Elektrotechnikára iratkozom, s ott nem kell fölvételizni, de azért fontos a jó bizonyítvány. Tehát az a vágyam, hogy jobbak legyenek a jegyeim, s sikerüljön bejutni a kívánt középiskolába. A harmadik, de legfőbb vágyam, hogy továbbra is a barátnőmmel, Krisztinával együtt szórakozzunk.

Éva kozmetikus, de lehet, hogy fodrász lesz. Itt sincs fölvételi, de elkel a jó bizonyítvány.

– Nekem is három kívánságom van: 1. Jobb tanuló legyek! 2. Jó lenne, ha fölvétnének a középiskolába! 3. A szüleimtől egy motorbicajt szeretnék kapni. Mivel már levizsgáztam, bukósisakom is van, csak a bicaj hiányzik. Megígérték, hogy a tél folyamán megveszik, mert ilyenkor olcsóbb. Mivel a fiúmnak is van, egyelőre az övével motorozunk, de ha lesz nekem is, akkor egyszer az enyémmel, máskor az övével veretünk a Tisza-parton.

Három kívánság. Mint a mesében. Teljesüljön hát!

Ősi hangszerek, ősi kultúra

Hagyományápolás a téli napokon

A szünet bizonyára sokaknak pihe-
nással telt, de akinek kedve volt
valami újat is megismerni, az je-
lentkezhetett a szabadkai Lányi Ernő Iparos
Művelődési Egyesület által meghirdetett
foglalkozásokra, ahol január 5-e és 17-e
között közelebbről is megismerkedhetett a
rovásírás tudományával, a pásztorfurulyával
és a citerával. Az órák során az érdeklődők
nemcsak a rovásírást sajátították el, hanem
sok új ismeretet szereztek a magyarság
hagyományairól, s azok megőrzésének
fontosságáról is. A rovásírást Szöllősy Vágó
Veronika tanította, míg őseink hangszerén,
a furulyán és népünk lantján, a citerán való
muzsikálást dr. Szöllősy Vágó Lászlótól lehe-
tett ellenszerezni.

A hatodikos Csordás Noémivel és Búbos
Dáviddal, a hetedik Horváth Annával, a harmadikos
Kolosi Krisztiánnal, és a nyolcadikos Lak Róberttel a
rovásírásórán találkoztunk, míg a negyedik Nagy Gergővel
a furulyaoktatáson váltottunk néhány
szót.

– Anyukámtól hallottam ezekről a fog-
lalkozásokról. Furulyám volt otthon, ezért
ez volt az egyik, amire jelentkeztem, és a
rovásírás is izgalmasnak tűnt. Érdekes arról
tanulni, hogy a régi magyarok hogyan írtak
és milyen volt az életük. Történelemből en-
nek mindenképpen hasznát veszem majd
– jelentette ki Dávid. – A furulyaoktatáson
ismertebb dalokat játszunk, és sok vajdasá-
gi dalt is tanulunk. Régen jártam zenedébe
is, ott hegedűn tanultam, a furulyázással
viszont egy néptánc-táborban ismerkedtem
meg, és nagyon megtetszett.

Robi szerint nagyon fontos, hogy a régi
idők szokásait ne engedjük feledésbe me-

rülni, s átadjuk a jövő nemzedékeinek is.
Szerinte az a tudás, amit a foglalkozások
alatt szereznek, tartósan megmarad ben-
nük.

– Egyszer már megismerkedtem a rová-
sírással, úgyhogy mindaz, amit itt hallok, nem
ismeretlen a számomra. A legérdekesebb
az, hogy jobbról balra kell írni és olvasni, s
persze a betűknek furcsa az alakja. De nem
nehezebb megtanulni, mint az ábécét.

Krisztián az interneten talált rá az egye-
sület által meghirdetett foglalkozásokra, és
mivel érdeklődik a néphagyományok iránt,
rögtön jelentkezett is a rovásírásra és a ci-
teraoktatásra.

– Nagyon tetszenek a betűk alakjai, olya-
nok, mintha nagyon értékesek lennének.
Oda kell figyelni, és átismételni a tanultakat,
és akkor nem olyan nehéz megjegyezni,
melyik írásjel melyik betűnek felel meg. A
citeraázást most tanulom, de ezt sem tartom
túl nehéznek. Ha lesz máskor is ilyen prog-
ram, szeretnék rajta részt venni – mondta.

– Én anyukámtól hallottam, hogy van
ilyen téli szüneti program, és nagyon meg-
örültem neki. Még nem voltam hasonló
foglalkozáson, de érdekelnek a néphagyom-
mányok, és tetszik, amit itt tanulunk. Szer-
intem is fontos, hogy megőrizzük ezeket a
dolgokat, és talán én is egyszer továbbad-
hatom majd az én gyerekeimnek. Bár nem
szeretem a történelmet, nagyon érdekes
dolgokat hallottam itt – mondta Anna, aki
nemcsak a rovásírással ismerkedik, hanem
furulyaoktatásra is jelentkezett.

Noémi nagyon jól érezte magát a foglalkozások
alatt. Ő is a visszafelé íródó, különös
alakú írásjeleket emelte ki fő érdekesség-
ként.

– Még nem tudom, hol kamatoztathatom
mindazt, amit itt tanultam, de gondolom,
hogy az osztálytársaimnak megmutatom
majd. Nem biztos, hogy használni fogják,
de azért megmutatom nekik. A magyarság
történetéről, életéről nem először hallok,
voltam már táborban, amely ezekről a ha-
gyományokról szólt, és szerintem is fontos,
hogy ezeket a dolgokat ne felejtjük el. Ne-
künk az osztályfőnökünk szólt, hogy lesz
ilyen program, de csak én jöttem egyedül
az osztályból. A többiek nem voltak rá fogé-
konyak, és szerintem a gyerekek többségét
nem is nagyon érdekli.

Noémi citeraoktatásra is jelentkezett,
mint mondja, az iskolában már belekóstolt
a citerázásba, de a foglalkozások alatt észre-
vehetően fejlődött a tudása.

Gergő furulyaoktatásra jelentkezett.
Mint mesélte, még tavaly nyáron ismerke-
dett meg ezzel a hangszerral.

– Tavaly márciusban egy osztálykirán-
dulás alkalmával vettem egy díszfurulyát,
de mivel egyedül nem jutottam semmire,
a nyáron voltam egy táborban, és ott kezd-
tem tanulni. Szerintem nem olyan nehéz
furulyázni, de észrevettem, hogy néhány
nap után mennyivel jobban megy, mint
előtte, és persze a különböző tájegységek
népdalait is megtanuljuk. Valamilyen szin-
ten érdekelnek a népszokások is, de főleg
a furulyázás miatt vagyok itt. Lehetséges,
hogy elkezdjek majd zenedébe járni, és ott a
fuvolát szeretném választani, mert nagyon
tetszenek a fúvós hangszerek. Ha lesz még
hasonló foglalkozás, biztosan ott leszek – je-
lentette ki Gergő.

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

Magyarázom a bizonyítványom

Fizikából. Hát fizikából már novemberben feleltem, kérdezte a Föld mozgását, s én mondtam, hogy a Nap körül és ellipszis alakú pályán, melynek egyik gyújtópontjában a Nap van, és ez a Newton érdeme. De akkor a mellettem ülő fiúval összetévesztett, akinek háromnegyede van a fizikából, és nekem írta be véletlenül. Akkor szóltam, a tanári kar megnézte a noteszt, mondta, hogy tényleg a Csekonics helyett írta be véletlenül, de ezt most már nem lehet kiigazítani, mert ebből neki a kormánynál kellemetlenségei támadnak, nagyon kért, hogy ne firtassam a dolgot most egyelőre, és tegyem meg neki, hogy egyezzem bele a hármasba, év végére kijavítja jelesre, és nem is kell felelni a következő félévben. A jelest mindjárt be is vezette a születési bizonyítványomba, főigazgatói aláírással."

Azt hiszem, mindenkivel megtörtént, hogy nem készült, s mikor fölszólította a tanár, ilyen hasonló badarságokat hebegett, mint ahogyan Karinthy Frigyes írja. S kivel nem történt már meg, hogy magyarázkodnia kellett otthon a jegyei miatt?

A bácsföldváriak is ismerik Karinthy Tanár úr kérem c. kötetét, amelyből idéztük e részletet, nekik is tetszik. Velük is megtörtént, hogy rossz jegyet kaptak, nem olyan lett a bizonyítványuk, mint ahogyan a szülei elképzelték. Azt mesélik el, hogyan vágták ki otthon magukat.

– Hármás lett a szerb – jelenti ki elsőként Emese. – A padtársam valamit magyarázott éppen akkor, mikor újat tanultunk, s így nem értettem. A következő órán abból az anyagból kellett felelnem... Hát így csak hármás lett.

A matek hármás? Hát a tanárnő a hibás, mert akkor nem voltam suliban, mikor szólt, hogy ellenőrző lesz, így rosszul sikerült. Majd kijavítom.

Az angol kettes? Nem tetszett a téma. Unalmas témáról nem lehet szépet írni. Ha történetesen a szórakozásról, zenehallgatásról kellett volna fogalmazni, nem lett volna kettes.

A magyar hármás? Jól van, tudom én, hogy most nyolcadikban jobban kellene tanulni a magyart, a matekot, mert ezekből a tantárgyakból lesz a fölvételi, de hát a tanárnő olyan gyorsan magyaráz, nem is lehet érteni. Ha elemezzük, nagyon hosszú mondatokat ad föl. De legalább ne a Toldiból vett idézeteket kellene elemezni, hanem például a Sugarloaf együttessel kapcsolatosakat. Biztosan sikerült volna a mondat-elemzés. Meg mérges is volt a tanárnő, fél osztály egyest kapott.

Krisztina jó tanuló, kevés tantárgyból van gyengébb osztályzata, de a torna!

– A torna. Amikor aktív vagyok, a tanár nem figyel rám, beszélget a másik tornatanárral. Pedig mikor röplabdáztunk, egészen jókat szerváltam. Persze, azt nem vette észre. De ha éppen nem sikerül valami, biztos meglátja.

A matek négyes? Nem értem a képleteket, mert a tanárnő nem magyarázta el érthetően. Kértem én, hogy magyarázza el újra, de nincs rá ideje. Aztán meg, mikor rosszul írtam föl a táblára a képletet, nem is figyelt oda, s mire kiszámoltam a példát, nem az lett az eredmény, s persze hogy én voltam a hibás.

A kémia négyes? A savakat, bázisokat nem értem. Mikor az ellenőrzőt írtuk, nem is írta föl a példát elég érthetően. Meg olyan föladat is volt, amit nem is tanultunk.

Dia is jó tanuló, de az a matek!

– A matek négyes? Én is úgy vagyok, mint Krisztina. Hiába kértem, magyarázza el újra, azt mondta, nincs rá ideje, hogy visszatérjen arra a leckére. Ki akartam én javítani, mert volt két ötösöm meg egy kettesem, de nem szólított föl a tanár. A jövő félévben majd jobban tanulok.

A kémia? Hiába tanulom egész nap, nem megy a fejembe. Mikor fölszólít a tanár, leblokkol az agyam. Nem tehetek róla.

Pikkelt rám a magyartanárnő, amióta (szerinte) nem olvastam el a házi olvasmányt. Egyest adott. Pedig elolvastam én, csak elfelejtettem, mert nagyon gyorsan olvastam.

Arnold is olvassa a házi olvasmányokat, csak éppen nem végig. S az mindig úgy van, hogy a tanár éppen azt a részt kérdezi, amelyiket nem olvastad el.

– A magyar hármás az Egri csillagok miatt van. Olvastam, még a regény filmváltozatát is megnéztem. Pont abból a részből tett föl a tanárnő kérdést, amit nem tudtam. Kétszáz oldalt elolvastam az ötszázból.

A főci négyes? Nagyon szigorú a tanár. Húsz oldalt lediktál, s azt nem lehet megtanulni.

A matek négyes? Hármás lett az ellenőrző, mert éppen akkor, mikor a gyökvonást tanultuk, ügyeletes voltam.

Kémiából meg kettes lett az ellenőrző, mert mikor beteg voltam, nem szóltak az osztálytársaim, hogy ellenőrzőt írunk.

Endre jól taktikázik, mindig ebéd után mutatja meg a bizonyítványát.

– Ebéd után már jobb kedve van a szüleimnek – magyarázza Endre –, mert, ha éhesek, akkor idegesebbek. Mindjárt megakadt a szemük a matek hármason.

A matek hármás? A padtársam miatt van. Beszélt hozzám, s engem hívott ki a tanár felelni. Náluk az úgy van, ha valaki beszélget, mindketten hármást kapnak. Meg mikor ellenőrzőt írtunk, a padtársam nézte az én ellenőrzőm, a tanár észrevette, elvette, s ahány példa volt megoldva, leosztályozta.

A torna négyes? Az úgy volt, hogy volt a naplóban két ötösöm is. Utolsó órán feleltünk. Megmutattam én a gyakorlatot, csak nem tudtam helyesen kifejezni magam, mivel nem tudok jól szerbül.

Kémia hármás? Nem jól másoltam le az anyagot a tábláról, s úgy tanultam meg. Pedig egész délután magoltam.

A szerb hármás? Nem sikerült, kettes lett az ellenőrző. A fél osztály egyest kapott. Nagyon nehezek voltak a föladatok.

– Apu megnézte előbb a tavalyi osztályzatokat – mondja Dani –, s nagyon elcsodálkozott, hogy most kettesem van szerbből. Megmagyaráztam, hogy beteg voltam, s az osztálytársaim nem szóltak, hogy dolit írunk.

Matek kettes? Hát az úgy volt, hogy a matektanárnő, akihez különórára járok, más-ként magyarázta a példákat, mint ahogy az iskolában a tanárnő. Úgy oldottam meg a föladatokat, ahogy a különórán mondta a tanárnő. Persze, nem lett jó.

A bigi is tavaly négyes, most meg hármás. Az új bigitanárnő nem úgy mondja el az anyagot, mint az előző. Meg azt is kérdezi, amit nem is tanultunk.

2009 ígérete

Vajon kinek mit hoz az új év?

smét egy évet tudhatunk magunk mögött. Vannak, akik nem tulajdonítanak nagy jelentőséget az évszámváltásnak, de sokan bizonyára várakozással telve tekintenek az új esztendőre, ami ugyanúgy hoz majd változásokat, meglepetéseket és lehetőségeket, mint az előzőek. Egyes események nagy vonalakban akár előre sejthetőek, de persze ott a horoszkóp is, amiből megtudhatjuk, mi vár ránk az idei évben. Nem kell persze feltétlenül hinni a csillagjósolásban, ám szórakoztató, ha átfutjuk, kinek mit ígér a 2009-es év. Hogy mire számítanak az új évben a fiatalok, arról a szabadkai Majsai Úti iskola nyolcadikos diákjai: Uri Szűcs Réka, Slezák Mónika, Gera Bernadett, Bosnyák Szabaszián, Erdélyi Roland és Polacsek Szanel mesélnek most nektek.

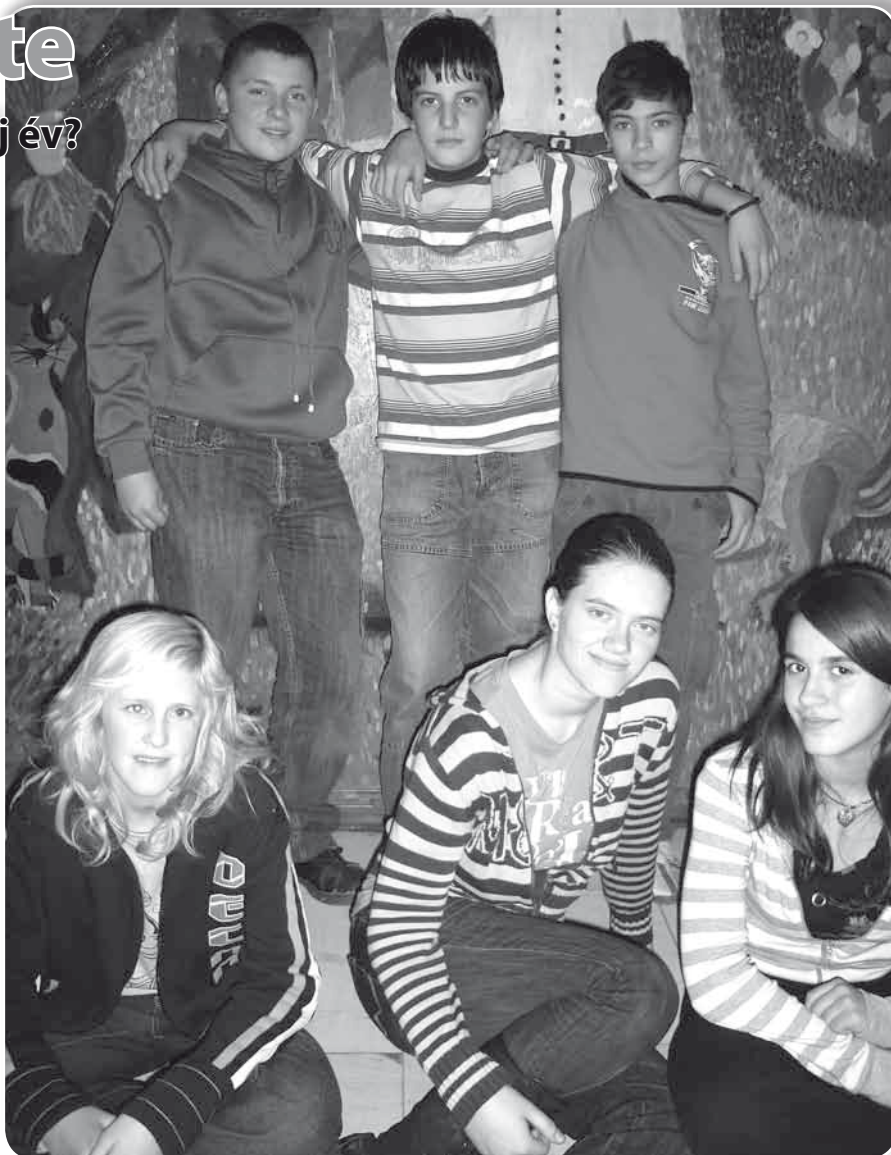
– Szerintem a dátumváltás nem befolyásolja az életünket – véli Réka. – Annyi változik, hogy a papírra más szám kerül. Bár a horoszkópok sokat foglalkoznak ezzel, én nem hiszek benne. Újévkor általában megfogadom, hogy ezt vagy azt majd másként csinálom, de valahogy nem szokott összejönni. Ennek ellenére azt hiszem, az újévi fogadalmak valahogy mások. Az idei év mindenképpen a tanulás körül forog, és szeretném, ha ez jól menne, hogy bejussak abba a középiskolába, amelyikbe szeretnék.

Mónika nem tudja, milyen év vár rá, de szerinte jobb lesz, mint a tavalyi, és ő is sokkal többet fog tenni azért, hogy ez így legyen.

– A legfontosabb most a tanulás, de végre apám is otthon lesz, és együtt lesz a családdal, a középiskola pedig sok változást hoz majd az életembe. Szeretem az újdonságokat, de nehezen tudok hozzájuk alkalmazkodni, úgyhogy várom is, meg félek is tőle. Az újévi fogadalom nálam mindenképpen a tanulásra vonatkozik, de hogy mi lesz, azt szerintem nem befolyásolja, hogy milyen évet írunk – jelenti ki Mónika.

– Szerintem az új évben is minden marad a régi, csak idősebbek leszünk. Az ezredforduló sem változtatott semmin, pedig nagy felhajtás volt körülötte – mondja Szanel.

– Mindig gondolok rá, hogy teszek újévi fogadalmat, de általában elmarad. Többet várok ettől az évtől, mint az előzőtől, főleg a tanulásban. Meg persze az idén kapok egy motort is, amint befejezem a sulit. Már nagyon várom, imádom motorozni. Ez az év biztosan jobb lesz, mint a tavalyi, bár a tavalyi évből sem dobnék ki semmit.

– Én sem dobnék ki semmit a 2008-as évből, nem történt velem semmi nagyon rossz dolog. Azt gondolom, hogy az idei év mégis jobb lesz, változatosabb, mert rengeteg új embert ismerünk majd meg a középiskolában. Szeretem a változásokat, ha azok nem túl nagyok, a középsuli viszont bármekkora változás is, már várom. Nem hiszek sem a horoszkópokban, sem a jóslatokban, mert eddig sosem vált valóra, amit megjövendöltek a csillagokból, és szerintem az újévi fogadalmaknak sincs hatása. Talán csak azért tulajdonítanak nekik nagyobb jelentőséget, mert az emberek tudják, hol és mit hibáztak el tavaly, és mit kell kijavítaniuk, hogy az elképzeléseiknek megfelelő legyen a következő év – jelenti ki Roland.

Szabaszián jól érezte magát 2008-ban, de szerinte az idei év még jobb lesz és sok újdonságot hoz.

– Nem vagyok babonás, de valahogy jó előérzetem van a kilences számmal kapcsolatban. Szeretem az új dolgokat, de a nagy változásokat én is szívesebben elkerülném. Remélem, a középiskola újításait jól tudom majd kezelni, de a

régi barátokat sem szeretném elfelejteni, és remélem, tartjuk majd a kapcsolatot. Az újévvárás mindenképpen jó dolog, és a téli szünet, a karácsony és újév, majd a szülinapom mozgalmassá teszik az év végi és év eleji napokat.

Bernadett szerint is jó volt a tavalyi év, de még több jó dolog fog történni az idén. A legnagyobb pozitívumként az új iskolát emelte ki, mivel szereti a változásokat.

– Főleg az új osztálytársak, barátok miatt gondolom úgy, hogy sok szép dolog fog történni az idén. Szerencsére elég könnyen barátkozom, ezért remélem, hogy sok új embert ismerek majd meg. Az újévi fogadalom is a tanulásra vonatkozik, hiszen ekörül forog majd minden – mondja Bernadett.

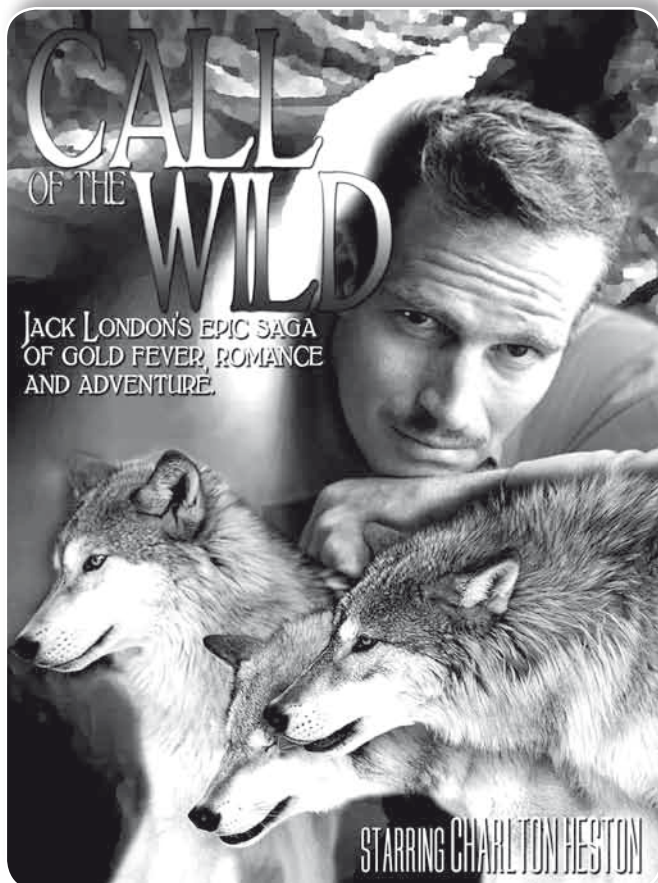
Bár a társaság nem hisz a csillagjósoknak, abban azért mindannyian egyetértettek, hogy az új év, évszámtól függetlenül, új lehetőségeket hoz. Az pedig már csak rajtunk áll, felismerjük-e a lehetőségeket, s kihasználjuk-e őket.

Kép és szöveg: Sztojánovity Lívია

Jack London

A vadon szava

Londonnak ez a regénye a legnagyobb sikert elért és máig is a legmakulátlanabb alkotása. Főhőse, Buck, a bernáthegyi- és juhászkutya-keverék, amelyet az északi aranybányászat megindulásakor száz dollárért eladnak. Befogják szánt húzni, majd több ezer mérföld után három ügyetlen aranyásos veszi meg, s a fáradt eb egy idő után nem hajlandó továbbmenni, amiért kishíján agyonverik. Thorthon, a jártas aranybányász menti meg az életét és Buck nagyon megszereti, egy ízben az életét is megmenti. Thorthon és két társa nagyszerű aranylelőhelyre talál, de az indiánok rajtuk ütnek és megölik őket. Buck erdei bolyongásából hazatérve halva találja gazdáját: bosszút áll az indiánokon, és enged a vadon hívásának, beáll a farkasok közé. A regény mondanivalójának lényege az, hogy az állatok természetéből az ember a legnemesebb és a legrosszabb tulajdonságokat is ki tudja hozni. Az embereken keresztül pedig egy-egy pillantást vehetünk a társadalomra, az alaskai élet viszontagságaira, amelyek előcsalják az emberek igazi tulajdonságait.

L-I.

Buck nem olvasott újságot, különben tudta volna, hogy egyre puszkaporosabbá válik a levegő, s nemcsak őt fenyegeti veszély, de minden erős izmú és hosszú szőrű, meleg bundájú tengerparti kutyát Puget Soundtól San Diegóig. Azért volt így, mivel a sarkvidéki homályban kutató emberek egy sárga fémre bukkantak, s mert a gőzhajózási és szállítási vállalatok nagy reklámot csaptak a leletnek, a férfiak ezrei rohanva megindultak észak felé. E férfiaknak kutyákra volt szükségük, mégpedig jól megtermett, erős izmú kutyákra, akik dolgozni tudnak, és vastag bundájuk van, amely megvédi őket a fagytól.

Buck a verőfényes Santa Clara-völgyben élt, egy nagy ház körül. Miller bíróék birtoka – így hívták ezt a helyet. A ház kissé odább állt az úttól, félig elrejtve a fák között, a lombok résein néhol kibukkant széles, hűvös tornáca, amely mind a négy oldalról körülvette. Kavicsos kocsiút vezetett a házhoz, ide-oda kanyargott a messzire elnyúló pázsit közepén, a magas nyárfák összefonódó ágai alatt. Hátul még nagyobb távlatok nyíltak, mint a ház előtt. Voltak itt nagy istállók, melyekben tucatnyi lovas és szolga lármázott, vadszőlővel befuttatott cselédházak, különböző melléképületek végtelen és rendezett sorban, szőlőskertek, zöld legelők, gyümölcsösök, csipkebokrok. Itt volt az artézi kút szivattyúháza és a nagy cementmedence, amelyben Miller bíró fiai reggelente megmerítették magukat, vagy hűsöltek a forró délutánokon.

És e hatalmas birtok egész területén Buck uralkodott. Itt született, és itt töltötte el életének négy esztendejét. Igaz, más kutyák is éltek itt. Nem is lehetett másként, ilyen hatalmas portán elkelt a sok kutya, de a többiek nem számítottak. Jöttek-mentek, a népes ólakban kaptak szállást, vagy a ház rejtekeiben éltek visszavonulva, mint például Toots, a japán mopszi, és Ysabel, a kopasz mexikói; ezek a furcsa lények csak nagy ritkán dugták ki orrukát a házból és nemigen járkáltak a szabadban. De voltak még foxterrierek is, legalább egy tucat, akik fenyegetően csaholtak az ablak felé, ha Toots és Ysabel kinézett rájuk a seprűvel és súrolókefével felszerelt szobalányok seregének védelme alatt.

Buck azonban nem tartozott sem a szobakutyák, sem az ólbeli kutyák közé. Ő az egész birodalomnak ura volt. Fürdött az úszóme-

dencében a bíró fiaival vagy vadászni ment velük; elkísérte Mollie-t és Alice-t, a bíró lányait, alkonyi vagy kora reggeli hosszú sétáikon; téli esteiken ott hevert a bíró lábánál a könyvtárszoba pattogó kandallója előtt; meglovagoltatta hátán a bíró unokáit, vagy meghempergette őket a fűben, és vigyázott minden lépésükre, ha vad kalandokra indultak a kúthoz, az istállóudvarba vagy még messzebb, a kifutótérre és a csipkebokrok közé. Méltósággteljesen járt-kelt a terrierek között, Toots és Ysabel létezéséről pedig tudomást sem vett, mert király volt – a Miller-birtok valamennyi lábatlan, négylábú és kétlábú jószágának a királya, az embereket is beleértve.

Apja, egy Elmo nevű hatalmas bernáthegyi, annak idején elválaszthatatlan társa volt a bírónak, és úgy látszott, Buck méltó lesz arra, hogy apja nyomdokaiba lépjen. Nem nőtt olyan nagyra – mindössze száznegyven fontot nyomott –, anyja ugyanis, Shep, skót juhászkutya volt. De azért így is, száznegyven fonttal is, hozzá még a jólét és köztisztelet adta méltóságával, kellőképpen fenn tudta tartani királyi tekintélyét. A kölyökkora óta eltelt négy esztendőt úgy élte le, mint egy elégedett arisztokrata; fölöttébb önérzetes volt, és talán öntelt és különc is egy kissé, mint némely vidéki urak, akiknek nincs megfelelő társaságuk. De legalább nem lett belőle elkényeztetett szobakutya. A vadászat és más, házon kívüli sportok megóvták az elhízástól, és megkeményítették izmait; mint a hideg fürdőzéshez szokott fajták általában, szerette a vizet, felüdült, és egészséges maradt tőle.

Egyszóval, ilyenfajta kutya volt Buck 1897 őszén, amikor a klondike-i lelet a világ minden sarkából annyi embert csalt a fagyos Északra. Buck azonban nem olvasta a lapokat, és nem tudta, hogy Manuel, az egyik segédkertész, rossz társaság, akit kerülni kellene. Manuelnek volt egy megrögzött bűne: rajongott a kínai lottóért. A játékban pedig volt egy megrögzött hibája: vakon hitt egy szisztémában, és ez megpecsételte romlását. Mert ha az ember valamilyen szisztéma alapján akar játszani, sok pénzre van szüksége, márpedig egy segédkertész jövedelméből nem sok marad, ha feleségét és számos ivadékát is el kell tartania.

Azon az emlékezetes estén, amikor Manuel elkövette árulását, a bíró éppen a Szőlőtermelők Szövetségének gyűlésén volt, a fiúk

pedig sportklubot szerveztek rendkívüli buzgalommal. Így hát nem látta senki, hogy Manuel és Buck eltávozik a gyümölcsösön keresztül: Buck is valami ártatlan sétára gondolt csupán. S egy magányos férfi kivételével akkor sem látta őket senki, amikor a College Park nevű feltételes vasúti megállóhoz értek. Az idegen férfi odament Manuelhoz; néhány szót váltottak, és pénz csörgött a kezükben.

– Becsomagolhatná az árut, mielőtt átadja – mondta az idegen mogorván, s erre Manuel egy vastag kötelet tekert Buck nyakára az örv alatt.

– Csak húzza meg, és kifogy belőle a szusz – magyarázta Manuel, és az idegen mogorván rábólintott.

Buck nyugodt méltósággal tűrte a kötelet. Igaz, nem volt hozzászokva az ilyen mókákhoz, de megtanulta, hogy bízzék az ismerős emberekben, és elismerje bölcsességüket, amely magasabb rendű az övéénél. Hanem amikor a kötél vége az idegen kezébe került, fenyegető morgást hallatott. Csupán jelezni óhajtotta nemtetszését, abban a büszke hitben, hogy óhaját parancsnak tekinti mindenki. Nagy meglepetésére azonban a kötél megszorult a nyakán, és a lélegzete elakadt. Fellobbanó dühében az idegenre vetette magát, de az feleúton elkapta, szoroson megmarkolta a torkát, és egy ügyes csavarintással visszadobta, hogy a hátára esett. Akkor a kötél még könnyertelenebbül megszorult, és akármilyen dühödten tombolt is Buck, már lógott a nyelve, és hatalmas mellkasa hasztalanul zihált. Soha életében nem bántak még vele ilyen aljasul, és soha életében nem volt még ilyen dühös. Ereje azonban csakhamar elfogyott, szemé üveggé vált, s már eszméletlen volt, amikor a két férfi leállította a vonatot, és bedobta a poggyászkocsiba.

Amikor magához tért, először csak homályosan érezte, hogy fáj a nyelve, és valamiféle jármű padlóján rázódik. Azután a mozdony éleset füttyentett egy keresztezésnél, és Buck már sejtette, hogy hol van. A bíró sokszor magával vitte, s így jól tudta, milyen érzés poggyászkocsiban utazni. Kinyitotta szemét, és egy orvul elrabolt király féktelen haragja lobbant fel benne. Az idegen férfi a torka után kapott, de Buck gyorsabb volt nála. Fogai rácsapódtak a kézre, és csak akkor engedték el, amikor a szorító kötélről ismét elájult.

– Dühös a kicsike – mondta az idegen, elrejtve megmárt kezét a poggyászkocsi kísérlője elől, akit a harc lármája csalt oda. – Friscóba viszem, a főnökömnek. Van neki egy prima kutyadoktora, az majd kigyógyítja a bajából.

A San Franciscó-i kikötőben, egy kiskocsmá hátsó deszkahegyiségében aztán nagy ékesszólással ecsetelte az éjszakai út történetét.

– Ötvenet kapok érte, és kész – mormogta végül. – De nem csinálnám meg újra egy ezresért, ha ide szúrnák le az orrom elé, akkor se.

Kezén csupa vér volt már a zsebkendője, és a jobb nadrágszára bokától térdig felhasadt.

– Mennyit kapott a másik pasas? – kérdezte a kocsmáros.

– Egy százast – felelte az idegen. – Egy centtel se adta volna olcsóbban, hogy a nyavalya törje ki!

– Az annyi mint százötven – számolgatta a kocsmáros –, de bizony isten megéri.

A királyabló lecsavarta véres kötését, és rábámult összemarcangolt kezére.

– Ha ki nem tör rajtam a veszettség...

– Akkor biztos, hogy akasztófán végzed, ahogy meg van írva – nevetett a kocsmáros. – No, segíts még egy kicsit, mielőtt elbúcsúznál az utasodtól!

Buck kába volt, elviselhetetlenül fáj a torka és a nyelve, kis híján elfogyott belőle a szusz, mégis megpróbált szembeszállni kínzóival. De többször is leterítették a fojtogató kötéllal, míg végül sikerült lereszelnüki nyakáról a súlyos rézörvet. Akkor leoldozták róla a kötelet, és egy ketrecforma ládába dobták.

Ott maradt egész éjszaka kimerülten, haragjával és sértett önértévével birkózva. Nem tudta megérteni, mit jelenthet mindez. Mi akarhatnak tőle ezek az idegenek? Miért tartják bezárva ebben a

szűk lécretreben? Nem tudta, miért, de valami homályos előérzet azt súgta, hogy bajok következnek. Éjszaka többször is talpra ugrott, amikor a deszkaajtó nyikorogva kinyílt: talán a bíró jön be, vagy legalább a fiúk. De mindannyiszor csak a kocsmáros dagadt képe bámult rá egy fagyúgyertya sápadt fényében. S a kitörni készülő boldog ugatás mindannyiszor vad morgássá vált Buck torkában.

A kocsmáros azonban magára hagyta, s reggel négy ember jött be a helyiségbe, és felemelte a ládát. Újabb kínzók – gondolta Buck, mert rossz külsejű alakok voltak, rongyosak és mosdatlanok; csapkodva, tombolva fenyegette őket a lécek mögül. Azok csak nevettek, pálcákkal bökdösték, s ő vadul elkapta fogával a botok végét, amíg rá nem jött, hogy éppen ezt akarják tőle. Akkor mogorván lefeküdt és tűrte, hogy a ládát egy szekérré emeljék. Azután megkezdődött Buck és a ládabörtön hosszú vándorlása: kézzel kézre adták őket. Vasutasok intézkedtek fölé; elszállították valahová egy másik szekéren; targonca vitte egy gőzkompra különböző ládák és csomagok társaságában; a kompról egy nagy vasúti raktárba tolták, és végül berakták egy vagonba.

Két nap és két éjszaka vontatták ezt a szerelvény végére csatolt vagonra a sivatár mozdonyok; és Buck két nap, két éjszaka nem evett, nem ivott. Dühében morgással fogadta a vasúti alkalmazottak közeledését, s ezek bosszúból csak még jobban ingerelték. Amikor remegve és tajtékozva a léceknek vetette magát, amazok csak nevettek és csúfolták. Morogtak és ugattak, mint holmi utálatos kutyák, nyüszítettek, hadonásztak, kukorékoláltak. Buck jól tudta, hogy ostoba tréfa az egész, de éppen ezért még inkább sértve érezte méltóságát, és haragja nőttön-nőtt. Az éhséget nem bánta annyira, de a vízhiány kegyetlenül meggyötörte, és forrpontra hevítette dühét. Finom idegzetű, érzékeny állat volt, a rossz bánásmódtól lázas lett, s látát még csak növelte nyelvének és torkának gyulladtsága.

Egyvalaminek örült legalább: hogy a kötél nincs többé a nyakán. A kötél tisztességtelen előnyt biztosított kínzóinak; de most már vége, most majd megmutatja nekik. Soha többé nem raknak kötelet a nyakába, az biztos. Ezt szilárdan megfogadta. Két nap, két éjszaka nem evett, nem ivott, s e két gyötrelmes napon és éjszakán annyi harag gyülemlt fel benne, hogy jaj annak, aki először neki támad! Szemét elfutotta a vér, és Buck tomboló fenevaddá változott. Annyira átalakult, hogy maga Miller bíró sem ismert volna rá; s a vasutasok megkönnyebbülten felsóhajtottak, amikor Seattle-ben végre kirakták a vonatból.

Megint szekéren utazott egy darabig, majd négy ember óvatosan leemelte a ládát, és bevitte egy magas fallal kerített kis hátsó udvarba. Egy köpcös férfi jött eléjük, vörös szvetterben, amelynek a nyaka lomposan a válláig csúszott, és aláírta a kocsis fuvarlevelét. Buck megsejtette, hogy ez az ember a következő kínzója, és vadul dobálta magát a lécek mögött. A szvetteres férfi sötétén elmosolyodott, majd elővett valahonnan egy fejszét és egy fűtyküst.

(...)

Halloween

Nálunk még nem olyan elterjedt szokás a halloween, mint például Amerikában, de iskolánkból a felsős diákok minden évben nagyon készülnek erre az ünnepre. Az idén az ötödik, a hetedik és a nyolcadik osztályos diákok ünnepelték. Természetesen mindannyian másként látták az ünnep lényegét.

• Ti hogy és hol ünnepeltétek a halloweent?

Ági (5.): – Az osztályból Krisztiánál volt a boszorkányok napja. Én halott menyasszónynak öltöztem be. Csak az

volt a baj, hogy a hajam nagyon fel volt tupírozva, így történt, hogy néha elvesztettem az egyensúlyomat. De ennek ellenére nagyon jó volt. Legjobban a tombola tetszett. Egy világító karkötőt nyertem.

Regi (5.): – Nekem is nagyon tetszik ez az ünnep. Kár, hogy csak egyszer van egy évben. De így legalább jobban várjuk.

Anita (8.): – Mint minden évben, most is Diánál volt ez a várva várt ünnep. Két héttel 31-e előtt már a töklámpások, halloweeni gyertyák és világító boszorkák beszerzésével foglalkoztunk.

Móni (8.): – Már alig vártam, hogy 31-e legyen, hogy megérkezzek Diához, hogy meglássam, minek öltöztek a többiek. Én L voltam (Móni és a japánok...)

Hermina (8.): – Én egy olyan asszony voltam, akit megfojtottak, Dia macska volt, a két Anita pedig boszorkány.

Beszélgetéseink során azt is megtudtuk, hogy kinek mit jelent ez az ünnep, ki hogyan szórakozott.

Dia (8.): – Végre egy este, mikor nem kell tanulni.

Hermina: – Végre együtt lehet az osztály iskolán kívül is.

Anita: – Sokat hülyéskedtünk, beszélgettünk... Hogyan szórakoztunk?! (Mindenkinek nevetni kezdett.) Kiálltunk a sugárútra, és ott táncoltunk. Mikor jött egy autó, gyorsan az út szélére álltunk és integettünk.

Dia: – Ötvenszer dudáltak nekünk.

Hermina: – Az utcán pedig angolul beszélgettünk, így az emberek azt hitték, Amerikából jöttünk.

Móni: – Talán mert amikor megkérdezték, azt mondtuk...

Dia: – Egy fiatal pár le is fényképezett bennünket. Nem mindennap lát az ember beöltözött lányokat.

Bálizs Anita, 8. osztály
Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Műhelymunka

Az Erőszakmentes iskola projektumban az egész iskola részt vesz, tehát az én osztályom (IV.6) is. Érdekes játékokat játszva tanuljuk meg, hogyan kell erőszakmentesen viselkedni.

Ezeket a foglalkozásokat műhelyeknek nevezzük. Megtanuljuk, hogyan viszonyuljunk egymáshoz, hogy figyelembe kell vennünk mások kívánságait is, hogy segítenünk kell egymáson. Más szóval, a helyes viselkedési formákat kell elsajátítanunk. A munka nagyobb része csoportokban folyik. Megtanultuk, hogy hogyan

kell csoportokban dolgozni, hogy figyelembe kell vennünk mások akarátát is. A tanító néni kérdéseire válaszolva sok érdekes dolgot tudtunk meg egymásról. Minden alkalommal nagyon élveztük azt, amit csináltunk.

Azt hittem, hogy e foglalkozások után majd megváltozik az osztály, de sajnos nem így lett. Nem történt valami nagy változás, de legalább együtt töltöttünk jó néhány felejthetetlen, vidámsággal teli órát.

Tápai Ramóna, 4. osztály
Petőfi Sándor iskola, Újvidék

A rekordok kedvelői
szívesen vadásznak
extrém hosszúságú
kifejezésekre.
Ilyen szószörny
tengerikígyókat
ejtettünk most el.

Nyelvi tengerikígyók

1

Thaiföld fővárosának ünnepélyes alkalmakkor használt teljes nevét említi a Guinness Rekordok Könyve a világ leghosszabb földrajzi nevéként. Ami nem is csoda, hiszen így hangzik: **Krung Thep Maha Nakhon Amon Rattanakosin Mahinthara Ayutthaya Mahadilok Phop Nopparat Ratchaniwet Mahasathan Amon Phiman Awatan Sathit Sakkathattiya Witsanu Kamprasit**, ez pedig nem kevesebb, mint százhetven betű. Magyarra fordítva még terjedelmesebb: Angyalok földje, a halhatatlanság nagy városa, több isteni ékkő, a nagy leigázhatatlan angyali föld, a kilenc nemes kő földje, a királyi város, a kellemes főváros, a nagy királyi palota helye, örök földje az angyaloknak és felélesztett lelkeknek, a legnagyobb dévák által építve és előre elrendelve – ami kettőszázharminnégy betűt tesz ki. A település általánosan ismert neve Bangkok.

2

Gorsafawddacha'Idraigodanheddogleddollônpenrhynareurdraethceredigion. Ez a név olvasható egy walesi kisvasút állomásának tábláján. Jelentése roppant költői. A következő: Fawdach állomás és „sárkányfoga” az északi Penrhyn úton, a Cardigan-öböl arany tengerpartján. A dolognak egyetlen szépséghibája van. Az, hogy ezt az „óriaskígyót” szándékosan agyalták ki, kifejezetten azért, hogy legyőzzék a korábbi rekordert, amelyet a dallamos Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlantysiliogogoch betűsorral emlegetnek. Ez utóbbi is a walesi nyelv egyik gyönyörű szüleménye. Igaz, ez ugyancsak mesterséges lelemény, amelyet még a 19. században konstruáltak meg abból a célból, hogy híressé tegyék a falut, és minél több turistát vonzzanak oda.

3

A magyar felettébb alkalmas óriás szószörnyek létrehozására. A legtöbben a barokkos **elkelkaposztástaníthatatlanságoskodásaitokért** kifejezést tartják a rekordernek, holott korántsem ez az első. Ugyanis csak 46 betű, míg a **legeslegmegszentségtelenítetteltlenebbeiteknek** eggyel megelőzi, ez ugyanis 47 karaktert tartalmaz. Azonban mindkét kígyó jócskán lemarad az igazi csúcs-tartótól. Az amúgy meglehetősen nehezen értelmezhető **töredezettségmentesítőtlenítetteltlenségtelenítőtlenekedhetnekek** ugyanis egész mondatokkal vetekedhet: hatvanöt betűből áll.

4

A magyarban viszonylag könnyű olyan hosszú szavakat képezni, amelyek egyetlen magánhangzót tartalmaznak. A játékos kedvűek nem is állnak ellen a kísértésnek. Íme, a-val: **tapasztalhatatlannabbakat** (kilenc a-betű). Az **álmárványsárkánylányállátványánál** kifejezésben nem kevesebb, mint tizenegy á-t sikerült összegyűjteni, igaz, hogy a valóságos beszédhez ennek semmi köze. Más a helyzet a pártállásánál esetében, amely a gyakorlatban is használható. Viszont mindössze öt azonos magánhangzó szerepel benne. Ugyancsak előfordulhatna a valóságos szövegben is az örömkönnözönötökhöz alak, a maga nyolc ö-jével. E-vel, a magyar nyelv leggyakoribb magánhangzójával természetesen rengeteg egynemű szó szerkeszthető. Például: **legeslegmegengesztelhetlenebbeiket**, illetve **legeslegmegfellebbezhetlenebbeiket** (mindkettő tizenhárom e-vel).

Az ellenkező véglet

Nem szűkölködünk azonban a lehető legrövidebb, azaz egyetlen betűből álló szavakban sem. Az **a** határozott névelő, az **á** tagadás, az **e** rámutatás közeli tárgyra, az **ó** csodálkozás, az

ő harmadik személyű személyes névmás. Mássalhangzóból viszont csak egy van, amelyik egymagában állva önálló szót alkot. Ez pedig az **s**, amely az és rövidebb párja.

Athéné fája, az olíva

Az olajfa az emberiség egyik leg-
régebbi kultúrnövénye, már Ho-
mérosz is írt róla. Kréta szigetén, a
Knósszosi Palotában háromezer éves olíva-
mag-maradványokat találtak.

Olümposzi történetek

Az olajfa története át- meg átszövi az ókori görög mitológiát. Athéné, a bölcsesség istennője és Poszeidón, a tengerek istene Attika megszerzéséért vetélkedett. A bölcs Zeus annak ígerte a területet, aki valami maradandó kincssel ajándékozza meg a vidék népét. Poszeidón bedőfte szigonyát a sziklába, így sós vizet fakasztott belőle, és megjövendölte az attikaiak világ tengerek fölötti uralmát. Athéné ellenben olajfacsemetét ültetett, amelynek terméseiből táplálékuk lett az embereknek, mécseseikben világosság támadt és betegségeikre gyógyírt találtak. Így ő lett a győztes.

A Kr. e. 5. századtól az olívaolaj a Földközi-tengernél élők legfontosabb csereárujává, kereskedelmi cikkévé vált. Az olajfákat olyan szigorúan védte a törvény, hogy az ültetvényes évente mindössze kettőt vágathatott ki saját fáiból. Az olajat kerámiaedényekben tartották, ebből a korból származnak a legszebb amforák.

Az olajfa leveléből készítették az olimpiai győztesek koszorúját, és – miként a régi Olümpiában, a sportjátékok kezdetekor – ma is olívaolaj élteti az olimpiai fákllya lángját.

Régi idők tanúja

A fűzhöz hasonló levelű olívafa tíz méteresre nő, és igen magas kort ér meg: nem ritka a több száz éves matuzsálem sem. Mediterrán igényű növény, amely mínusz öt fokos hőmérséklet alatt elfagy. Idős korában törzsét göcsörtös, repedezett kéreg borítja. Börnemű levelének színe fényesen zöld csillogású, fonákja pedig hamvaszöld és nemes tapintású. A tavasz vége felé nyíló apró fehér virágai bódító illatúak. Nyár elejére kicsi zöld gömbök fejlődnek belőlük, amelyek késő őszre egy-két centiméteresre híznak. A termések hamvaszöldek, közepükben nagy, hosszúkás, kemény mag található.

A leendő olaj minősége attól függ, hogy mennyire épen és sérülésmentesen kerül az olajbogyó a feldolgozóhelyre. Emiatt a legjobb minőségű olívaolajokat csak kézzel szüretelik, és ezt fel is tüntetik a palackon. A termés mosási, áztatási és érlelési folyamaton megy át. A megmosott bogyók nagy

Picasso híres rajza, a galamb, csőrében olajággal a béke szimbólumává vált. A bibliai ihletésű történet is bizonyítja, hogy milyen nagy múltú növény az olajfa.

kádakba kerülnek, amelyekben addig zúzzák őket gránitköveken, míg sűrű pép nem keletkezik. Az ebből először kifolyó olajat nevezik szűz olajnak, ez a legdrágább. A maradékot ezután centrifugálják, préselik és sajtolják.

A bogyóként fogyasztott csemegét előbb vízzel teli hordókban áztatják, hogy

kesernyész ízt elveszítse, majd külön csérepédénybe vagy fahordóba teszik át, és lesózzák. Minden régióknak megvan a maga izesítési technikája: kakukkfűvet, rozmarinot, zsályát, turbolyát és még sok más fűszernövényt adnak hozzá, míg igazi zamatát elnyeri.

Virága bódító illatú

A havasok királynője

Az Alpok országaiban megannyi népdal és sláger megénekelte virága a havasi gyopár, de ott van a címerekben, pénzermékekben és generálisok váll-lapján is.

hegyivadász hadosztályának állománya a katonaköpeny gallériján viseljen havasi gyopárt ábrázoló jelvényt. Ugyancsak e virág szerepel a hegyi mentők címerében. Akárcsak a régi 1 schillingesen, úgy a mostani osztrák 2 centes eurón is megtaláljuk a nyomát. Nem maradhat le a vadászok kalapjáról sem – természetesen nem a virág, hanem az azt ábrázoló kitűző.

Szimbólumok sokasága

Svájcban – a szó szoros értelmében – magas rangig vitte. Ott ugyanis a tábornokok váll-lapját díszíti. És hol lehetne méltóbb helye e nemes növénynek, mint a Svájci Turisztikai Egyesület címerében! Németül Edelweiss (nemes fehérnek lehetne fordítani) a havasi gyopár neve.

A havasi gyopár eredeti őshazája Közép-Ázsia. Bár Európa számos magashegységében megterem, mégis az Alpokban alakult ki körülötte a legtöbb legenda és mese. A germán mitológia szerint a szerelmét keresve jutott el a magas hegyek közé, és ott maradt. Botanikusok azt is tudják, hogy e növényfaj a jégkorszak táján került az Alpokba, ahol 1300 és 3000 méter közötti magasságban tenyészik. Nem egy ifjú kockáztatta életét, hogy az égbe nyúló csúcsok sziklarepedéseiből havasi gyopárt szakítson kedvesének.

Hogy mennyire becses virág a havasi gyopár, jelzi, hogy az Osztrák–Magyar Monarchiában már 1886-ban védetté nyilvánították. Erre bizonyára szükség volt, hiszen a gyűjtőkön kívül a népi gyógyászat alkalmazói is apasztották az állományt. A növényt összefőzték tejjel és mézzel, s például a Bajor-Alpokban hasfájás csillapítására használták. Ugyanakkor szerelmi varázserőt is tulajdonítottak neki. Ferenc József 1907-ben elrendelte, hogy a hadsereg három

Nyáron virágzik

A havasi gyopár botanikai neve beszédes: Leontopodium. Ez a leon (oroszlán) és a podion (mancs, tappancs) görög eredetű szavak összetételéből született, utalva a virág gyapjas-nemezes virágzatának és az állat mancsának hasonlóságára. Kertészeti kultúrákban két-három évig él e bokros növekedésű évelő, míg a szabad természetben tíz évet is megérhet. Igazi díszei nem a virágai, hanem csillagszerűen kiterülő, ezüstfehér szirmoszerű fellevelei. Virágzása a nyári hónapokra esik, legdúsabban kettő és öt éves kora között bontogatja szirmait. Magvetéssel és töosztással szokták szaporítani. A vásárlóknak nem az alpesi fajt kínálják, hanem annak a Himalájából származó természetett változatát. Kizárólag meszes, a vizet könnyen áttersztő sovány talajon képes teremni, és ragaszkodik a sok napfényhez.

TARKA OLDAL

1	2	3	4		5	6	7		8	
	9				10				11	
12				13				14		
				15			16			
17	18							19	20	
21				22			23			
24			25			26			27	
28		29				30		31		

Keresztrejtvény

- Doktor bácsi, biztosan megjavul a látásom, ha sok sárgarépat eszem? - kérdezi Pistike.

- ...

A doktor válasza a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 9. Nagyon friss, 10. Téli csapadék, 11. Tetejére, 12. Bibliai király, 14. 48 római számmal, 15. A közepén lepi, 16. Vércsatorna, 17. A kutya gazdája, 19. Szánt szerbül, 21. ... culpa, 22. Felráz egynemű betűi, 23. Nyújtom, 24. Ver, 25. Védelek, 27. Bácsi, 28. Víz-hordó edénye, 30. A véradó is ez.

Függőleges sorok: 2. Fohász, 3. Kerti vetemény, 4. Gyereke, 5. Örökbe fogad, 6. Csődör, 7. Laurencium, 8. Három szerbül, 12. A válasz befejező része, 13. Nem rugalmasan, 14. Papírra veted, 18. Lázás, 20. Kényszermunka, 23. A juhok elkerített helye, 25. Ó. R. S. 26. Útőlap a kártyában, 29. Kötőszó, 31. Nátrium.

Betűrejtvények

1

ÉV				SZ				ET
2			I	Ü				

2

3,14	H		ÉS
	E		

3

CS		K	Ö
DI			Ö

Lóugrásban

G	E	E	O	Á
L	GY	F	R	K
GY	O	M	J	N
A	É	I	H	T
F	O	N	F	N

Pista felkötött állal megy az iskolába. A padtársa megkérdezi:

- Hát neked meg mi bajod van?
- Megőrülök, úgy fáj a fogam!
- Miért nem húzatod ki?
- ...

A válasz a rejtvényben. A lóugrás szabályai szerint fejts!

Futólépésben

	N		C	
Y		L		É
	O		V	
TT		L		E
	E		S	

- Pistike, mondd meg, mi történt 1802-ben?
- Akkor született Kossuth Lajos.
- Nagyon jó. És 1810-ben?
- ...

A választ megtudod, ha a futólépés szabályai szerint fejtet meg a rejtvényt.

Anagramma

KANNA

KÁROS

KACSO

PEDER

TEHET

MÁSOL

GÁZOL

TOBOZ

TAKAR

IRÁNY

Képezz a megadott szavak betűiből új értelmes szavakat és írd be őket az üres rácsba! A kiemelt oszlopban az alábbi vicc csattanóját olvashatod.

Kovács késő este ér haza. Az éhes feleség türelmetlenül várja.

– Na, hol van, amit lőttél? A konyhában?

– Nem, hanem...

Keresztszavak

			K	C	A			
			É	S	L			
			Z	E	I			
R	A	D				U	M	I
G	Y	Ú				O	N	Y
B	A	L				J	K	A
			B	G	P			
			D	E	N			
			A	T	I			

Pótold a hiányzó betűket mind vízszintesen, mind függőlegesen!
Csak arra vigyázz, hogy értelmes kifejezéseket kapj!

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

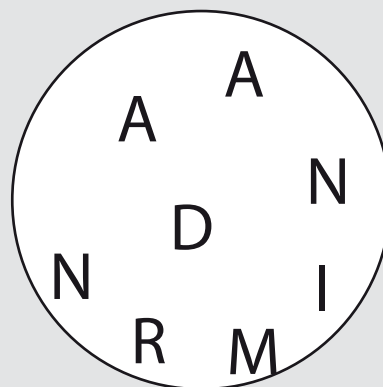
Berakós rejtvény

		K			Ó
				S	
	Z				
			L		
					R

ELVESZ, CSALÁD, GYOPÁR, POSTÁS, SZÍNES,
TAKARÓ, TORONY, VADÁSZ

Rakd be a fenti szavakat a rácsba olyan sorrendben, hogy a közepén lévő cikcakkos oszlopban a hét egyik napjának a neve alakuljon ki.

Játék a betűkkel

A betűhalmaz egy déli gyümölcs nevét rejti.

Se eleje, se vége

	R	L	E	
	E	R	T	
	E	N	I	
	E	R	Í	

Pótold a hiányzó betűket! A két kiemelt oszlopban egy-egy európai nemzet nevének kell kialakulnia.

Célkereszt

A falusi legény a nagyvárosban fog egy taxit, mégpedig egy Mercedest. Elindulnak. Egyszer csak megkérdi a legény:

- Mondja, ott elől az a kör mire szolgál?
  - Az a célkereszt – somolyog a taxis.
- Várjon, mindjárt megmutatom!

Úgy tesz, mintha megcélozna egy gyalogost, de az utolsó pillanatban, persze, félre-rántja a kormányt.

Mire a legény:

- Látja, mit sem ér a maga célkeresztje. Ha nem nyitom ki az ajtót, elhibázza.

Csak fogja

- Móricka, ne húzd a macska farkát!
- Én csak fogom. Ő húzza.

Fő a nyugalom

A család éppen vacsorázik, amikor dőlni kezd a fal. Berobog egy autó a szobába, és megáll az asztal mellett. A családfő nyugodtan leteszi a kanalat.

- Hová? Hová? – kérdezi higgadtan.
- Szabadkára – feleli a rémült autós.
- Na, akkor ott a gyerekszobánál majd forduljon jobbra!

Vigasztalás

Az éppen induló repülőgépen a feleség felkiált:

- Egek! Azt hiszem, égve hagytam a gázrezsót!

A férj megnyugtatóan simít végig a neje karján:

- Drágám, olyan nagy baj egész biztos nem lesz, mert én meg nem zártam el a vízcsapot.

Ébredés

Egy súlyos autóbaleset után magához térő gépkocsivezető első kérdése:

- Hol vagyok?
- Az ápolónő így válaszol:
- A tizenhetesben.
- Kórházban vagy cellában?

Korkérdés

A tanító megkérdezi Petikétől:

- Hány éves vagy, fiam?
- Mínusz négy.
- Hogyhogy?
- A papám szerint a mama harmincéves volt, amikor születtem, de most csak huszonhat...

Az jobb lenne

- Akarja, hogy védőt rendeljünk ki? – kérdi az ügyész a vádlottól.
- Köszönöm, inkább egy jó tanút szeretnék.

Kúra

Bemegy a férfi az orvoshoz azzal, hogy állandóan rázza a hideg. Az orvos megvizsgálja, de semmi rendelleneset nem talál. Nincs láza, nem gyulladt a torka, egyáltalán semmi baja sincs. A doki gondolkozik egy darabig, vakarja a fejét, majd előáll a javaslatával:

- Azt javaslom, vegyen jéghideg fürdőt, majd félmeztelenül álljon ki az ablakba egy óra hosszat.
- De doktor úr, mínusz tíz fok van kint. Ha ezt megcsinálom, biztos tüdőgyulladását kapok.
- Igen, valószínűleg, de a tüdőgyulladását legalább meg tudom gyógyítani.

Elégtelen

– Apu, a padszomszédom, az Attila egyest kapott – újságolja az iskolából hazatérve apukájának Janika.

Mire az apuka:

– Ez egyáltalán nem lep meg. Attila olyan, mint az apja, az pedig egy nagy tökfílkó.

Jani erre kiböki:

- Apu, én is egyest kaptam...

Az első szerep

A kezdő színész boldog, mert megkapta az első szerepét a színházban. Nyomban eldicsekszik vele a fiúnak, akivel jár.

- És mi a szereped?
- Szobalány leszek. A színpalak mögött kiabálok be, hogy kész a kávé, mire azt válaszolják, hogy köszönik, nem kérnek.

Attól függ

Az öreg paraszt bácsi egész nap keményen dolgozik a földeken, ezért úgy gondolja, megérdemel néhány pohár bort a farszto munka után. Hazafelé menet meg is állítja a szekert a kocsmá előtt, és bemegy iszogatni. Két óra múlva, kissé pityókásan lép ki az ajtón, és látja, hogy valaki kifogta a lovait a szekérről mellől. Leveszi a kalapját, megvakarja a tarkóját, és imígyen dörmög maga elé:

- Na, ha én vagyok a Kelemen Jóska, akkor ellopták a lovaikat. Ha viszont nem én vagyok a Kelemen Jóska, akkor találtam egy szekeret.

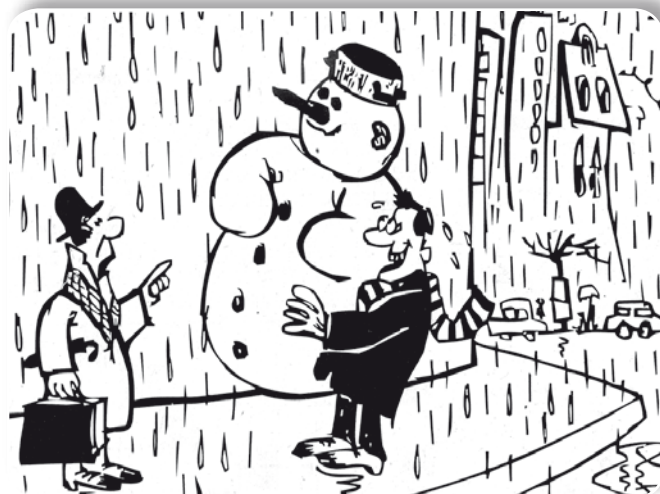
Étteremben

– Pincér! Megtudhatnám, milyen öreg volt ez a sült csirke?

- Uram, csak a köret jár hozzá, életrajzzal nem szolgálhatok.

– Hóember, ugye neked már nem kell a sárgarépa?

– Hó híján műanyagból csináltattam a gyereknek hóembert

Skót vicc

A skót gyerek odaszalad az anyjához:
 – Anyu, az ajtóban áll egy bácsi!
 – És mit akar?
 – A most épülő uszodára gyűjt.
 – Adj neki két vödör vizet!

Felfedezőút

A kis molylepke először repül ki a szekrényből. Amikor hazaér, megkérdi tőle az anyukája:
 – Na, milyen odakint?
 – Nagyon örülhettek nekem, mert mindenki tapsolt.

Utolsó csirke

A hentesnek fél órával a zárás előtt már csak egy csirkéje maradt, és nagyon meg akar szabadulni tőle. Jön is egy vevő, aki pont egy egész csirkét kér. A hentes rádobja a mérlegre.
 – Uram, ez 1 kiló 20 deka. Jó lesz?
 – Nincs kicsivel nagyobb, véletlenül? – kérdezi a férfi.
 A hentes hátrafordul a pult mögött, kicsit matat, majd rádobja ugyanazt a csirkét a mérlegre, mintha egy másik lenne.
 – 1 kiló 70. Megfelel?
 – Szuper, elviszem mind a kettőt!

Hu-hu!

Egy koromsötét éjszaka találkozik egymással két szellem egy elhagyatott várromban. A kölcsönös üdvözlő huhogás után egyikük megkérdezi a másiktól:
 – Mondd, te hiszel az emberekben?

Zenei talányok

Az amerikai Joe morfondírozik:
 – Olyan csalóka a zeneművek címe.
 A Csodálatos mandarin nem is egy gyümölcsről, és a Carmen sem autóemberekről szól!

Emberi gép

– Feltaláltam azt a számítógépet, amely már igazi emberi vonásokat mutat – dicsekszik a tudós az újságírónak.
 – Úgy érti, hogy a számítógép gondolkodni tud?
 – Azt nem. De ha hibát követ el, azt másra keni.

Jeles!

Az érettségien megkérdezi a tanár az egyik vizsgázótól:
 – Melyik nagy folyó folyik keresztül Németországon, és mi a neve?
 A diák kihúzza magát és így szól:
 – Németországon több nagy folyó folyik keresztül, és a nevem Kovács.

Macszkaparás

Az egészségügyi kongresszuson egy orvos készülődik a beszédéhez. Forgatja a kézzel írt jegyzeteit, de rádöbben, hogy nem tudja elolvasni a saját kézírását. Ezért aztán így kezdi a mondókáját:
 – Hölgyeim és uraim! Van önök között gyógyszerész?

Igyekszik az ember

A vizitre érkező doktor megdicséri a fekvőbeteget:
 – No lám, ma már sokkal könnyebben köhög...
 – Nem csoda, doktor úr! Egész éjjel gyakoroltam!

PC-kor

– Egyik reggel, amikor a tükör előtt állva borotválkoztam, felmerült bennem a kérdés: lehet, hogy túl sok időt töltök a számítógép képernyője előtt? Ugyanis a tükör jobb alsó sarkában akartam megnézni, mennyi az idő.

Csak azért se!

Az agresszív kismalac áthajt a piroson. Megállítja a rendőr:
 – Kismalac, ez a piros lámpa 2000 dinárba kerül.
 – Nem kell!

Haspárti vadász

A hajnali vadászaton csodálatos madár-csicsergés közben Pemete megkérdezi a társát:
 – Te milyen muzsikát szeretsz a legjobban?
 – Az ebédhez szólító kürtjelet.

Gyümölcskúra

Bemegy egy férfi az orvoshoz. A két fülében egy-egy meggy, az orrában ribizli, a fején pedig egy kettészelt görögdinnye.
 – Mondja, doki, mi bajom lehet? – kérdi.
 – Megmondom. Helytelenül táplálkozik.

– Még augusztusban szoltam, fiam, hogy ne maradj sokáig a tóban!

– Így garantálva van, hogy minden mozdulatot egyszerre végzünk!

Fagyos tájak

A metszön süvítő, goromba északi szél szinte vízszintesen sodorja a sűrűn hulló hópíhéket. Percek alatt fehérbe öltözik az erdő, hópaplan borítja a mezőket, hegyes sípkák ülnek a kerítések oszlopain, és egységesen fehérre változnak a falu piros cseréppel vagy szürke palával fedett háztetői. Alacsonyan tanyázik a hőmérő higanyszála, ráadásul az erős szél is fokozza hidegérzetünket, így elkél a meleg kabát, a kesztyű, a gyapjúsál, és hasznos lehet egy olyan sapka, amelynek leereszthető fülvédője van.

Az erős széllel érkező sűrű havazás nem kedvez a megfigyelőnek. Az állatok elbújnak, keveset mozognak, és a távcső is hasznavehetetlenné válik a lencsékbe csapódó hópíhéktől. Ennek ellenére ne maradjunk a négy fal között! Jó lehetőség, hogy szakköri tagok, osztályközösségek felkerekedve közös kirándulás keretében ismerkedjenek környékük természeti látnivalóival, erdők, mezők madaraival. Még akkor se tétlenkedjünk, ha előre tudjuk, hogy este alig lesz mit beírni a madarásznaplóba. A hóiharban megtett túra megfelelő öltözék esetén ugyanis egyfajta egészséges erőpróbát jelent, emellett mindig akad látnivaló is.

A szél kergette varjak fekete serege versenyre kel a szárguldo hópíhékkal, a mezőn álló magányos fán gubbasztó egerészölyv kitartóan figyel a mind fehérebbé váló legelőt maga alatt, míg kicsit távolabb bogáncsot kereső tengeliccsapat repül és tűnik el pillanatok alatt a fehér hófürgöny mögött.

Az első nagyobb havazás érezhető változásokot okoz az állatok életében. A baglyok, az ölyvek és az áttelelő vörös vércsék eddig bőségben éltek, a tarlókon, a legelőkön és a lucernaföldeken elegendő rágcsálót találtak, és könnyen meg is foghatták őket. A talajt beborító vastag hótakaró azonban megnehezíti a zsákmányszerzést, és kemény próba elé állítja őket. Különösen áll ez az az évi fiatalokra. Nem nehéz elképzelni, mit jelent a nagy havazás egy fiatal széncinege, fekete rigó vagy egerészölyv számára, hiszen táplálékszerzési stratégiájukat módosítaniuk kell. Késő ősszel vagy tél elején gyakran láthatunk avarban kutató fekete rigókat, széncinegeket. Aztán amikor egy reggelre kelve eltűnik a rovarokat, pókokat és gilisztákat rejtő lombosnyeg, és hideg, fehér lepel borít be mindent, másutt kell táplálékot keresniük. Nem véletlen, hogy az első nagy havazás után szinte valamennyi fekete rigó az épületek közelébe, a kertekbe húzódik a parkokból. Ezt diktálja természetesen ösztöneik, de ezt látják több telet megért társaiktól is. Őket követve repülnek oda, ahol több táplálékot remélhetnek. A természet-

Nyuszt

bűvár egyik érdekes feladata lehet, hogy szemmel kövesse azokat a változásokat, amelyek egy rendszeresen bejárt és vizsgált terület, erdőréz vagy park életében következnek be a havazás után. Kissé didergős megfigyeléseknek nézünk elébe, de az eredmények érdekesek, megérik a vacogást és a fáradtságot.

Időszakunk első felében többnyire jég, fagy és havazás jelzi, hogy fordulóponthoz érkezünk, bár mindig akadnak olyan évek, amikor viszonylag enyhe a tél, és például a tavak, mocsarak partján járva szabad vízfelületeket és rajtuk madarakat láthatunk. A tőkés récék nagy számban telelnék át hazánkban. Vagyis: ilyenkor is érdekes megfigyeléseket végezhetünk.

A récék ekkortájt már újra nászruhájukban pompáznak. A tőkés gácséroknek különösen szép a zölden csillogó fejük és nyakuk, amelyet keskeny fehér örv választ el a begy gesztenyebarna színétől. A csapatban a gácsérok hevesen udvarolnak, és kialakult párokat látunk. Messzire szállnak a tojók „háp-háp”-ja, míg a gácsérok hangja halk, lihegészerű.

Mozgalmas az élet a Dunán is. Kárókatona repülnek a folyó felett; fejük oldalán már a nászruha fehér tollai látszanak. Alacsony vízállás esetén néha több százan zsúfolódnak össze a keskeny zátonyokon, és sokan szétárt szárnyakkal szárítkoznak. Minthogy nincsenek zsírmirigyek, mint a récéknek, ezért nem képesek zsírozni tollaikat, így aztán csak annyi időt töltenek a vízben, amennyi a halászathoz szükséges. Utána nyomban a zátonyra vagy a fák ágaira ülnek szárítkozni.

A vidra jellegzetes úszóhátyás nyomait könnyű felismerni az iszapon, de jellemző a parton hátrahagyott kissé nyálkás, zöldes színű, halpikelyekkel és szálkákkal teli ürüléke is. Miután főként éjszaka mozog, ritkán lehet találkozni vele, de a kevésbé zavart területeken néha nappal is felbukkan. Egy hideg téli reggelen elindultam a megfigyelőtorony felé, mikor talán tíz lépésnyire tőlem vidra kapaszkodott ki a partra. Csak egy pillanatig néztük egymást, aztán a karcsú raga-

Kárókatona

dozó megfordult, és csobbanás nélkül eltűnt a mélyben. Halastavaknál többször is láttam, hogy a vidra nyomai hirtelen megszűnnek, és a mély hóban haladó állat, valószínűleg játékosan, mértéket csúszik előre. Olyan nyomot hagy, mint ha hasábfát vontatnának a hóban.

A Duna mentén gyakran láthatunk áttelelő jégmadarakat. A pazar színei miatt – méltán – repülő drágakőnek is nevezett madár a vízben álló karó hegyéről, kikötött csónakról vagy a víz fölé hajló ágról les apró halakból álló zsákmányára. A Duna mentén több alkalommal megfigyeltem azt is, hogy a folyó parti része fölé repülve hosszasan függőgetett, azaz egy helyben lebegve leste a vizet maga alatt. Ha e madár zsákmányt pillant meg, fejjel előre merül utána, majd a csőrében tartott kishallal kisvártatva újra felbukkan, és a leshelyére száll, hogy zsákmányát elfogyassza.

A behavazott mezőn az állatok jóval távolabbról szembetűnnek, mint az őszi időszakban. Messziről észre vesszük a szaladó nyulat vagy a kis csoportban álló őzeket. Az utóbbiak azokat a helyeket keresik fel, ahonnan a szél elhordta a havat, de azt is megfigyelhetjük, hogy lábaikkal kaparva igyekeznek táplálékot keresni a hó alatt. Különösen veszélyes számukra, ha a rövid enyhébb időszak után a hófelület kérgesre fagy. A véresre sebzett lábú állatok nyomai ugyanis oda-csalogathatják a kőbor kutyákat, amelyek a mély hóban nehezebben futó gyengébb példányokat könnyen leránthatják.

Az erősebb bakok általában késő ősszel vetik le agancsukat, ám a fiatalabbak gyakran jóval később válnak meg fejdíszüktől. Néha még a tél derekán is láthatunk agancsos őzeket.

Késő ősszel a távoli tundrák felől menetrendszerűen megérkeznek a mi egerészölyvünkkel rokon gatyás ölyvek. Nevüket onnét kapták, hogy csüdjük egészen az ujjak tövéig tollas (gatyás), míg az üldögélő egerészölyv csupasz csüdjé mindig jól látszik. Természetesen egyéb eltérések is vannak: a gatyás ölyv feje és begye általában világosabb, messziről néha egészen fehéres, az éppen felrepülő vagy leereszkedő madár farkának széles fekete végszalagja és a tövi rész fehérsége tűnik fel. A gatyás ölyv északi hazájában főként lemmingeket fog, míg a nálunk telelők elsősorban mezei pockokon élnek.

A tollas ragadozók zsákmányszerzését megnehezíti a vastag hótakaró. A mezei pockok a hó alatt készítik járataikat, amelyek az olvadás után jól láthatók a legelőkön és a lucernatarlókon. A hó alatt az ölyvek és a kékes rétihéjék nem érhetik el őket, a róka azonban finom hallásával követi a pockot, és ki is kaparja a fehér takaró alól. A bag-

Görény

Vidra

Csóka

Vaddisznó

lyoknak és az ölyveknek azzal segíthetünk, ha a legelőn álló magányos fa közelében törekes szalmát és néhány maroknyi napraforgót szórunk aóra. Ez odavonzza a rágcslókat, amelyek a fán ülő ragadozók könnyű zsákmányai lehetnek.

Február második felében többnyire enyhül a tél szorítása, olvadni kezd a hó, mind több barna folt tarkítja a határt. A tanyák és az alföldi juhodályok környékén szerelmesen kiáltozik a kuvik, megkezdődik a görények násza, a legelőkön felbukkannak az első sereglycsapatok, amelyek gyakran a még itt időző fenyőrigókkal társulnak. Eleinte ugyancsak csapatokban keresgélnek a korán érkező kék galambok, megjelennek az első bibicék, és február második felében, a néphit szerint Zsuzsanna napján énekelni kezdenek a hazatért mezei pacsirták. Duzzadó rügyek ülnek az ágakon, a bodzán már apró leveleket is láthatunk, a fagyos föld lassan felenged, párolog, a mezők a tavaszra készülődnek.

A behavazott téli erdő csendes, csupán az ágak roppannak néha, esetleg a szajkó kiált reccsegő hangján. A mátyás az erdő öre, vést jeltző hangjára madarak, őzek és szarvasok egyaránt felfigyelnek.

Az egyik vastag törzsön csuszkapár keresgél. Hol felfelé, hol fejfelé mozognak a kérgen, közben folytonos „tved-tved” hangokkal tartják a kapcsolatot egymással. Az énekesmadarak általában csak a költési időszakra állnak párba, kapcsolatuk ezután megszakad. A csuszka a kivételekhez tartozik; a párok egész évben, sőt, akár életük végéig összetartanak.

Januárban már rendszeresen dobolnak a harkályok. A dobpergésre emlékeztető hang, amelyet egy jól rezgő ágcsomkon idéznek elő, a még távoli költési időszak bevezetője. Tulajdonképpen a madárének megfelelője, hiszen a harkály párt csalogat vele, és ekképp védi birtokolt revírjének határait is. Az erdőben gyakori nagy fakopáncs dobolása csendes időben akár 800 méterről is hallható. A madár percenként körülbelül hat alkalommal dobol, egy-egy sorozat 0,6 másodpercig tart, és tíz-húsz villámgyors csőrvágásból áll. Nem mindegyik faj dobol egyformán gyakran. A legnagyobb testű hazai faj, a fekete harkály például jóval ritkábban, mint a nagy fakopáncs. A megfigyelő ennek ellenére könnyen felismeri e madarat, mert röptében sűrűn hallatja jellegzetes „krü-krü-krü-krü” kiáltását. Amikor pedig leül valahol, nyújtott, nyávogó hangot hallat.

Az erdőben járva sok mindent kiolvashatunk a hóban talált nyomokból. A mély hóban a vaddisznók rendszerint egymás nyomain járnak. Elöl az öreg koca halad, míg az időközben süldővé növekedett malacai libasorban követik. Ha megriadnak valamitől, rendszerint a saját csapásukon futnak vissza. Jól felismerhető a mókus nyomsora. A lompos farkú légtornász nem alszik téli álmat, legfeljebb a nagy havazások idején marad néhány napig a fészékében. Ősszel készített raktárait a hó alatt is megtalálja. Legnagyobb ellensége a sárga mellényes nyuszt, amely egyre gyakoribb a hazai erdőkben. Éppolyan ügyesen

TERMÉSZET

Feketerigó

mozog a fákon, mint a mókus, és mindenüvé követve többnyire el is kapja kiszemelt áldozatát. Amelyik erdőben megtelepszik, onnét a mókusok rövid időn belül eltűnnek.

Az erdei egerek és az erdei pockok is a hó alatt készítenek járatokat, de azért néha a felszínre is kimerészkednek. Apró nyomsoraik egyik fatörzs tövétől a másikig vezetnek, ahol a hóba fúrt kis alagút jelzi azt a helyet, ahol eltűnnek a felszínről. Azokban az években, amikor jó a bükkmakktermés az apró erdei rágcslók igen elszaporodnak, a nyest és a nyuszt főként belőlük él. A fatuskókon vagy más kiemelkedő ponton hátrahagyott ürülékük ilyenkor pocok- és egérszórrel van tele.

Januárban mozgalmassá válik az etető környékén. A kertekben és a parkokban szén-, kék- és barátcinegék, valamint csuszák hordják a napraforgót; erről a közeli bokrok alatt a havon fekvő rengeteg üres héj is ékeszszólan árulkodik. A csuszka raktárakat is készít. A cinegékkel ellentétben egyszerre több magot is a csőrébe fog, majd fakéreg mögé vagy üregekbe rejti azokat. A raktárak egy részét később megtalálja, de mindig akadnak olyanok, amelyekről megfeledkezik.

A magevők közül főként házi verebek, zöldikék, fenyőpintyek és meggyvágók látogatják az etetőt, de néha megjelennek a tarka tollú tengelicék is. A parkokban telelő vetési varjak pedig az etető alatt sétálva várnak arra, hogy a lehullott vagy a madarak által kivert szemeket összeszedhessék.

Február második felében, különösen a szélcsendes, enyhébb napokon már mindenféle

Jégmadár

hallani a széncinegék kedves „nyitni-kék”-jét, fütttyentgetnek a csuszák, néha hosszú trillákat eresztenek meg a fák magas ágain, de énekelni kezdenek az áttelelt, többnyire észak felől érkezett vörösbegyek is. A bokrok még havas ágain tollait kissé felfújva talán csak önmagának fuvolázik halkán a fekete rigó, míg éjszakánként a macskabagoly sokak számára kísértetiesnek tetsző hangja veri fel a csendet. A fekete szemű, tollfülek nélküli bagoly nem idegenkedik az emberi környezettől. Gyakran megtelepszik a parkokban, sőt, akár az összefüggő, nagyobb fákkal tarkított kertekben is. A parkokban mindig sok az öreg fa, amelyek jó néhány olyan üreget kínálnak, ahol egy macskabagoly pár megtelepedhet. Korán kezdenek költeni, enyhe télen akár már februárban is tojásokat rakhatnak. A budapesti Népligetben néhány éve valaki fiatal, de már tolas fiókat talált a földön márciusban.

A parkok öreg fáinak odút keresik a csókák is. Rendszerint több pár költ egymás közelében, és bár csak áprilisban kezdenek költeni, már a tél végén a fészkelőhelyen vannak. A párok egész életükre összetartanak, egymás mellett keresgélnek a talajon, és ha csapatban szállnak fel a fák ágaira, ott is nyomban egymás mellé húzódnak. A csókák növényi és állati eredetű táplálékot egyaránt fogyasztanak. A parkokban élők a fekete rigók, a balkáni gerlek és az örvös galambok fészkeit is kifosztják, így állományaik szabályozóinak tekinthetők.

Sch-E

Nagy fakopáncs

Őzbak

Az őserdő tollas gyermeke

A hullámos papagájra áll a mondás, hogy „holtomiglan, holtodiglan”. A „frigyre” a nőtény bólint rá, ő választ ki egyet a vetélkedő hímek közül. Ha azonban a papagájlánynak nem tetszik a felborzolt tollú, rikácsoló férjjelölt, erős csőrütéssel készített távozásra. Legkedveltebb díszmadarunk „házassága” egész életre szól, gyöngédség jellemzi, és nincs helye a legkisebb civakodásnak sem. Ha viszont a párt – fogságban – elválasztják egymástól, mind a hím, mind a nőtény négy-öt nap alatt teljesen megfélekedezik a „megkötött házasságról”, mivel elmaradnak a magatartásukat és cselekedeteiket kiváltó ingerek. Ilyenkor a madár az embert tekinti pótházastársnak, neki tesz „szerelmi ajánlatot”: simogatja, csókolgatja, fésülgeti, próbálja a begyéből etetgetni.

A kék színű hullámos papagáj az ember „szüleménye”. John Gould angol természettudós és felfedező utazó 1840-ben hozta magával Ausztráliából Európába az akkor még sárga fejű zöld madarakat, majd ezekből tenyésztették ki a kék, lila és más színváltozatokat.

A hullámos papagáj egyike a legkisebb papagájfajtáknak, de a hosszú, lépcsős farka nagyobbak mutatja a valóságosnál. Tollazata rendkívül puha és igen tetszetős mintázatú, olyan egyenesen és sebesen repül, mint a sólyom vagy a fecske. A mozgékony, természetes környezetében fán lakó kis madár – legtöbbször a csőrét is igénybe véve – akrobatikus ügyességgel mászkál az ágak között, mintha csáklával húzná magát egyik ágról a másikra. Háziállatként előnyös tulajdonsága az igénytelenség. Táplálékában

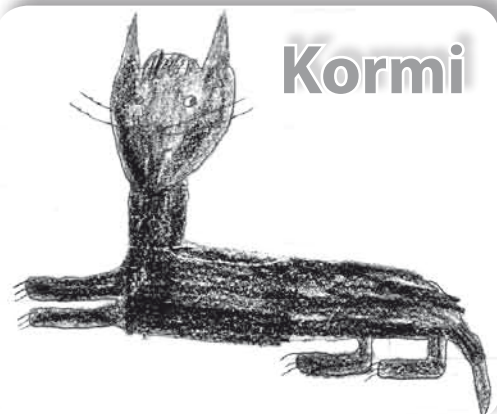
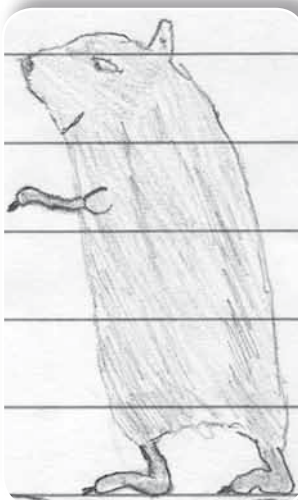
kevesebb változatosságot igényel, mint bármelyik másik szobai madár. Nélkülözhetetlen számára a szépiacsont, a homok és a víz, emellett nedvdús növényi leveleket, kölest, kanárieleséget és kendermagot eszik, de a gyümölcsre és a cukorra is rá lehet szoktatni. A természetben a hullámos papagáj a költési időszakban is csoportokban él. December végén a fiókák már rendszeren szárnyra kapnak, s otthagya a fészket, önállósdnak.

A kedves kis madárkában az ember főleg beszélgetőpartnert keres. Valóban, egyes példányai rendkívüli nyelvtanulási képességet tanúsítanak, s kis csodaállatok hírében állnak. A legtöbbjük azonban valamennyi kísérlet ellenére örökre „néma” marad. Emberi hangok utánzása a hímnek csak akkor sikerül, ha egészen korán elkezdik tanítani, egyedül tartják, és a szárnyát megnyesve kézre szelidítik. Nagyon kellemes, hogy a madár örökös csivitelésével senkinek sincs a terhére, hangja egyáltalán nem olyan fűlsiketítő, mint a nagyobb fajtáké. Kiváló szellemi adottságai vannak: képes megkülönböztetni a nőket a férfiaktól, a háziakat az idegenektől. Egyesekkel szemben ritka ellenszennvel viseltetik, ami idővel – a megismeréssel, megszokással – sem lanygul, sőt még inkább fokozódik.

Sztyuárd

A hörcsögöm neve Sztyuárd. Pici szőre szürke, de van benne fehér is. Sokszor játsunk vele, és ennek nagyon örül. Örömét úgy mutatja ki, hogy nyalja a kezünket. Éjszakai állat, ami azt jelenti, hogy akkor futkározik, mászik és rágcásál. Sokat eszik, és van, hogy abból is kap, amit mi eszünk. Kenyérhéjat és magvakat fogyaszt. Nagyon szeret aludni, ami szerintem neki a legjobban megy. Szeretem a házi kedvencemet, Sztyuit.

Szekerusty Krisztofer, Ada

Kormi

Ez az én macskám Kormi. Szeret egeret fogni, és jókat szoktam játszani vele.

Szabó Szepesi Emil, Ada

Rossz hírű nemzeti állat

A 20. századi tudósok meglepő tényekre derítettek fényt: a rossz hírű, gyanakvó és ravasz természetű **dingó** nem őshonos Ausztráliában. A nagy túlélő az indiai farkas leszármazottja, és körülbelül négyezer évvel ezelőtt délkelet-ázsiai hajósok vitték magukkal a kontinensre – valószínűleg táplálékforrásként. Az őslakók néhány kutyát befogtak, megszelídítettek és társukká fogadtak. Vadászó, gyűjtögető útjaikon ők voltak az éjjeliőrök, akik az éj leple alatt közeledő ellenségre felhívták a figyelmüket. Amikor több hónapos kóborlás után a törzsek hazatértek, a dingó lett a szertartások szent szimbóluma. A vének négykézlábra ereszkedtek előtte, jelképezve, hogy elfogadták a kutyát.

Az Ausztráliában warrigal néven ismert dingót manapság közel sem övezi olyan szertartásos tisztelet, mint egykoron. Mint-hogy veszélyezteti a juhot, a szárnyasokat és egyéb jószágokat, sőt kengurura is vadászik, ma már irtják. Kártevősei megakadályozásban a kormány is nagy erővel vesz részt, „dingókerítéssel”

védi a legfontosabb birkalegelők körzetét. Bár a drót távol tartja a dingókat a juhnyájaktól, ezzel az ő élelem-utánpótlásukat nem veszélyezteti. Ez a sivatagi kutya ugyanis nem válogatós: a rovartól a bivalyig bármit elfogyaszt.

A dingó a prérifarkas közeli rokona, nagysága is hasonló. Teste zömök, erőteljes, szőre rövid, farka bozontos, füle pedig hegyes. Bundája homok- vagy vörössárga, vörösesbarna. Jó rejtőszín a sivatagi környezetben. A vadkutya nem ugat, hanem csaholással, vonítással figyelmezteti falkatársait, űzi el ellenfeleit. Ha már kölyökkorában befogják és megszelídítik, ragaszkodó állattá válik, és utánozza a kutya ugatását. Lakhelye kiválasztásában szintén nem igényes, általában a nyílt, füves pusztákat kedveli, de megtalálható ligetekben, erdőkben is, sőt még a sivatagban is. Föld alatti üregekben, odvas fában vagy barlangszerű menedékben rendezi be otthonát.

A dingócsalád nagysága attól függ, mennyi táplálék áll rendelkezésre. Általában négy-öt kölyök születik. A túlélési technikát durva játékban sajátítják el a kicsik. A szülők addig maradnak velük, amíg a fiatalok meg nem erősödnek, hogy vadászni kezdenek és ellássák magukat. Jó okuk van arra, hogy megtanítsák kölykeiket a veszélyek túlélésére. A trópusi területeken krokodilokkal, kígyókkal kell megküzdeniük, és amíg a kölykök kicsik, az ékfarkú sas támadásaira is számíthatnak.

A vadkutya az ország nemzeti állata akkor is, ha az ő rovására írják, hogy az erszéyes ördög és az erszéyes farkas csak Ausztrália legkisebb államában, Tasmániában maradt fenn, ahová nem jutott el a dingó.

A z én kedvenc állatom a cica. A színe barna, és nagyon szereti a tejet. A neve Cirmi. Nagyon szeret játszani. Sokat lehet játszani vele, még a szobában is. Szeretem a cicámat.

Maletaški Szilvia, Ada

Manó

Öt Manónak hívják, még kiskutya. A mamám kutyája. Vissza tudja hozni a labdát. Mindig ugrál ránk, és nyalja a lábunkat. Én nagyon szeretem őt. Fekete a színe, a hasa táján barna és a hasánaka közepe fehér. Gyűlöli a macskákat.

Solymosi Lehel,
Ada

A Múmia – A sárkánycsászár sírja

**Egy sikersorozat harmadik –
nem utolsó – menete – Brendan Fraser
nem alkuszik...**

– **Mi volt eddig, Brendan?**

– Arra lennél kíváncsi, hogy eddig mi történt? Nos, A Múmia című epizódot 1999-ben forgattuk. Idő: 1923. A kalandor, Rick O'Connell és a tudós csajszi, Evelyn felfedezik Egyiptomban, a sivatagban Imhotep főpap sírhelyét. A múmia feltámad a holtából, és megpróbálja a szép Evelynben reinkarnálni, újjáéleszteni egykori szerelmét. A következő epizód címe: A Múmia visszatér, 2001-ben láthattátok a moziban. Tíz évvel az első nagy kaland után Rick és Evelyn Londonban élnek nyolcéves gyermekükkel, Alexszel. Imhotep azonban Londonban is feltűnik, de feltámad még egy gonosz, a dúvad Skorpiókirály. Mindkét mozifilm nagy-nagy kasszasikert eredményezett, tehát a harmadik esztétés sem maradhatott el. Címe: A Múmia – A sárkánycsászár sírja. A rendezést Rob Cohen vállalta. Szereplők: Brendan Fraser, vagyis csekélységem, Jet Li, Maria Bello, Luke Ford, Michelle Yeoh, Anthony Wong, Isabella Leong és mások. A szövegkönyvről Alfred Gough és Miles Miller gondoskodott...

– **Miről szól az újabb mese?**

– Előjáróban elmondom, hogy kétezer évvel ezelőtt Kína nem éppen szalonképes, inkább kegyetlen császárat egy bosszúálló varázslónő tízezer harcosával együtt örök álomba számúzta. Ez volt az elnémitott agyaghadzsereg. Nos, Rick azért bóklászik a sárgák birodalmában, hogy régészeti kutatásokat végezzen. Csakhogy 1942-ben éppen ő ébreszti fel a császárt álmából, tehát rossz szolgálatot tesz az emberiségnek. A múmiák feltámadnak, velük nem könnyű elbánni. Ezért azokhoz fordul gyors segítségért, akik nála ügyesebbek és bölcsőbbek: a szülőkhöz, a múmiák szüleikhez...

– **Egyiptom, London után – Ázsiai helyszín.**

– A régi Kína katakombáitól a fagyos Himalája csúcsáig úzom a feltámadt Han

császárt, akit Jet Li alakít a tőle megszokott magas művészi színvonalon. Ebben a szecskázásban segítő társakra lelek: mellettem téblábol a gyermekem, aztán Evy, a nejem és Jonathan, a sógorom. Ha a császár megtöri Zi Yuan, a varázslónő átkát, rabigába döntheti az egész világot, ha megszerzi az élet vizét a legendás Shangri-lában – senki és semmi sem állíthatja meg őt és agyaghadzseregét. Szóval egy rettenetesen veszélyes ellenfél néz velem farkasszemet...

– **A színésznő, Rachel Weisz, akit az első két epizódban láttunk melletted Evelyn szerepében, visszalépett?**

– A szövegkönyv nem nyerte meg a tetszését. Sajnálom... Az őt helyettesítő Maria Bello ügyes színésznő, de azért Rachel szebb is, tehetségesebb is. Maria azonban még sokat fejlődhet. Az előző epizódok rendezője, Stephen Sommers is bement a unal-

maszt. Hát... így. Mit csináljak? A múmiáknak van egy olyan nagyon rossz szokásuk, hogy sokéves álmukból felébredve nem a strandra mennek homokozni, hanem mindig világhegemóniára törnek, népeket akarnak leigázni. De én mindig birokra kelek velük, most családostul aprítom a kriptaszökevényeket. De a mese nem unalmas: látványos akciójelenetekben gyönyörködhetek. Havat is láttok, óriási ventilátorok fújták a forgatás alatt a műhavas, bizarr téli tájjá változott a terület, amelyen átvágtunk, és láttok egy hatalmas várkastélyt is...

– **Ez a mese is drága multság?**

– Hááát... 150 millió dollár úszott el. De hát, ha azt akarjuk, hogy a részletek is lélegzetelállítóak legyenek, akkor nem lehet takarékoskodni a pénzzel. Nézzétek meg ezt a mesét is, nem bánjátok meg!...

B. Z.

Gyereksztárok, tinibálványok

Mindig akadt egy-egy színész, akit trónusra lehetett emelni – Nem maradt mindegyik tartósan az élmezőnyben, mert a dicsőség mulandó...

Christina Ricci

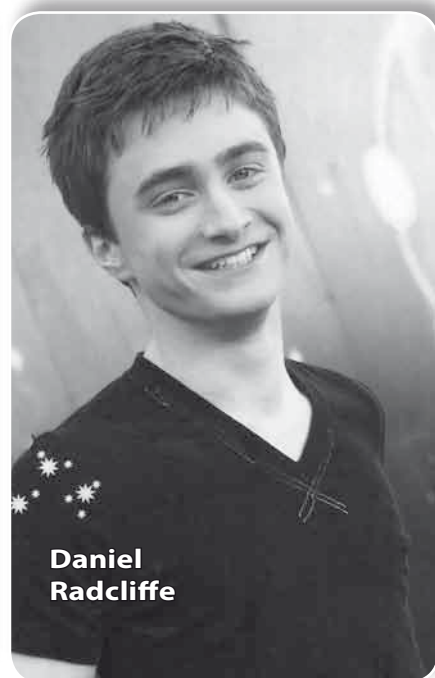
A tinibálványok is azt a célt szolgálják, hogy Hollywoodnak jól menjen a sora, hogy mindig találjanak olyan arcot, amelyre a kamaszok felfigyelnek, képeiket a falra akasztják, és sikoltoznak az utcán, ha megpillantják őket. Ők is csak „termékek” a mozi piacon, eladható árucikkek. De ők is keményen megdolgoznak a hírnévért, a gázsíért, amelyre egy-egy filmjükkel rászolgáltak. Néha vagány a dumájuk, okos a tekintetük, oda is tudnak vágni, ha arra kényszerítik ökelméket, szerelembe esnek, csalódnak, s a leggyakrabban ártatlan szemekkel bámulnak a világra. A leggyengébb mese mellett is dollármilliókkal növelhetik a bevételt, ezt tudjuk. Aztán már nem kapnak cukigyerek szerepeket, felnőnek, el is tűnnek a süllyesztőben. Mostanság azonban egyre több kamasz színészpalánta megmarad a csúcson. Gondoljunk Natalie Portmanre, aki mindössze tizenhárom éves volt, amikor feltűnt a Léon, a profi című thrillerben, Christina Ricci tízévesen debütált a Sellőkben, ám ma is nagymenő a szakmában.

Foglalkozunk most azokkal, akik „megmaradtak”, sőt – növelték a népszerűségüket. Sokan kedvelik Leonardo DiCapriót (1974). A Titanic után alakultak a DiCaprioklubok, de a Rómeó és Júlia is az ő malmára hajtotta a vizet. Reese Witherspoon (1976) a mi Doktor Szószink Oscar-díjat is nyert (A nyugtalan). Ma ő az egyik legkeresettebb színésznő az álomgyárban.

Sophie Marceau (1966). A Házibuli üdvöskéje... Hamvas szépsége megmaradt, ma is versenyeznek érte a rendezők világszerte. A franciák exportcikke még egy Bond-filmben is feltűnt (nagyon veszélyes akcióban). Ő Guillaume Canet (1973). Franciaországban hatalmas rajongótábora van, de a szíve az úrfit Marion Cotillardhoz köti. Bery Ari

Leonardo DiCaprio

Daniel Radcliffe

(1967). A színész Magyarországon nagy népszerűsége tett szert, különösképpen a Szerelem első végig és a Szerelem utolsó végig című mozifilmek hozták meg neki a népszerűséget. Igazi neve Berenci Attila. Daniel Radcliffe (1989). Hááát... mit is mondjunk? Harry Potter mindenkinek becsurgott a szívébe. Fotója minden újságban megjelent, mindent leírtak róla. Harry Potter karakterét feltehetően sohasem fogja levakarni magáról, még akkor sem, ha a Broadway színpadán az Equus című drámában szerepel. Daniel a legjobban fizetett tinisztár. A szemüveges varázslótanoncra még sokat fogunk hallani a Harry Potter-sorozat után is. Shia LaBeouf (1986). Ha valaki belesöpöppen egy Indiana Jones-epizódba, nem akárho. Megszokta a dicsőséget, láttuk a Sasszemben is, egyhamar nem áll le, előtte egy szép holnap. Ellen Page (1987). Juno, X-Men... kezdetnek nem rossz. Ellen emlékezetesen domborít, Oscarra is jelölték (Juno), ám a sztár – saját bevallása szerint – unja már a nagy felhajtást...

James Dean (1931–1955). Milliók rajongtak érte, de mindössze négy mozifilmben láthattuk. Dean a gépkocsijával a halálba száguldott, az „ok nélkül lázadó” több mint öt évtizede halott. Heath Ledger (1979–2008). A nekrológján még szárad a tinta. Utoljára Jokerként nézhettük meg a Batman-filmekben. A mindig mosolygós ausztrál srác már nincs velünk, megsirattuk. River Phoenix (1970–1993). A túladagolt kábítószert végzett vele. Szép alakítást nyújtott az Otthonom, Idaho című drámában.

Listánk nem teljes. Se vége, se hossza a jelenleg is regnáló tinibálványoknak. Menő fej még Miley Cyrus, Emma Watson, Michola Hoult, Evan Rachel Wood, Elijah Wood, Christian Bale, Jodie Foster, Scarlett Johansson. A múltban sokat olvastunk Shirley Temple-ről, Judy Garlandról, róluk majd máskor. Ez az összeállítás azokról szól, akik révbe értek, elhunytak, vagy a legösszettebb színészi feladatoktól sem riadtak vissza...

Miley Cyrus

Bár jó néhány alkalmat kapott színészi tehetsége bizonyítására, valami sokkal élethűbbre vágyik Miley Cyrus. A Disney-sztár elmondta: egyáltalán nem zavarna, ha mindenhová kamerák követnék, mi több, úgy érzi, így bizonyíthatná be, mennyire egyszerű, hétköznapi lány. „Egész nap csak ülnek, olvasgatnak, és közben chipset ennék!” – magyarázta. Hát... Nem lenne túl izgi a műsor, az tuti.

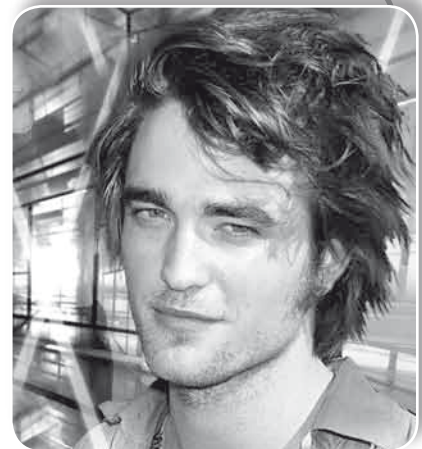
Papa Roach új klippel jelentkezik

Hollywood Whore címmel új videóanyaggal jelentkezik az amerikai Papa Roach. Meglepően új az image, nincs a 2000-es évek metálhangzása sem, helyette egy jóval könny-

nyedebb hangzású, kevesebb kiabálás, több ének típusú dalt hoztak össze. Az új album, rajta a Hollywood Whore-ral a Metamorphosis című lemezen fog megjelenni.

Robert Pattinson

Az Alkonyat sztárja elárulta: gyerekkorában két nővére gyakran öltöztette őt lánynak, és olyankor Claudiának szólították. „Szerencsére leszoktak erről, arról nem is beszélve, hogy amikor elkezdtem suliba járni, rájöttem, hogy nem túl menő, ha szoknya van rajtam. Aztán felfedeztem a hajzselét, és attól kezdve én voltam az osztály cool csókája!” – vallotta.

Leszedik a Warner kiadó videóit a YouTube-ról

Anégy nagy kiadó közül a Warner Music Group kötött elsőként megállapodást a YouTube-bal, most viszont (legalábbis ideiglenesen) leszedetik a zenéiket tartalmazó hivatalos és rajongói videókat a népszerű oldalról. Megakadtak ugyanis a tárgyalások a Warner és a YouTube-tulajdonos Google között, valószínűleg a pénz miatt.

A világtörténelemben felhalmozott videókat a YouTube felhasználói először engedély nélkül kezdték el feltölteni, ami nem kis felháborodást gerjesztett a videók szerzői jogát birtoklóknak, aztán végül mégis megszülettek a megállapodások. Elsőként, 2006-ban, a Warner írt alá szerződést a Google által akkor még éppen fel nem vásárolt YouTube-bal. Ez a szerződés már hónapokkal ezelőtt lejárt, azóta tárgyalnak a megújításáról, de aztán egyszer csak arra a következtetésre jutott valamelyik fél, hogy – bár reménykednek, hogy a végén minden jóra fordul – egyelőre azért inkább ne legyenek fent a Warner videóit a videomesztrón.

El is kezdték leszedni őket, mind a hivatalosakat, mind a felhasználók által létrehozott filmeket. Egyébként a Washington Post úgy tudja, a Warner, az All Things Digital meg úgy, hogy a Google kezdeményezte a lépést.

A vita tárgya, hogy a kiadó mennyi pénz is kapjon azok után a videók után, amelyekben általa tulajdonolt zenék szólnak meg. Míg a YouTube legnépszerűbb videóik között meglehetősen nagy arányban vannak klipek, és általában az oldal népszerűségét nagyrészt annak köszönheti, hogy majdnem minden zene megtalálható rajta, a Warner név nélkül nyilatkozó munkatársa szerint a cég „megrázóan kevés” pénzt kap.

A Warnernek a legutóbbi pénzügyi évben 639 millió dollár (mintegy 44 milliárd dinár) bevétele származott digitális forrásokból, és ebből 1 százaléknál kevesebb jött a YouTube-tól.

A vita jelentősége túlmutat azon, hogy vajon lehet-e a YouTube-on RHCP-vidéókat nézni, vagy máshol kell őket

WARNER MUSIC

keresni. Tulajdonképpen arról van szó, hogy a klipek milyen szerepet játszanak a kiadók számára: „reklámozzák” az előadót, abban az értelemben, hogy egy jó videó alapján a fogyasztók majd megveszik valamilyen formában a lemezt vagy legalább a számot; vagy pedig maguk is bevételi forrást jelentenek. Ráadásul a többi nagy kiadóval is mostanában kell újratárgyalnia a YouTube-nak a szerződését; egy zeneipari forrás szerint most dől el, hogy sikerül-e a megfelelő üzleti modellt kialakítani – ha ezek a szerződések most nem bizonyulnak életképesnek, akkor később jóval nehezebb lesz helyrehozni, amit elrontanak.

Szinetár Dóra az Arénában tért vissza

A 2007-es és a 2008-as év egyik legnagyobb sikerprojektje a magyar zenei piacon Szinetár Dóra és Bereczki Zoltán két musicalalbuma volt. A hatalmas sikereket mintegy megkoronázva a sztárpáros úgy döntött, lemezbemutató koncertet tartanak a két album dalaiból, méghozzá egy nagyszabású show keretében.

Az előkészületekbe éppen csak annyira avatták be a rajongókat, amennyi az egészséges kíváncsiság felkeltését és fenntartását szolgálta.

Mi az, amit szinte biztosra vehettek az érdeklődők? Természetesen sejteni lehetett, milyen dalok hangzanak el a koncerten: remek duettek a musicalek világából, örökzöld klasszikusok ismert filmekből, népszerű hazai előadók dalai, valamint varázslatos rajzfilmenék.

A beharangozóknak elárulták, hogy a látványos színpadi show rendezője nem más, mint a Budapesti Operettszínház igazgatója, Kero(r), aki az utóbbi esztendő legnézettebb sikerprodukcióit állította színpadra Szinetár Dórával és Bereczki Zoltánnal.

És valóban... minden a várakozásoknak megfelelően történt. Telt ház várta a színészházaspárt. Hosszú idő óta először álltak együtt színpadon, hisz Szinetár Dóra kislányuk, Zora születése óta nem lépett fel.

Az estét szinte az első pillanattól kezdve méltóságteljes hangulat járta át. A közönség, a zene iránti tisztelet az utolsó perccel bezárólag ünnepvé varázsolta a koncertet, tehát méltán csendült fel legvégül az Ünnepi dal. Két zenekar kísérte az előadó párost: egy szimfonikus és egy rockegyüttes muzsikált velük.

A tánckarnak az utóbbi évek legsikeresebb musicalprodukcióiban, valamint eredeti Broadway-előadásokban dolgozó Tihanyi Ákos tanította be a koreográfiát. Mindezek mellett meglepetésként egy nagyszerű táncos sztárpár – Keleti Andrea és Kovács Zoltán – tette még felejthetlenebbé a színpadi varázslatot. Az énekes házaspár egyik kedvelt pályatársa, Janza Kata Dórával közösen adott elő egy lélegzetelállító duettet. Közreműködött egy világszínvonalú afrikai tánc- és dobos csoport, valamint a Tűzmadarak.

A műsort pedig még látványosabbá tette a különleges pirotechnika, a kivetítőkkel, LED-rácsokkal, vizuális és mozgó ele-

mekkel felszerelt díszlet. Dóra és Zoli elegáns, az éppen előadott dalokhoz illő ruhakölteményekben lépett a színpadra. A Bolond beszéd alatt órási, szívet formázó hinta repítette őket, a koncert végén lufeső búcsúztatta a fellépő művészeket.

Ha azt a hálátlan feladatot kapnám, hogy jellemezsem egy szóval a produkciót, nagy nehezen a profizmus mellett dönténék. Pár apró baki ellenére a koncert minden mozzanatára igaz, hogy legekben lehet róla beszélni, mégis... Számomra mégsem ez tette felejthetlenné ezt az estét, hanem az, hogy ez a két fiatal művész igazi emberi történetet elevenített meg a színpadon.

Láttam egy, a népszerűsége ellenére szerény sztárt, aki olyan kiválóan adta elő a Billie Jeant, hogy annak szerzője, Michael Jackson megirigyelhetné, mert ő nemcsak hogy arra nem emlékszik már, hogy azt hogy kellene, hanem arra sem igazán, miért lett ő a Zolihoz hasonló fiatal tehetségek példaképe. És igen... most Bereczki Zolinak szólt az ováció, ő volt, aki tízezres nagyságrendű vastapsot zsebelt be a produkcióért.

De valahol ott állt a színpadon egy kis srác is, aki talán egykoron még csak sután próbálgatta az elhíresült tánclépéseket a tükör előtt abban a rémséges fehér zoknijában. Annak ellenére, hogy ő ma már befutott előadó, azt a fiút végig ott láttam a színpadon. Őt, aki arra vágyott, hogy Máté Péterrel duettet énekelhessen, és most végre valóra válhatott – még ha a nevét meg nem hazudtató technika ördöge által akadályoztatva is – az álma.

Csodálhattam egy ünnepezt színész-énekesnőt, de ott láttam a kislányt is, aki neves szülei árnyékából nőtte ki magát saját tehetsége révén. Azt a leánykát, aki egykoron figyelte híres mamája színi előadások előtti készülődését, aki talán a színészanukát utánozva tipegett annak cipőjében. Az ifjú lányt, aki ezerszer ott ült a Rómeó és Júlia előadások közönségének soraiban, és arról álmódott, hogy egy napon talán ő lehet, aki megformálhatja a címszerepet... Azóta már tudjuk, Szinetár Dórának a musical verzióban, Júlia szerepében nyújtott alakítása alig felülmúlható.

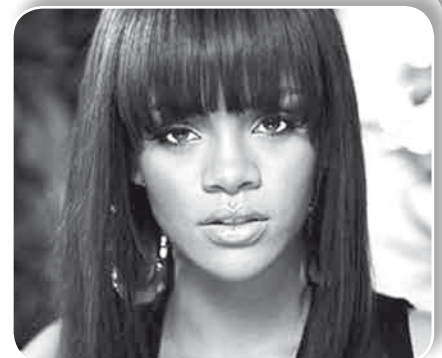
És most ott álltak ők ketten együtt, szemük csillogásában megőrizve a sikerekig megtett út reményét, küzdelmeit. Megmutatták, hogy töretlen népszerűségük mellett is tudják, mit jelent meghatódottan fellépni ennyi ember előtt. Két tehetséges ember, akik beavatták a közönséget a zene iránt érzett szerelmükbe, emellett ízelítőt adtak egymás iránt érzett szerelmükből is. Számomra ezért vált ez a koncert a fergeteges színpadi show-n túlmutatva egy igazi emberi történeté. Kettejük története a zene nyelvén tolmácsolva, egy valódi sikertörténet.

K. E.

Rihanna

Valószínűleg túlpörgette magát a karibi pacsirta, aki a Sydney-ben tartott koncertje után eszméletét veszve rogyott össze. Épp az Umbrellát énekelte, ami a buli utolsó dala volt. Már a szám közben is integetett kifelé, hogy rosszul érzi magát, és amikor a vége felé közeledett, már csak annyi ereje volt, hogy elsétáljon a színpad széléig, majd ott elájult. A közönség szinte

semmit sem vett észre, ugyanis Riri kedvese, Chris Brown egyedül fejezte be a dalt. Rihannát azonnal ellátták a helyszínen tartózkodó mentősök, akik szerint a sztár kimerültsége, a koncert helyszínének rossz szellőzése és a nagy meleg együttesen okozhatták a rosszullétet. „A rajongóknak nincs miért aggódniuk: a kedvencük már jól van, és egy kis pihenés után folytatja a turnét” – nyilatkozta az énekesnő menedzsere.

Én, a piacos

Hajnali négy óra van, és csörög a vekker. Nagy nehezen felébredek mély álmomból, és elkezdek öltözködni.

Apu már a kávéját szűrtyölgeti, én pedig álmosan a fürdőben készülődöm, hogy kész legyek az indulásra. Ekkor tudom meg, hogy Szenttamásra indulunk a piacra árulni. Előző nap már mindent elkészített apu, s most csak a teherautót várjuk, hogy bepakoljunk és útra keljünk.

Meg is érkezik a jármű, fölrakodunk. Egy sarokban meglapulok, míg oda nem érünk. Alszom még egy kicsit. Nagy csörtögésre ébredek. Megérkeztünk. Elkezdünk kipakolni, apu az ő asztalára, én pedig az én asztalomra. Hét óra után a vevők is elkezdnek szállingózni. Sokan alulbecsülnek engem, mivel fiatal vagyok, nem pedig felnőt. Azért sem hagyom magam. Ha kell, ötször is lemérem az árut, hogy a vevő lássa, becsületes vagyok. Szereztem egy pár olyan vásárlót, akik minden piaci nap nálam vásárolnak. Kissé fárasztó ez a munka, de szórakoztató is. Egyesek veszekednek, mások pedig viccelődnek az elárúsítókkal. Ezért is tetszett meg a piacozás.

Ha csak tehetem, megyek és besegítek minden alkalommal. Így nekem is és édesapámnak is könnyebb lesz a munka.

Nagytorma Adrián, 7. osztály
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Az első egyesem

Egy hétfő reggel, mikor felébredtem, ránéztem az órarendre, és rémülten láttam, hogy az első óra természet. Rögtön eszembe jutott, hogy felelősóránk lesz, én pedig egész hétvégén lent ültem a Bara-parton és pecáztam.

Rosszkedvűen mentem az iskolába. Mikor odaértem, az osztálytársaim a természetkönyvet bújták, ahogyan én is. De abban a zajban képtelenség volt tanulni. Becsöngettek. A tanító néni az osztály előtt várt minket. Bementünk, és leültünk. Kinyitotta a naplót, mi pedig nagyon izgatottak voltunk. Koppány kezdte a felelést. A tudása nem volt valami fényes, és a tanító néni új felelő után lapozott. Engem szólított fel. Lassan, reszketve álltam fel.

– Szilárd, meséld nekünk a honfoglalásról! – mondta.

Én csak álltam, és néztem magam elé. Nem tudtam semmit.

– Talán csak nem pecáztad el a tanulási időt? – kérdezte.

– Ilyen szép időben, kár lett volna mást csinálni – próbáltam kimagyarázni magam.

– Hát akkor itt van hozzá egy horog is!

Egy fekete egyest húzott be a nevem mellé.

Mikor hazaértem, elmondtam anyának mi történt. Ő pedig azt mondta:

– Igyekezz minél előbb kijavítani, és büntetésből nem mehetsz pecázni.

Nagyon szomorú voltam, bántam az egyest, de még jobban a pecázást.

Kovács Szilárd, 5. osztály
Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár

Ez vagyok én

Hol is kezdjem?

Hát a hajam egyszerűen szörnyű. Dús és kezelhetetlen, ha hosszú, akkor nehéz fésülni, ha rövid, akkor meg rosszul nézek ki, de a közepes hosszát elég nehéz megtalálni. Ha hajam mosok, és elfelejtem megfésülni, ráadásul elalszom, reggel kész szénakazallal a fejemen ébredek. Itt is, ott is, meg amott is kiáll egy fűrt. Én csak drótkéfének hívom. A rokonok azt mondták:

– Majd ha megöregszel, és csak pár szál hajad lesz, visszasírod még a mostanit!

A másik probléma a pattanás és a mitesszer. Annyi van belőle, hogy fél világot körbe lehetne keríteni velük! Sehogys sem bírom őket likvidálni, azaz megsemmisíteni. Semmilyen pacsmag sem segít. Egyszerűen jönnek, de nem akarnak elmenni, és egyre több és több van belőlük. Avval nyugtatom magam: „Egyszer csak eltűnnek!”

De a rossz külső tulajdonságaim mellett nagyon sok jó belső tulajdonságom is. Kedves vagyok, néha még túlságosan is jószívű, barátságos ember és állatszerető. Az utóbbi néha már a szüleimet is zavarja.

– Hagyd már abba az állatvásárlást, nincs időd velük foglalkozni! Miért nem nyitsz egy állatmenhelyet? – morognak a szüleim. A mostani állatállományom tagjai: két kutya, egy keverék, a neve Pamacs, és egy négy hónapos fajtiszta tibeti spániel, őt Szotyinak hívják. Van még két macskám is, Mini és Lusti, két nimfapapagájom, Robi és Roxán, két zebra-pintyem és rengeteg hal egy 60 literes akváriumban. Volt még tengerimalacom, mocsári teknősöm, ékszertek-nősöm, postagalambom, kecském és házi gerlém is, de ezek közül nagyon sok elszökött, elpusztult, eladtam vagy egyszerűen megszűnt létezni. Nem tehetek róla, szeretem az állatokat.

Hát ez vagyok én, a jó és a rossz tulajdonságaimmal együtt. De szerintem több a jó, mint a rossz.

Horvát Ákos, 7. osztály
Október 18. iskola, Zentagunaras

Interjú anyukámmal

A riportalanyom ma az anyukám lesz.

– Anyu, van egy kis időd? Szeretnék veled beszélgetni.

– Veled mindig szívesen beszélgetek. Mondd, mi érdekel?

– Anyu, szeretnél gyerek lenni?

– Nem igazán. A legtöbb gyerek szerintem idősebb szeretne lenni, de leginkább a felnőttégre vágyik.

– Mégis, milyen volt a gyerekkorod, boldog, szomorú, vidám?

– No, most jól megfogtál! Nem mondhatom, hogy jaj, de boldog. Igazából szomorú sem volt. Meg hát a gyerekkor hosszú idő, sok minden befér, olyan, mint egy nagy varázsbatyu. Sok szép emléket húzhat elő az ember.

– Akkor kezd el a turkálást! Azt már tudom, hogy a nagymamánál töltött évek volt a felhőtlen boldogság ideje.

– Ez igaz. Senki nem szeretett később úgy, ahogy ők. Nagyon, nagyon szerettem velük élni.

– Akkor meséld valami kópéságot abból az időből!

– Most adjak ötletet? Nem bánom. Nagypapa és én szívből utáltuk a piszkeszószt. Nem úgy a nagymamám, ő imádta, és hogy teljes legyen az ételsor, még levest is rittyentett piszkéből. Türtük nagypapával, míg túrhettük. Viszont később kiesztünk egy cselet. Reggeli után, míg nagyfi készülődött az ebédfőzéshez, mi kiosontunk csöndben a kertbe. Akkor ott aztán nekiestünk a nyers piszkének. Így mindketten szeretünk. Mikor nagyfi rájött, hogy hol és miért, már elkészt. Alig pár szem piszke maradt a bokron. De korai volt az örömünk. Mi csak a csatát nyertük meg, de a háborút nagyfi. Abból a pár szem piszkéből készített levest és szószot is! Csak azért is!

– Ez nagyon érdekes történet volt, anyu, köszönöm. Azt hiszem, jövők máskor is turkálni.

– Én itt vagyok, vár a batyu!

Ebből a történetből kiderül, hogy anyukám kópésága csak a nagymamája idegesítésére volt jó.

Köteles Endre, 7. osztály
Október 10. iskola, Szabadka

Levél nagymamának

Kedves Nagymama!

A csütörtöki biológiaórán a sárgarépat tanulmányoztuk.

Sárgarépat kellett vinni, de én elfelejtettem. Ágitól kaptam egy felet, mert el kellett felelni ahhoz, hogy lássuk benne a részeit pl. a hengert, a kérget és a borszövetet. Kívül is vannak részei, ezek a gyökérszőrök és a levelei. Martin azt mondta, hogy a levelét lehet bazsalikomnak használni. Viktor nem kísérletezhetett a répával, mert óra közben megette. Azt is megtanultuk, hogy a gyökérszőrök szívják fel a vizet, és a sárgarépa az alsó részében tárolja a tápanyagokat, és ott is osztódnak a sejtek, ezért másmilyen ott a sejtek alakja. A tanárnő mutatott különféle gyökereket: fűgyökeret, paprikagyökeret és még egy paréjgyökeret is. Aki vitték répát, örültek annak, hogy a tanárnő azt mondta, szünetben megehetik.

Sokszor pusillak! Remélem, hamarosan beszámolhatok egy újabb érdekes óráról.

Emi

Szabó Emília, 5. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Csodapalota. Jenei Dorina szabadkai tanuló rajza

Ünnepelt a család

Egy nap eszünkbe jutott, hogy Laci tatának közeledik a hatvanadik születésnapja. Anyuval megbeszéltük, hogy meglepetésbulit szervezünk a számára.

Elkezdtük szép lassan, titokban meghívni a vendégeket. Apuval lementünk a tatám gyümölcsösébe, és elrendeztük a helyet a bulira. Ibi mamát is megkértük, hogy segítsen nekünk.

Sikerült két héten át titokban megszerveznünk a bulit anélkül, hogy a tatám sejtett volna valamit.

Elérkezett a várva-várt nagy nap! Laci tata barátai már reggel tíz óra körül gyülekeztek, egyikük, Batya bácsi elkészítette a bográcst. A másik barátja, Gyula bácsi elhozta a szintetizátorát, és gyakorolt.

Sikerült elérnünk, hogy az ünnepelt a munkából egyenesen a gyümölcsösbe menjen.

Mikor odaért, már tudta, hogy őt ünnepeljük, de előtte nem sejtett semmit. Amikor mindenki felköszöntötte a „Boldog születésnapot!” mondattal, könnybe lábadt a szeme. És amikor a sok ajándékkal is megleptük, nem bírta ki pityergés nélkül. Közben Gyula bácsi az ünnepelt kedvenc magyar nótáit játszotta.

A legkedvesebb ajándék egy kép volt, amit mi vittünk. Egy festő karikatúrát rajzolt arról, amint a tatám: vadászik, pecázik, hajtja a traktort és végül, amikor én, Ákos és ő belebújunk a sok repcébe a repceföldön. Neki ez az ajándék tetszett a legjobban, és mindenkinek örömmel mutogatta.

Később a torta és a pörkölt nagy sikert aratott!

Azután a felnőttek táncoltak, Gyula bácsi szolgáltatja a zenét. Egy kicsit én is játszottam a hangszerén, de utána a „zongoraművész” folytatta tovább.

Az ünnepeltnek nagyon tetszett ez a meglepetés, és csodálta, hogy így megtudtuk szervezni.

Nekem is tetszett ez a születésnap, mert igazán jól sikerült. Ám Laci tata még mindig azt hajtogatja, milyen bitangok voltunk, mert túljártunk az eszén.

Tomasich Zsóka, 5. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta

Vadászat a tanteremben

A mestereknek már egy éve mondjuk, hogy darázsészek van a tantermünk ablaka alatt. Nyáron és ősszel vendégségbe jönnek hozzánk ezek a kis röpködő bogarak.

Ha az osztályunk ablakát kinyitjuk, rögtön berepülnek mert az uszonnánk illata vonzza őket. Angéla almáját megtámadták, és ő akkorát sikított, hogy az előtte lévő székről Rini ijedtében lesett. Beni le akarta ütni, de tévedésből Anita fejére csapott. Krisztina futkosott, mert allergiás a csipésekre. Livi a pad alá menekült. A tanító néni pedig csak nézte a cirkuszt matematikaórán. Nikola bátran fogta a matematikafüzetét, és addig hajtotta vele az összevissza röpködő darazsakat, míg az ablakhoz nem értek. Boldog is lehettek szegény bogárkák, hogy megmenekültek, csak mi bántuk egy kicsit, mert újra matekot tanultunk. Hamarosan csöngettek, így mindannyian boldogan futottunk játszani.

A tanító nénink dühösen mondta a mestereknek, hogyan lett a matekórából cirkusz a darazsak miatt.

Mezei Boglárka, 4. osztály
Nikola Tesla iskola, Topolya

Juhász Andrea szabadkai tanuló meseillusztrációja

RÜGYFAKADÁS

A legrosszabb napom

Sokan állítják péntek 13-áról, hogy a legszerencsétlenebb nap. Ilyenkor a babona szerint minden rossz megtörténhet.

Szerintem péntek 19-nél sincs rosszabb. Előző éjjel szinte semmit sem aludtam. Ha lehunytam a szemem, rémálmok törtek rám, végtelennek tűnt az éjszaka. Reggel már majdnem fél nyolc volt, amikor kikecmegettem az ágyból. Balszerencsémre a biciklim hátsó kereke teljesen üres volt. Gyalog rohantam az iskolába, és már a piactéren hallottam a csöngetést. Futottam, ahogy csak bírtam.

A tanárral együtt értem az osztályunk ajtajához. Ezt megúsztam, örültem magamban. Az első négy órát átlapítottam. Az ötödik óránk bigi volt. A tanár, amint lecsapta a naplót, kijelentette, ma felelés. Mivel 19-e volt, ezért a naplóból a 19. tanuló volt a soros. Ez, sajnos, én voltam. Még a kérdés sem jutott el rendesen az agyamig, nem pedig a válasz. Ökögtem-makogtam valamit, de ez kevés volt. Így szépen bekerült a naplóba az egyes. Nagyon szomorú voltam, sírás fojtogatott.

Alig vártam már, hogy vége legyen a tanításnak, hogy nyugodtan bőgicsélhessek. Hazafelé az iskolakapuban nagy volt a tolongás. Megnehezítette a kijutást a gázvezetékek kiasott árok. Nagy kesergésben észre sem vettem, és belecsúsztam a gödörbe. Térdig sáros, latyakos lettem. Még a cipőm is ott maradt a sárban, úgy kellett kihalásznom. Rettenetes volt! Amint lépkedtem, úgy cuppogott a cipőm, zoknim. A nadrág rátapadt a lábamra és hűtött. Kellemetlen volt így hazavánszorognom, úgy éreztem, mindenki csak engem bámul. Otthon még az udvaron levetkőztem, mert annyira csöpögött belőlem a sár. Amint beléptem, a testvérem esett nekem, hogy hova tettem a hajtási jogosítványát. Tűvé tett mindent, már egy órája keresi. Persze az én zsemben volt. Ordított velem, hogy többé nem kapom el tőle a motort.

Semmi másra nem vágytam már, csakhogy az ágyamba bújjak, a fejemre húzzam a takarót, és jól kizokoghassam magam. Még egy kiadós sírás sem lett az egészből, mert hamar elaludtam.

Ördög Emese, 8. osztály
Samu Mihály iskola, Óbecse

Megszülettem

1996. december 12-én anyukámék este 10 körül hívták fel a mamámékat, hogy vigyázzanak Alízra, amíg ők elmennek a kórházba. Mikor megjöttek a táimék, a mamám ezt mondta anyukámnak:

– Még ma legyen meg ez a kis kópé, mert holnap péntek, 13-a és Luca napja.

Anyukám erre elmosolyodott, és tovább ment az autó felé. Mikor a kórházba értek, kb. fél órára rá megszülettem. Kicsi, piros és sárga színű voltam. Sárga azért, mert születésem után sárgaságot kaptam. Balassa Lilla mellett volt a kiságyam. Ő már az ismert helyen sírt és aludt, mert egy nappal előbb született, mint én. Mikor a testvérem és apukám bejött a kórházba meglátogatni engem és anyut, Alíz azt mondta anyunak:

– Én is a testvérem mellett akarok aludni.

– Nem lehet, majd mikor hazamegyünk, akkor mellette alhatsz.

Nehezen, de belenyugodott. Mikor kiengedtek a kórházból, hazamentünk, befektettek a zöld lepedők közé, a kiságyba, és el is aludtam. Mire kinyitottam a kis barna szememet, addigra ott volt a mamáméktól kezdve egész a moholi nenámig minden rokon és azon vitatkoztak, hogy kire ütöttem a legjobban. A sok beszélgetés után a barna hajam és a barna szemem alapján arra jutottak, hogy a Sütő tatámra hasonlítok.

Még ülni sem tudtam rendesen, de Alíz jókat játszott velem. Beletett a rózsaszínű babakocsiba, és a szobában tologatott. Még azt is mondják, hogy nemcsak most vagyok ilyen válogatós az ételekben, hanem már akkor is ilyen voltam. Erre úgy jöttek rá, hogy ebédnél egyszer visszaköptem a tányérba a krumplit és a sárgarépát, azt hitték, hogy nem vagyok éhes. Viszont később az almát és a banánt csak úgy faltam.

Nagyon szerettek, főleg a nenám. Délután elvitt a városba sétálni, máskor meg fürdetett, és volt, mikor a pelenkát is kicserélte.

Tizenkét éve annak, hogy megszülettem, de anyukámék még mindig emlékeznek rá.

Urbán Egon, 6. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Így felelek én

Péntek van. Az első óra tizenkettő negyvenkor kezdődik, ami történelem lesz. Délelőtt voltam edzésen, a többi szabadidőmet játszással töltöttem el gondolván, hogy úgysem felelek ma.

Odaértem az iskolába. Már csak másodpercek választottak el az óra kezdetétől. Belép a tanárnő, mindenki feláll. Beírja az órát a naplóba. Izgulok. Talán mégis kellett volna tanulnom mára, talán mégis én felelek ma. A tanárnő felszólítja Viktort. Nagy kő esett le a szívemről, megnyugodtam. Be is csukom a füzetem. Közben folyton az órát nézem, marad-e idő rám is az órán. Tíz perc telik el az órából, Viktor befejezi a felelést, ötöst kap. A tanárnő nem csukja be a naplót.

– Itt baj lesz! – mondom magamban rémülten.

– Dááániel! – hallok a nevem hosszan kiejtve a tanárnő felől.

Meglepődve nézek rá, ez nem lehet igaz, ez nem fordulhat elő. Beletörődve lassan felállok. Az első kérdést az utolsó anyagból teszi fel, amit persze egyáltalán nem tanultam.

– Tanárnő, én nem tudom ezt az anyagrészt! – hangzik a válasz.

Meglepődve néz rám, majd a következő kérdések az első pár anyagból jönnek:

– Mit találtak fel a Wright testvérek?

Fél percet gondolkodok, majd eszembe jut, hogy valami léggépjű lehet. De már késő, Erik elárulta a választ.

A többi kérdésre is csak más után mondom a helyes választ.

Az utolsó kérdésre sokkal, de sokkal könnyebb a felelet:

– Dani, tanultál te mára?

– Nem tanárnő, nem volt egy perc szabadidőm sem! – hangzik a pofonegyeszerű válasz, ami nem egészen igaz.

Beír egy négyest a naplóba. Nem hiszek a szememnek. Magamnak hármast adtam volna, ha reális akarnék lenni, de így természetesen sokkal jobb. Egyik szemem sír, a másik nevet. Kicsöngetnek az óráról, vidáman hagyom el az osztálytermet.

Ez óta az eset óta, lekopogom, minden órára készülök, mivel nem lehet mindig szerencséje az embernek. Meg is látszik az eredménye.

**Papilion Dániel, 8. osztály
Október 10. iskola, Szabadka**

Pecázni voltam

A csörgőórát még este beállítottam, hogy kora reggel bepakoljam a horgászfelszerelésemet. Szépen sütött a nap, ragyogott az ég. Indulás előtt ellenőriztem a csalikat és a botokat.

Nagy reményekkel ballagtam a kanális felé. Kértem a megszokott helyemre. Ott Filip, a mester várt. Tizenhárom éves, mint én, és egy osztályba járunk. Ő megfigyelte a halak mozgását, hová, melyik hínár közé bújnak. Nyugodtan elkezdtem kipakolni, azon a gyönyörű színekben pompázó tájon. Bedobtam a csalikat, és szépen leültem a kis háromlábú székemre. Elég sokáig vártam, mikor kihúztam az első halat. Ekkor már a barátom öt-hat halat is kifogott, de az én bambuszbotomra nem jutott szerencse. Egyre dühösebb, mérgesebb lettem. Már arra is gondoltam, hazaindulok.

– Na, én elmegyek... – búslakodtam.

Ekkor elkezdte a buktatót valamilyen itt élő ezüstkárász, dévér, keszeg vagy napkárász piszkálni.

– Ebből lesz valami! – suttogtam.

A társam odajött mellém segíteni. Megfogtam a pecát, jó erősen tartottam. A hal hirtelen elkezdte húzni a felszerelést. A buktató már teljesen a víz alatt volt. Ide-oda húztam, fásztottam a kopoltyúst. Biztosan egy ponty! Anyyira beleéltem magam, nagyobb fogásra vágytam.

– Segítsék? – kérdezte Filip.

Szépen lassan, nagy erőfeszítéssel kihúztuk a vízből. Rögvest vittük haza a halat, hogy megmérjük, hány kilós.

– 2,1 kg-os – jelentettem ki.

– Látod, tudsz te pecázni, csak önbizalom kell.

Átvágtunk a szomszédba Misinszki Zsolthoz. Elkértük a grillezőt, és megsütöttük a pontyot.

Ez volt az első, de lehet, hogy az utolsó 2 kg-os halam. Várom már az újabb ilyen csodálatos eseményeket a barátaimmal.

**Kuntity Szabaszián, 7. osztály
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

A padlás rejtelsei

Mint minden évben, most is nagyapámra és rám jutott a padlás kitakarítása. Nem repedtem az örömtől, de tudtam, hogy ott fenn mindig találok valami érdekességet, amivel elfoglalhatom magam.

– Gyere fiam, hív a munka! – szólta nagyapám.

Egy nagy, magas létrára másztunk fel, én mentem elől, ő pedig követett.

– Le ne ess nekem! – figyelmeztetett újra.

– Én puhára esnék, de te...?

A padlason koromsötét volt, gyorsan lámpát is gyújtottunk. Ahogy a fény beköltözött, rögtön láttuk, hogy nem a rendetlenség lesz a legnagyobb problémánk, hanem egy nagy darázsészek a sarokban.

Lassan hátrálni kezdtünk, majd nagyapám megszólalt:

– Maradj itt, mindjárt hozom a rovarirtót! Gyorsan vissza is ért a „gyilkos fegyverrel” a kezében. Magára csukta az ajtót, és bezárta az ablakokat, nehogy átszálljanak a darazsak egy másik padlásra. Én egy nagy láda mögé bújtam. Persze a nagytatám nem volt félnék, és gyorsan el is intézte az egész rajt.

– Így kell ezt csinálni – szögezte le. Mostmár én is előjöttem, hogy segítsek összeszedni a maradványokat. Ahogy megindultunk az ajtó felé, nagyapám ijedten szólalt meg:

– Hoppá! Hol a kulcs?

Először azt hittem, hogy csak viccelődik azzal, hogy bezárta az ajtót, és elvesztette a kulcsot, de aztán komolyra fordult a dolog.

– Hát akkor gyorsan keressük meg!

Kerestük, kerestük, de nem találtuk sehol. Még azokat a ládákat is átkutattuk, amelyek legalább tíz éve nem voltak kinyitva. Nagyapám szidta magát is, és a kulcsot is. Odamentem hozzá, és próbáltam megnyugtatni. Kint már sötétedett, jött a hideg és az egész házban nem volt senki, csak mi ketten. Míg a nagytatám gondolkodott, én képeket nézegettem, amelyeken ő szerepelt még katonakorában.

– Milyen rég volt! – sóhajtott fel.

– Ez te vagy? – kérdeztem.

– Én hát, csak még fiatal koromban.

Be sem fejezhette a mondatot, mert arra csillant fel a szemünk, hogy nyílik az ajtó. A nagyamatám volt az.

– Hát te? – kérdezte nagyapám. – Hogy jöttél be?

– Mi az, hogy hogy? Hát az ajtón.

– De az be volt zárva – jelentettem ki.

– Hát pedig ki volt nyitva.

Egymásra néztünk nagyapámmal, és jót nevtünk.

– Miért nevtetek? – érdeklődött a nagyanyám.

– Hosszú – mondtuk egyszerre.

Mikor lementünk, elmeséltük a történetet a többieknek, és ők is jót nevték.

Remélem, nemsokára újból beporosodik az a régi padlás, hogy eltölthessek egy újabb jó napot a nagyapámmal. Hátha megint „elveszik” a kulcs.

**Fekecs Ádám, 7. osztály
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka**

Besnyi Botond szabadkai tanuló meseillusztrációja

NEVEM: Micsiz Roland.
CÍMEM, TELEFONSZÁMOM: 24430 Ada, Dósa András u. 1., 064/381-32-18.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 6. b.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, torna.
AMI NEHEZEN MEGY: Fizika, matek.
KEDVENC TANÁRAIM: Máriás Valéria, Niksić Đuro.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
KEDVENC FILMJEIM: Ghost Rider, BMX and Skate.
MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A FŐSZEREPET, ÉS MIÉRT? A Ghost Riderben, mert az egy jó motoros film.
KEDVENC TÉVÉMŰSOROM: Off-line.
KEDVENC KÖNYVEM: Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk.
KEDVENC ÉNEKESEM: Diggieman.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Green Day, Hilltop Hoods.
KEDVENC DALAIM: Megcsinálom, The noosehlead section.
KEDVENC ÉTELEIM ÉS ITALOM: Pizza, lasagne, kóla.
KEDVENC ÁLLATOM: Papagáj.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
NO ÉS A SZERELEM: Magánügy.

NEVEM: Szekerusity Krisztofer.
BECENEVEM: Kristóf és Szökszös.

NEVEM: Virág Péter (Peti).
CÍMEM: 24430 Ada, Branko Radičević u. 70.
ISKOLÁM: Cseh Károly Általános Iskola.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Rajz, biológia.
AMI NEHEZEN MEGY: Idegen nyelvek.
KEDVENC TANÁRAIM: Pesznyák Erika (rajz), Bagi Magdolna (biológia).
KEDVENC FILMEM: Vissza a jövőbe.
KEDVENC OLDALAIM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac, Rügyfakadás.
KEDVENC KÖNYVEM: Hot Dogs.
KEDVENC ÉNEKESEM: Sting.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Quimby.
KEDVENC SZÍNEM: Zöld.
KEDVENC ITALOM: Schweppes.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Tél.
NO ÉS A SZERELEM: Van.
KIBE ESTEM BELE: Egy lányba.

NEVEM: Balassa Lilla.
CÍMEM, TELEFONSZÁMOM: 24430 Ada, Moša Pijade u. 56., 063/588-486.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 6. b.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Rajz, magyar, német.
AMI NEHEZEN MEGY: Fizika, történelem, szerb, torna.

KEDVENC TANÁRAIM: Ambrus Erika, Bagi Magdolna, Máriás Valéria, Pesznyák Erika.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
KEDVENC FILMEM: 50 első randi, 13 kísértet.
MELYIK FILMBEN JÁTSZANÉK, ÉS MIÉRT? Az 50 első randiban, mert egy nagyon jó fim.
KEDVENC TÉVÉMŰSORAIM: Dr. House, Dokik, NCIS.
KEDVENC KÖNYVEM: Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk.
KEDVENC EGYÜTTESEIM: Pan!k, Para more, Aloha from hell...
KEDVENC DALOM: Honfoglalás.
KEDVENC ÉVSZAKAIM: Tavasz, nyár és tél.
KEDVENC ÉTELEIM ÉS ITALOM: Kirántott hús, pizza, spagetti, Fanta.
KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, ló, oroszlán, delfin, sas, fehér tigris...

CÍMEM, TELEFONSZÁMOM: 24430 Ada, Október 8. u. 47., 064/30-64-044.
SULIM NEVE: Cseh Károly Általános iskola.
OSZTÁLYOM: 5. b.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Rajz, matek, magyar, informatika.
AMI NEHEZEN MEGY: Biológia, műszaki.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Állatkirakat.
KEDVENC FILMEM: A Karib-tenger kalózzai.
KEDVENC KÖNYVEM: A hóember.
KEDVENC ÉNEKESNŐM: Avril.

KEDVENC SPORTOM: Röplabda.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Mc Haverr és a teknő.
KEDVENC DALOM: A füredi Anna-bálon.
KEDVENC SZÍNEM: Fekete.
KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Spagetti, Coca-Cola.
KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, hörcsög, papagáj.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Tél.
NO ÉS A SZERELEM: Van, de az titok. Emberek levelező társat keresek!

Január 22.

Ma Vince, Artúr, Cintia, Anasztáz napja van.

Vince: A Vincentius latin név rövidüléséből származó Vince győztest, győzelmezt jelent.

Artúr: Egy kelta eredetű angol névből származik, jelentése „erős, mint a kőszikla” vagy „medve”. Más magyarázat szerint egy római nemzetségnévből származik.

1823. január 22. (186 éve történt)

A magyar kultúra napja. 1989 óta ünnepeljük, annak emlékére, hogy Kölcsey Ferenc ezen a napon fejezte be a Himnusz megírását.

1904 (105 éve történt)

Megszületett Arkagyij Petrovics Gajdar szovjet-orosz író, akinek legismertebb regénye a Timur és csapata.

1940 (69 éve történt)

Megszületett John Hurt angol színész (Nyolcadik utas a halál, Corelli kapitány mandolinja).

1994 (15 éve történt)

Golden Globe díjat kapott Steven Spielberg Holocaust-filmje, a Schindler listája.

Január 23.

Ma Zelma, Rajmund, János, Emese, Mária, Alfonz, Bertram napja van.

Emese: Magyar eredetű, jelentése: anyácska, szoptató.

Alfonz: Germán eredetű név, jelentése: nemes, készséges, harcra kész.

1783 (226 éve történt)

Megszületett Stendhal (eredeti nevén Marie-Henri Beyle) francia író. Legismertebb művei a Vörös és fekete, A pármái kolostor.

1983 (26 éve történt)

Meghalt George Cukor amerikai filmrendező (Elfújta a szél, My Fair Lady).

1918 (91 éve történt)

Megszületett Gertrude Belle Elion, Nobel-díjas biokémikus, több életmentő gyógyszer felfedezője.

1898 (111 éve történt)

Rigában megszületett Szergej Mihajlovics Eisenstein szovjet filmrendező, akinek világsikerű filmje a Patyomkin páncélos.

1964 (45 éve történt)

Los Angelesben megszületett Marisa Hargitay magyar származású amerikai színésznő (Tequila és Bonetti – Egyik kopó, másik zsaru, Báránybőrben, Az ügyvéd ördöge).

Január 24.

Xénia: Görög eredetű név, jelentése: vendég, vendégszerető. Az ókorban xenia volt a vendégnek nyújtott ajándék neve.

Szalók: Régi magyar személynév. Eredete bizonytalan. Feltehetőleg a Szal-, Szol- kezdetű nevek régi magyar, -ók kicsinyítő képzős becézője. Lehet azonban szláv eredetű is. Török származtatása, mely szerint a jelentése balkezes volna, vitatott.

1965 (44 éve történt)

Londonban 90 éves korában meghalt Sir Winston Leonard Spencer Churchill brit államférfi, író és költő, aki a nagy II. világháborús koalíció miniszterelnöke volt, 1953-ban irodalmi Nobel-díjat kapott.

1941 (68 éve történt)

Megszületett Neil Diamond, amerikai zenész, énekes (Sweet Caroline, Holly holly).

Január 25.

Ma Pál, Henrietta, Péter, Henrik napja van.

Pál: A latin Paulus névből származik. Jelentése: kicsi, kis termetű férfi.

Henrik: Germán eredetű név, jelentése: körülkerített birtokán uralkodó.

1265 (744 éve történt)

III. Henrik angol király először hívta össze a parlamentet, amely az urak és a püspökök mellett a megyék és a városok köveiből állt. Az angol történelemben ez volt az első parlament, amelyben a közrend képviselői is helyet kaptak a főrendek mellett.

1874 (135 éve történt)

Párizsban megszületett William Somerset Maugham angol író, drámaíró. Legismertebb regényei az Örök szolgaság; Az ördög sarkantyúja és a Sör és percc.

1920 (89 éve történt)

Meghalt Amadeo Modigliani olasz festő, ikonszerű, lírai hangvételű női aktok és arcképek festője.

Január 26.

Ma Vanda, Paula, Titusz, Timót, Viktorina napja van.

Vanda: Lengyel, német eredetű név, egy mondabeli királylány neve. Jelentése: vend nő. Német jelentése: biztonság, rejtettség, védelem, vessző, varázsvessző, bekerített hely.

Titusz: Ókori római férfinév. A latin titus szóból származik, jelentése vadgalamb. Más magyarázat szerint, szabin eredetű, jelentése tiszteletré méltó, tisztelt.

1887. január 26. (122 éve történt)

Elkezdődött az Eiffel-torony építése Párizsban. Párizs jelképe Gustave Eiffelről (1832–1923), az építőről kapta nevét, akinek mellszobra ma is látható az északi pillér tövében. Az építmény a francia

forradalom centenáriuma rendezett világkiállításra készült. 700 terv közül fogata el a zsűri 1886. június 12-én Eiffel mérnök művét, az építkezés 1887. január 26-án kezdődött, majd tiszteletré méltó gyorsasággal, 2 év, 2 hónap és 2 nap alatt fel is épült a torony. Az akkori szokásokkal ellentétben különös figyelmet fordítottak a biztonságra, egyetlen munkás sem halt meg az építkezés során. Megépültek a világ legmagasabb építménye volt, és az is maradt 1929-ig, a New York-i Chrysler Building elkészültéig. Jelenleg a később felszerelt tévéantennákkal együtt 326 méter és 75 centiméter magas. 15000 különböző fémdarabját 2,5 millió kézzel formázott csavar tartja össze, melyek közül egyetlen egyet sem kellett újraformálni, annyira pontos munkát végeztek, 7,5 millió akkori frankba került, a torony minden egyes kilója 1 frankba.

1905. január 26. (104 éve történt)

Dél-Afrikában megtalálták a Culliniant, a világ legnagyobb gyémántját. Nevét Sir Thomas Cullinanról kapta, aki 3 évvel a gyémánt megtalálása előtt felfedezte a bányát. Súlya a megtaláláskor 3106 karát volt, amit 9 nagyobb és több kisebb részre vágtak, majd csiszoltak. A legnagyobb darab 530 karát, Nagy-Britannia koronáékszereinek része, a jogart ékesíti.

1928 (81 éve történt)

Megszületett Roger Vadim (eredeti néven: Plemjannyikov) francia filmrendező, akire filmjein kívül Bridget Bardot-val, Catherine Deneuve-vel és Jane Fondával kapcsolatos magánélete miatt is figyelt a világ. Legismertebb filmjei: És Isten megteremtette a nőt, Barbarella.

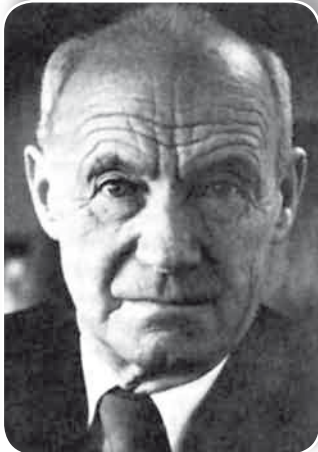

1824 (185 éve történt)

Meghalt Théodore Géricault francia festő, Delacroix mellett a romantikus festészet legnagyobb francia alakja. Fő műve a Medúza tutajja.

1905 (104 éve történt)

Újvidéken megszületett Tamkó Siráto Károly József Attila-díjas költő, műfordító. Verseskötetei (Az élet tavaszán. Papírember. Kiáltás) mellett gyermekversei (Tengereczki Pál) is megjelentek.

1949 (60 éve történt)

Meghalt Victor Fleming a többszörös Oscar díjas filmrendező, az Óz a csodák csodája és az Elfújta a szél rendezője.

Január 27.

Ma Angelika, János, Angéla napja van.

János: Bibliai név. A héber Johanan név görög Johannesz változatából (ill. ennek a hasonló hangzású latin Johannes formájából) származik. Jelentése: Jahve megkegyelmezett. Magyarországon a 16–18. században a legnépszerűbb férfinév volt, és később is a leggyakoribbak közé tartozott, egészen az 1970-es évekig.

Angéla: Görög, latin eredetű név, jelentése: angyal, követ, hírnök.

1945. január 27. (64 éve történt)

Holokauszt emléknap Európában. Az Auschwitz-Birkenau koncentrációs tábor felszabadításának emlékére.

1756 (253 éve történt)

Megszületett Wolfgang Amadeus Mozart osztrák zeneszerző, zongorista, orgonista, karmester (Varázsfuvola, Don Giovanni).

1834 (175 éve történt)

Megszületett Dmitrij Mengyelejev kémikus, a periódusos rendszer megalkotója.

1832 (177 éve történt)

Megszületett Lewis Carroll angol meseíró, költő és matematikus, az Alice Csodországban írója.

1860. január 27. (149 éve történt)

Meghalt Bolyai János, minden idők egyik legeredetibb gondolkodású matematikusa. Tragikus sorsú hadmérnök, akinek geometriája, „az új más világ” nélkül elképzelhetetlen lenne korunk nagy vívmányainak, a rakétáknak és a műholdaknak a működése.

1880 (129 éve történt)

Thomas Edison szabadalmaztatta az elektromos izzólámpát.

1918 (91 éve történt)

Bemutatták az első Tarzan-filmet „Tarzan of the Apes” címmel.

Január 28.

Ma Károly, Karola, Ágnes, Tamás, Apollónia, Inez, Péter, Amália, Margit napja van.

Ágnes: Jelentése szent, tiszta, szemérmes, szűzies. A középkorban a latin agnus (bárány) szóval azonosították, a hasonló hangzás és a bárány jelképes jelentése alapján. Ágnes szimbóluma ugyanis a bárány, Ágnes napján szokta a pápa a bárányokat megszentelni.

Tamás: A héber eredetű bibliai név, a Teomo névből származik. Jelentése: iker. A görögök Thomsz formában vették át, jelentése: csodálatos.

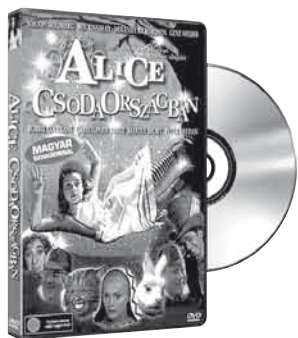
1805. január 28. (204 éve történt)

Meghalt Csongrády Vitéz Mihály költő, író műfordító, színész (Dorotya). Lilla-verseinek ihletője nagy szerelme, Vajda Julianna volt. Versei mellett kiemelkedik A méla Tempefői című színműve és Dorotya című vígposza.

1613 (396 éve történt)

Galileo felfedezte és a Jupiter mellett írta a Neptunuszt, bár még akkor azt hitte, hogy egy csillagot talált.

1830 (179 éve történt)

Megjelent Széchenyi István gróf Hitel című munkája, melyben elsőként írta le a polgári átalakulás legfontosabb gazdasági és társadalmi feladatait.

1841. január 28. (168 éve történt)

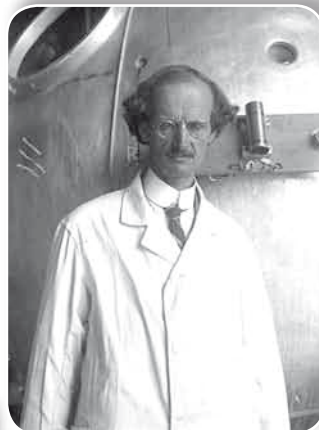

Megszületett Sir Henry Morton Stanley amerikai újságíró. Livingston, a híres utazó és Afrika-kutató felkutatására indult. Miután kutatása eredménnyel végződött, és rátalált a maláriától szenvedő és egészségileg teljesen legyengült kutatóra, több cikksorozatban tudósított lapján keresztül kalandos utazásról és Livingston kutatási eredményeiről. Később Ő is Afrika fehér foltjainak felderítésével kezdett foglalkozni. Több expedíciót szervezett Nyugat-Afrika területeire. Az nevéhez fűződik a Kongó forrásvidekének feltérképezése, valamint az Albert- és Edward-tavak felfedezése, melyekért később főrangú (sir, olv.: szőr) címet kapott.

1844 (165 éve történt)

Megszületett Benczúr Gyula festőművész, a magyar történelmi festészet egyik nagy alakja (Vajk megkeresztelése).

1884. január 28. (125 éve történt)

Megszületett Auguste Piccard svájci fizikus, akinek elsőként sikerült közel 16000 méter magasságba repülnie. Augsburg közelében – egy repülési kísérlet során – elsőként érte el a 15781 méter magasságot egy hidrogéntöltésű léggömbre kötött, légmentesen zárt kabinban, melyben az oxigénellátást palackból biztosította. A sztratoszférába repülés után egy alpesi falu mellett szállt le. 1953-ban 3150 méter mélyre merült a Tírrén-tengeren az általa kifejlesztett mélytengeri búvárhajóval, a batiszkáffal. Kísérletei-

ben ikertestvére, Jean és fia, Jacques is részt vettek. Ez utóbbi később a Trieszti batiszkáffal elérte a Csendes-Óceán-beli Mariana-árok majdnem 11000 méter mélyéig levő fenekét, ami egyben a világóceán legmélyebb pontja.

1948 (61 éve történt)

Budapesten megszületett Kern András színész, rendező, forgatókönyvíró (A miniszter félrelép, Privát kopó, Régi idők focija, A Pogány Madonna, Ripacsok, Sztracsatella, Csocsó, avagy éljen május 1-jel!).

1986. január 28. (23 éve történt)

A Challenger amerikai űrrepülőgép a start után 73 másodperccel Cape Canaveral felett 17 km magasságban felrobant. Az embert szállító űrhajók történetének addigi legsúlyosabb katasztrófája során valamennyi utasa (hat űrhajós és egy tanítónő) életét veszítette. Összesen hat ilyen űrrepülőgépet építettek meg, melyek közül öt repült a világűrben. 1981 óta száznál is több repülést hajtottak végre. Húszévnnyi működés során két űrrepülőgép semmisült meg: a Challenger 1986-ban és a Columbia 2003-ban. Az űrkutatás történetének két legnagyobb katasztrófájában 13 amerikai és egy izraeli űrhajós halt meg.

1905. január 28. (104 éve történt)

Megszületett Kulin György csillagász, író, akinek nevét két üstökös is viseli. Közel száz kisbolygót fedezett fel. 12 égitestet nevezett el. Az ő nevét viseli az a két üstökös, melyek a csillagászat történetében az első magyar felfedezésű üstökösök. Tudományos-fantasztikus regényeket is írt Qu. G. Lynn álnéven.

1980 (29 éve történt)

Megszületett Nick Carter, a Backstreet Boys énekese.

Spiró György

Messiások

(Részlet)

1841-ben tíz éve senyvedtek már emigrációban a lengyelek. Foguk hullott, hónapos szobákban éltek, asszony nélkül éltek, a szűkös zsoldból éltek, a franciát továbbra is akcentussal beszélték, sőt egyre rosszabbul, mert jól nem is érdemes; amiben bíztak, amitől a Hon feltámadhatott volna, az általános európai vérözön nem jött, egymással torzsalkodtak, nem történhetett már semmi. És akkor történt valami.

Mickiewicz megőrült. A lengyelség lelki vezére, a Költő, a Vátesz megtébolyodott!

Nem ő, hanem a felesége örült meg, Celina, tébolydába vitték.

Celina is megőrült, de Mickiewicz is!

Hogyhogy megőrült Celina? Hát úgy, hogy agyába csapott a tej, a harmadik szülés után. Már négy éve is agyába csapott a tej, a második szülése után, akkor otthon kezelték, de most ez súlyosabb.

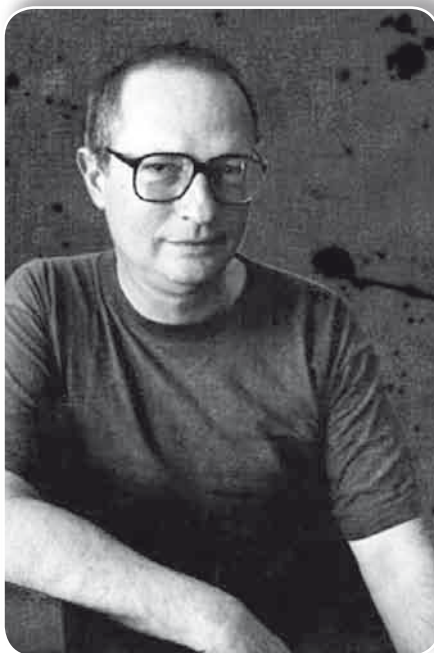
Nem csoda, hogy négy éve megőrült: a férje itt hagyta, elment Svájcba. Dolgozni ment, latint tanítani! Akkor se kellett volna: Eustachy Januskiewicz maradt Celinával, mikor a második gyereket szülte, a kiadó, a barát, a férj helyett! De uraim, Mickiewicz nem férj, hanem Költő, őt más mércével kell mérni! Örüljön a nő, aki vele élhet! Úgy lát-szik, nem örül eléggé, ha megőrült. Nem kellett volna elvennie, lengyel költő ne vegyen el frankista nőt, zsidó marad, hiába tért ki. De uraim, Celina ügybuzgó katolikus, nem is ő tért ki, már a nagyszülei kitértek mindkét ágon! Akkor sem!

Higgyék el, uraim, Mickiewicz is megőrült, ez a lényeg!

Mickiewicz, Antoni Gorecki és Izydor So-bański titkos szerződést kötött, Mickiewicz minden meghívását lemondta és leveleket írt mindenfelé, állítólag örömhírt kapott, és felesége tébolya nem nyomasztja. Ezt onnét tudni, hogy sosincs otthon.

Biztos Celinánál van a tébolydában, hol is?

Vanves-ban; van ott két jó nevű orvos, Voisin meg Falret, most ők a divatosak.

Nem ez a lényeg, hanem hogy Mickiewicz hírt kapott, hogy a Honba még ebben az évben visszatérünk!

Még az idén?

Még az idén!

Miféle hír? Jött valaki Párizsba? Kicsoda?

Nem Párizsba, hanem Nanterre-be, oda jár Mickiewicz.

Nanterre-be? Mi van pont Nanterre-ben, ami máshol nincs?

Uraim, nem abba örült bele, hogy a felesége beteg, megszokhatta, hanem hogy ki kell állnia a College de France-ban előadni, és grammatikai hibákat követ el.

Ez nem igaz! Csak a kiejtése nem tökéletes!

Tudják mit, én bámulom, hogy idegen nyelven így tud előadni! Én egyszer beszéltem francia sokaság előtt, még mikor divatban voltunk, hát iszonyú, azóta is azt álmodom, hogy ki kell állnom, és se franciául nem tudok, se lengyelül, egy nagy lyuk van a koponyámban, a nyelvek kihulltak belőle, én is azon a lyukon át zuhanok kifelé magamból, s közben a közönség mint farkascorda vigyorog, és nem bírok felébredni az istennek se! És én csak egyszer próbáltam

Kedves Olvasó Tanulók!

Az 1830-as felkelés leverése és az ország orosz megszállása után több ezer lengyel férfi kényszerül – többnyire francia – emigrációba: köztük olyan jelentős költők, mint Adam Mickiewicz (1798–1855) és Juliusz Slowacki (1809–1849). A száműzetés ideje hosszúra nyúlik, évek múlnak reménytelenül. Az emigránsok kibárándultan várnak az egyre távolodó csodára, ami esetükben a hazatérést jelentené, az új Haza létrejöttét. Nem tudhatják, hogy erre több mint hét évtizedet kell még várni. 1841-ben azonban színre lép egy vilnai – ma Vilnius Litvániában – ember, Andrzej Towiański, misztikus tanokat kezd hirdetni, szektát alapít és azt állítja magáról, hogy benne testesül meg újra a Messiás. A csodára fogékony emigránsok beleszédülnek a világ megtérítéséről és a Legújabb Testamentumról szóló tanokba, még Mickiewicz is. Ebből a valóságos történetből írt nagy ívű, szereplőkben és eseményekben gazdag, majd hétszáz oldalas regényt Spiró György (1946). Az az érdekes, hogy kétszer is. A mű első változata 1990-ben, Jövevény címen látott napvilágot. A Gyöngyhalászban ma a 2007-ben megjelent, újraírt (Messiások) változatból olvashatjátok azt a részletet, amelyben a váratlan hír, az ünnep, a csoda eljövételét sejtetik a beavatottak. Annyit elárulok, hogy ez a titokként kezelt hír Towiański megjelenését fedi. A valóságos Towiański egyébként 1878-ban hunyt el. Ma a 19. századi álpróféták, csalók között tartjuk számon. Mindenesetre érdekes jelenség: története „megér egy-két regényt”.

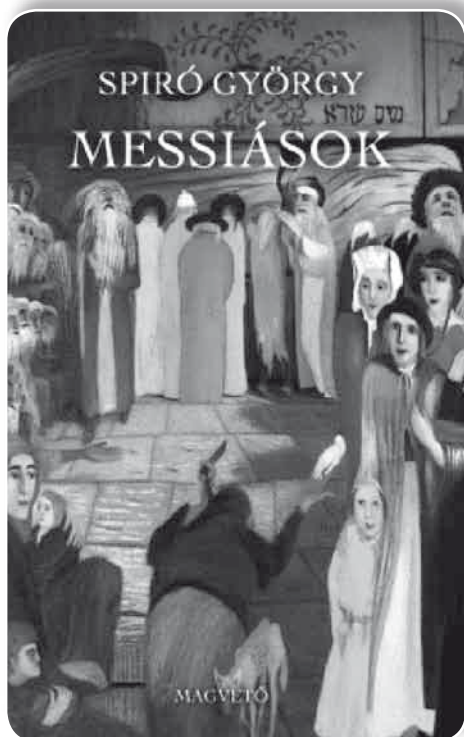
Figyeljétek meg, ki beszél, vagy ki beszélnek e szövegben? Valóságos diskurzusról van szó benne? Vagy a közvélemény szólal meg e beszédmód segítségével? Mihez hasonlít leginkább ez a beszéd? A közösségi nyelvhasználatok egyikére gondoljatok!

Jó olvasást!

Bence Erika

Hibakiigazítás

Legutóbbi, kettős számunk Gyöngyhalász rovatában helytelenül jelent meg Gion Nándor regényének címe. Helyesen: Aranyat talált.

ilyet! Mickiewicz meg szegény ebből él. Ebbe bolondult bele.

Abba bolondult bele, hogy nem tud már írni. Kész van. Mikor írt utoljára? Hét éve. A Pan Tadeusz megjelenése óta hallgat, egyetlen sort sem írt. Neki is kiszikkadhat az agya, nem?

Abba is beleőrülhetett, hogy megnősült. Hegyegett a mamával, elvette a lányát, ezért bűnhődik! Azazhogy ezért bünteti a felesége! Szándékosan őrlt meg, hogy férjét kínozhassa!

Azért nem ír Mickiewicz, mert nincs hozzá joga! Vannak nála mélyebben szenvedő lengyelek Szibériában, rájuk szállt a jog, hogy a szenvedéstől megtisztulva költhesenek! Ettől fél Mickiewicz! Részt se vett a Felkelésben! Gyáva volt! Arisztokratákkal vadászgatott Poznań környékén, amíg folyt a lengyel vér!

Uraim, mi is az otthon szenvedőktől félünk, pedig mi aztán részt vettünk a Felkelésben! Azt képzeltük, mikor idemasíroztunk, hogy mi vagyunk a kiválasztottak, Bem is ezt mondta, Lelewel is ezt mondta, el is hittük, hogy mi vagyunk a lengyelség avantgardja, és mivé váltunk? Demokraták lettünk vagy az arisztokrácia ügynökei, ülésztünk, mindenki benne van öt-hat bizottmányban, már mindenki mindenkit elárult, és közben a legnyomorultabb munkás is jobban él nálunk. Nincs már nekünk jogunk

semmihez. Ólomszürkén bolyongunk a Szajna-parton, mint azok, akik az ópiumba csontig fogytak, csak nekünk az eszmék a laudánium.

Szóval nem hiszik, hogy megtörtént?

De hát mi történt, az istenért?!

Az történt, hogy hazamegyünk, még az ideén. Mickiewicznek mondták meg először. Jól tették. Ki másnak mondták volna?!

Akárkinek! Miért, ki ez a Mickiewicz?! Mindenki húsz év Szibériát kapott, mikor a vilnai diákokat lefogták, csak őt engedték ki, hogy kedvére utazgasson a muszkáknál! Miért ölelték éppen őt a keblükre?! Na miért?! Mert Czartoryski kiállt érte! Cöcöcö. Ne cöcögjön, nem muszka ügynök Mickiewicz, kikérem magamnak, nagy lengyel költő! Az, nagy költő, de az oroszok ellen soha nem írt semmit, megtiltották neki! Már hogyné írt volna, megírta az Ősöket, nincs az Ősök harmadik részénél oroszellenesebb mű a világon! Ugyan, csak lelkifurdalásból írta! Esett volna el inkább? Jobb lenne úgy nekünk? Akkor ki írta volna meg, amire csak ő volt képes?!

Nem ez a lényeg! A Hír a lényeg!

Niedźwiecki augusztus 12-én ezt írta Jackowskinak:

„Gondolj, amit akarsz, de itt bizonyosnak mondott hírt adnak tudtul, Mickiewicz, Gorecki és Sobański terjeszti, hogy még ebben az évben bizonyosan hazatérünk, és mindörökre a Hazába. (...) Gorecki, mondják, gyónni ment, és térdrel földre esett, megcsókolta a földet, és köszönte Istennek, hogy a hányattatásunknak csodás módon végét vetette.

Mondhatnám, mi itt megtébolyodtunk. Igazat szólván, van ebben valami. Mert rendkívüli módon nyilvánosságra került a szívekből a remény, s mind valami örült kórusba állt, mellyel az Úristen talán egyet is ért.

Vízontlításra a Honban.”

Seweryn Goszcyński, a költő, ezt írta naplójába Párizsban, a Rue de Boulangers 36. szám alatt: „Fura emigrációs hírek, Antoni Goreckitől jöttek. Gorecki, Mickiewicz és Sobański valamely kihallgatásra hívtak, hol nekik kinyilatkoztatták, hogy hat hó leforgása alatt Lengyelország olyan lesz, mint volt, és az emigráció hazatér. Az eseményhez nem lesz köze sem az arisztokráciának, sem a demokráciának, de oly módon jön,

ahogyan azt senki sem képzelte. A hír messés színezetű; ennek ellenére szempillantás alatt szétterjedt a párizsi emigrációban, és az elméket a legszebb álmódózásra készítette. Mi lehet ez? Nem tudom, de én is különös örömet éreztem.”

Bohdan Zaleskinek, a költőnek levelet írt Mickiewicz, vers is volt benne és kíséző szavak: „Mihelyt ezt a leveled elolvasod, ess térdre, és adj hálát az Úrnak. Nagy dolgok történnek itt. Az Emigráció már egyesült. Siess azonnal, azonnal, azonnal hozzánk, hogy szíved megörvendjen, hogy szíved boldog legyen, virágba boruljon, kizöldelljen. Nálam itthon virágok és tavasz, szívémben, lelkemben. Már napok óta irkálók neked mindenfelé, nem tudván, merre jársz. Józsefet hívd Párizsba azonnal. Többet írnom nem szabad.”

Bohdan rohant a levéllel fogadott bátyjához, a nála tíz évvel idősebb Józsefhez, akivel a névrokonság hozta össze egykor. József nem költő, csak bátor katona, józan ember, kérdezte, mire is vélje a levelet s a verset. József azt mondta: „Nem tört ki éppen háború sehol, hát kitört az elmeháború.” A két Zaleski kocsiba ült, és Párizsba vágatott.

A vers, mit hosszú szikkadtság múltán a Költő szerzett, így szól:

„Csalogányom! Szállj és dalold!

A búcsúdalt dalold,
Könnyek végét, álmok betöltét!
Dallamod ennyi volt.

Csalogányom, tollad leváljon,
Végű sólyom-szárnyakat
S karmod hegyében, aranyló légben
Hozz Dávid-himnuszokat!

Már zeng a hang és sors fogan
S végre gyümölcsöt ad
Az évek terhe csodát teremtve
És örvend a világ!”

Másolták sokan, olvasták még többen.

Jó, hogy megint verset írt a Költő; de valóban ő írta? Hiszen gyöngé vers! Nem gyöngé, ha Mickiewicz írta! De zavarosak a képei, ő nem így ír! De hátha most már így fog írni? Ezek a Dávid-himnuszok, ez micso-da? Az biztos, hogy csodáról beszél, valami csodát élt át, ez kétségtelen.

Esterházy Péter

Hrabal könyve

(Részlet)

A két angyal, hogyan is másképp, az angyalok nyelvén beszélt egymással. Fiatal férfiak képét vették magukra. Balázs volt az egyikőjük neve és Gábor a másiké, akit azonban mindenki, az Úristen is, csak Csocsónak szólított.

– Csocsókám, nézzenek utána, már megbocsát, mi az úristent csinálnak ezek... Pregnánsan, szikáran, de óvatosan, tudja, hogy van ez... szabadakarat és tapintat és satöbbi. Vigyen magával valakit... Jobb, ha ketten vannak.

– Tanúnak?

– Most maga szórakozik velem, Csocsókám. Maga egy ázesz pónem, fölteszem. Hát ne szórakozzék. És ne beszéljen annyit. Nem kell mindent néven nevezni. Mit lajstromoz itten? Maga engem ne revolverezzen velem.

E szavak, nem lephet meg ez senkit, soha nem verték föl a Világmindenség csöndjét, szavak, melyekre csillagpor nem tapad, hisz angyal nem beszél az Isten nyelvén, csak az alacsonyabb rendűekén, az emberén, az állatén, a növényén, a köveken, a kristályok nyelvén, a molekulák nyelvén, az atomokén – de állj, mit lajstromoz maga itten? a világot nem lehet föl szeletelni egyre kisebb elemekre, duzzadunk az energiától, a rész itt már nem kisebb, mint az egész, kozmikus tánc, ürességnek és formának új a kapocsa, és jaj, térnek s időnek van viszonya, létezés és történet helyett létezési és történeti tendenciákról kell beszélni, a Világ elől s hátul egybeért, a kelle helyén van a feje s viszont, és nem volnék meglepődve, ha az atommag legközepe leptonok dicsénekétől övezve az Úristen gubbasztana – szóval az angyalok tudnak görögül is, ismerik a katonai titkosírások természetét, következésképp a véges algebrákhoz is konyítanak, ezért azután az Úristen kénytelen az ő angyalai nyelvén szólani.

Most jut eszembe, hogy az Úristen a saját nyelvén kizárólag önmagával tudhat beszélgetni, minthogy az Úristennél nincsen nagyobb, mert ha volna, az volna az Úristen, és lehet, hogy már most is így, ilyen komikusan áll ez a dolog. Az Isten nyelve tehát az önszeretet nyelve (azaz a hallgatásé, de csitt). Jó, hogy ez így van. Nagy bajban volnánk, ha az Úr nem szeretné önmagát, nyilván tenne róla, hogy ne legyen nekünk se okunk magunkat rokonszenvünkbe fogadni. Mi meg, Isten gyermekei, tovább-bosszulnánk;

hamar vége volna mindennek, egy pillantás alatt. Úgy látom azonban, az Úristen („akár a tenger”) epikus természetű.

Az angyalok nyelvéről szépen, nagy erővel és rémületükben beszélnek némely III. századi apokrifek, különösen megdöbbenő Mihály főangyal és Szeth, a „megmaradt fiú” kíméletlen és nivótlan vitája („csak hat napig szomorkodjatok stb.”), legteljesebben az Apocalypses Apocryphae-ben, p. 24–33., G. Olms, Hildesheim, 1966. Szellemesen jegyzi meg Barthes: „Mintha Wittgenstein a halálos ágyán visszatért volna a Tractatus-hoz. Az angyalok nyelve ez, barátaim, nem a diadalé.”

Okkal legyintünk, hasonlatok.

Az utca embere közvetlenebbül beszél. Kik ezek? Kire jöttek? Lehet, hogy rám? Így történeik ez, a valódit az ártatlanság váltja föl, az ártatlanságot a lapuló rosszindulat, a rosszindulatot a félelem. És minthogy öröké nem lehet félelemben élni, a várakozó autók pedig a várakozás után tovagurulnak, a félelmet ismét az ártatlanság váltja föl. Ez a proletárdiktatúra kései, soft változata.

A két hallgatag, fiatal férfi az AI-s (állami) rendszámú Ladában kezdetben nem keltett a környéken feltűnést. A városnak ez a szeglete még őrizte, nem a nyomát vagy töredékét, inkább az árnyékát... azaz tehát nem őrizte, csupán rávetült az emléke annak a településnek, falufélének, amely itt állt volt, s olvadt azután bele a század húszas éveinek végén a nagyvárosba.

Fölrémlettek a falu reflexei, a mozgások, az amputált láb fájdalma, a semminél több, a szokásosnál kevesebb (a tradícióról nem is szólva). Külvárosnak nem lehetne nevezni, bár távol esett a város központjától, akik itt laktak, bementek a városba, ami előzetes fontolgatást és elszánást, azaz döntést igényelt, volt egy platánokkal és jegenyékkel

Kedves Olvasó Tanulók!

Ha már „égi” témánál tartunk! Esterházy Péter Hrabal könyve című regénye 1990-ben jelent meg. A téma ironikus megközelítése. Történik, hogy az Úristen leküldi két angyalát, Csocsót és Balászkát a földre, akadályozná meg egy angyalcsinálást. Vajszinú, állami rendszámú autóban figyelik a problematikus család házát, s a frászt hozzák a környék lakóira. Mert ugyan az Úristen mindenható, de – ezt is a regényből tudjuk – amellet, hogy nem tud szaxofonozni, azt sem ismeri fel, hogy egy ilyen megfigyelés mit jelent, azaz mit jelentett az akkori rendszer polgárai számára. Mit jelentett? Vajon milyen fogalmaitok vannak erről? S ki volt Bohumil Hrabal? Nézzetek utána!

Az irónia a romantika irodalmának nyelvi leleménye: a szellemes gúny válfaja. 1823. január 22-én fejezte be Kölcsey Ferenc (1790–1838) Hymnus című költeményét. A magyar kultúra napját jelöli ez a dátum. 1823-ban azonban más, nagyon jelentős verseket is írt. Ilyen a Vanitatum vanitas. A vers szövege értelmezi ezt a latin szöveget. Miért emlegetjük e költeménnyel kapcsolatban az irónia nyelvét?

Sikeres irodalmi vizsgálódást, a felfedezés örömét kívánom nektek!

szegélyezett főutcája, jórészt kertés házakkal, nem villák, annál szegényebbek vagy szegényesebbek, még inkább gyakorlatiasabbak, családi ház a neve az ilyen stílus nélküli, praktikus építményeknek, mondták ezért kertvárosnak is ezt a részt, és mondták üdülőtelepnek is, mert volt egy mondan sávja a Duna-parton, csónakházakkal, stranddal, víziélettel. Ennek fokozatosan lett vége, részint a Duna szennyeződése, részint a szórakozási szokások változása révén, a víziéletből teniszélet lett vagy semmilyen, a fürdőzők pedig áttelepültek a főutca mellett lévő strandra (melyet ezért rögvest korszerűsíteni kellett, azaz bezárták; de aztán kinyitották).

Volt cukrászda, két konkurens kocsmá, melyet mindenki a régi nevének hívtak, a Serház meg a Kondász (az öreg Kondász még élt, asztala volt a sarokban, és pintenként rendelte a sört, amiről a gyakran cserélődő új meg új csaposok ritkán tudták, mennyi, hát, fiacskám, egy korsó meg egy vágás!, ti. Egy fél liter meg a hiányzó „vágott pintreszlet”, hogy aztán unottan kiegyezzenek a korsóban), volt fodrász, butik, korábban harisnyafelszedő, és voltak öslakosok, és voltak

gyöttmentek. Ismerni mindenki mindenkit nem ismert, ahogy az egy faluban illő és szokás, de volt a dolgoknak egy közös tudása, tudása annak tehát, hogy múlik az idő – ami talán csak annyit jelentett, hogy volt közvélemény, mely a szokásos csatornákon mutatta magát, közértben, postánál (postás által), hentesnél, a templom előtt.

Engem indokolatlanul meg szokott nyugtatni, ha látom így az idő rétegeződését, pinttól a korsóig, anyaserpénztől a szakszervezetekig és tovább, ha azt látom, hogy a jelen nem tud minden mást megfojtani, mindent, ami nem ő, hanem tehát, múlt és jövő. Az organikus növekedés láttán érzett öröm ez, talán a természet istenítése is, ami balgaság volna, de legalábbis kellemetlen következményeiben. Ha valamiben, amit az ember teremtett, a természetre ismeretek, amelyet pedig az Isten teremtett, akkor azt jónak gondolom, helyénvalónak. Jónak s helyénvalónak ilyen összekutyulása vajon valóság vagy ártatlanság, lapuló rosszindulat vagy félelem-e? Akárhogy is, olyan valami, aminek előbb-utóbb ki-kimegfizeti az árát.

Az idő első pillanata azonos a Teremtés pillanatával, írja Szent Ágoston; az időre vonatkozó megjegyzések komolytalanok, nincs mit védekezni, a mondatokat úgy át-ittatta az idő, tocsognak benne, korántsem lubickolnak, legjobb esetben tapicskolnak, csavarni lehet belőlük az időt, mint nyirkos konyharuhából a réges-régi vizet. Ez a helyzet. Ki tud elszámolni két órával? Két óra telt el azóta, hogy a vajszerű Lada lassan, tapogatózva begördült a földes utcácskába, amely a főutcáról nyílt a strand magasságában. A házban, melyet az idegenek két órája megfigyelés alatt tartottak, egy család lakott, családi ház!, egy házaspár három gyerekkel, az asszonyt Annának hívták, a férfi pedig író volt.

A kis utca felé eső kerítés mentén sűrű sövény emelkedet, illetve ő maga volt a kerítés, és nem is sövény volt, inkább bozótos, bokrok, facsometék elmulasztott meg- vagy visszametszése, ez a mulasztás volt a sövény, sűrűsége így érthető. Az író kedvelte, védelmet érzett általa. A két angyal pillantásának ez természetesen nem jelentett akadályt; amikor olajozatlan zsanérok sze-

gényes zenéjével nyílt a ház bejárati ajtaja, s kilépett az asszony, azt jól látták. Rá vártak, És Csocsó akkor így szólt:

– De jó segge van.

Balázska elpirult, a rózsza színe vetődött az ég aljára, szél készül?, s az angyali szempilla, mázsás lepkeszárny, megbillent.

– Világi beszéd, rút szó, jaj, testvérem, de szép! – Csocsó szívott egyet az orrán, ez a legrosszabb, a hirtelen nyári hűvös, rögtön megfázik az ember. Az asszony nyújtózott, még nyögött is hozzá, mintha reggel volna és egyedül.

Kölcsey Ferenc

Vanitatum vanitas

Itt az írás, forgassátok
Érett észszel, józanon,
S benne feltalálhatjátok
Mit tanít bölcs Salamon:
Miképp széles e világon
Minden épül hitványságon,
Nyár és harmat, tél és hó
Mind csak hiábavaló!
Földünk egy kis hangyafészek,
Egy perchozta tünemény;
A villám és dörgő vészek
Csak méhdongás, s bolygó fény;
A történet röpülése
Csak egy sóhajtás lengése;
Pára minden pompa s ék:
Egy ezred egy buborék.
Sándor csillogó pályája,
Nyúl vadászat, özfutás;
Etele dúl csordája
Patkánycsoport, foltdarázs;
Mátyás dicső csatázási,
Napoleon hódítási,
S waterlooi diadal:
Mind csak kakasviadal.
A virtus nagy tüneményi
Gőz, mit hagymáz lehele;
A kebel lángéreményi

Vértolulás kínjele;
A vég, melyet Sokrat ére,
Catonak kihulló vére,
S Zrínyi Miklós szent pora
Egy bohóság láncsora.
És ti bölcsök, mit hozátok
Ami volna szép s jeles?
Mámor bírta koponyátok,
Plato s Aristoteles.
Bölcselkedő oktalanság,
Rendbe fűzött tudatlanság,
Kártyavár s légállítvány
Mindenféle tudomány.
Demosthén dörgő nyelvvel
Szitkozódó halkufár;
Xenofon mézbeszédével
Rokka közt mesére vár;
Pindár égi szárnyalása
Forró hideg dadogása;
S Phidias amit farag,
Berovátkolt kódarab.
Mi az élet tűzfolysa?
Hulló szikra melege.
A szenvedelmek zúgása?
Lepkeshárny fergetege.
Kezdet és vég egymást éri,
És az élet hú vezéri,

Hit s remény a szűk pályán,
Tarka párak s szívárvány.
Holdvilág csak boldogságunk;
Füst a balsors, mely elszáll;
Gyertyaláng egész világunk;
Egy fúvallat a halál.
Vársz hírt s halhatatlanságot?
Illat az, mely tölt virágot,
És a rózsát, ha elhűll,
Még egy perccel éli túl.
Hát ne gondoldj e világgal,
Bölcs az, mindent ki megvet,
Sorssal, virtussal, nagysággal
Tudományt, hírt s életet.
Légy, mint szikla rendületlen,
Tompa, nyugodt, érzetlen,
S kedv emel vagy bú temet,
Szépnek s rútnek húnyj szemet.
Mert mozogjon avagy álljon
E parányi föld veled,
Lengjen fényben, vagy homályon
Hold és nap fejünk felett,
Bárminő színben jelentse
Jöttét a vándor szerencse,
Sem nem rossz az, sem nem jó:
Mind csak hiábavaló!

Windows 7: az XP jogos utóda

Az ígélet szép szó, tartja a mondas, de mi persze nem hittünk a Microsoftnak, ki is próbáltuk a 2009-ben megjelenő új Windowst, hogy megtudjuk, újabb csalódás lesz, vagy végre megérkezik az XP utóda. Az MS – tanulva a Vistánál elkövetett hibákból – kínosan ügyel rá, hogy minden a helyén legyen. Ha ez igaz, és a kétezer programozó három éve valóban arra ment, hogy a felhasználók igényeihez szabott Windows készüljön, végre elbúcsúzhathunk a megkapott XP-től, hogy egy, a mai igényeket kielégítő rendszerre váltsunk. A Windows 7 sikere kulcsfontosságú az MS-nek: ha ez is a Vista sorsára jut, végleg letehetünk arról, hogy az MS valaha is jó oprendszert készítsen.

Volt mit bizonyítania a még béta előtti fázisban leledző Windows 7-nek. Megnéztük, milyen újdonságokat kapunk, és hogy tényleg ez lesz-e az SP örököse, vagy csak a Vistát próbálja meg más csomagolásban a Microsoft újra ránk tukmálni.

A Vista problémás fejlesztése már az oprendszer megjelenésekor meglátszott: teljes kudarcc volt. Hibás, ezer sebből vérző, megbízhatatlan és inkompatibilis rendszer, aminek futtatásához egy erőgép kellett, cserébe pedig nem nyújtott többet, sőt, lassabb volt, mint az XP. Az SP1-es szervizcsomag kijavította a legnagyobb hibákat, az eltelt egy év a kompatibilitásnak és támogatásnak is jót tett, de a nagy cégek, valamint a felhasználók továbbra sem kedvelték meg a Vistát.

A szervizcsomaggal nem kaptunk új szolgáltatásokat. Már a Vista fejlesztésnek bejelentésekor, sok-sok évvel ezelőtt ígérte, de máig sem készítette el a Microsoft a

WinFS-t, a teljes rendszervédelmet, ahogy nem érkezett a forradalmi kezelőfelület és a hatékonyabb hardverkihasználás sem. Ezeket az ígéretek az új Windows hivatott beváltani.

A Microsoft már most hangoztatja: a Windows 7 nem Vista! A Windows 7 mindaz, ami a Vista szeretett volna lenni, és annál még sokkal több. A korábbiaknál nagyobb titokban folyó fejlesztést ezúttal Steve Sinofsky vezeti, aki más szemlélettel közelítette meg a Windowsok világát. A Vistába nagyon sok mindent bele akartak zsúfolni, a végén mégsem állt össze a kész rendszer, így a fejlesztés utolsó etapja a véglegesítés helyett csak kapkodásról és szolgáltatások megnyirbálásáról szólt.

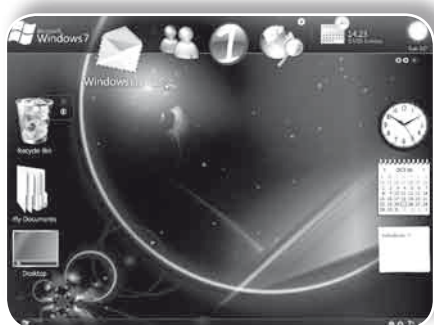
A Vistával ellentétben a Windows 7 nem forradalom, inkább egy lépés előre: a kompatibilitás, a használhatóság és teljes körű elfogadottság állnak a középpontban. A Win7 új magot kap, de program- és driver-szinten kompatibilis lesz a Vistával.

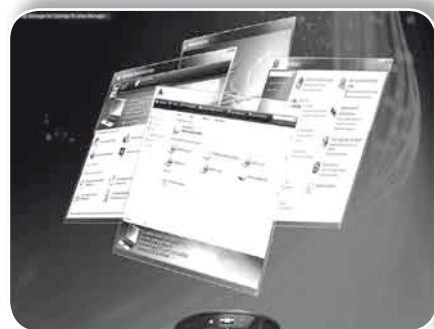
A legfontosabb a Win7 fejlesztése során az alacsony hardverigény volt, amit csakis egy módon lehetett kivitelezni: új felépítésű kernellel. Ennek alapjául a MinWin projektet vették, ami mindenben az ellentéte

a Vistának: kicsi, keveset fogyaszt és gyors. A MinWin egy kísérleti prototípussal mutatta be az MS. Ez a Vista több gigabájtos méretével és memóriaéhségével ellentétben mindössze 25 MB-ot foglal el és 40 MB memóriát használ. A végleges Windows 7-ben szorosan összekapcsolva több MinWin alkotja majd a kernelt, így a párhuzamosítás is könnyebb lesz a többmagos processzorokon, valamint a biztonságra, stabilitásra is jobban lehet ügyelni. A rendszer több része a Vistából érkezik, persze optimalizálva, de ennek köszönhetően a régebbi hardverek, driverek és programok is kompatibilisek lesznek az új rendszerrel.

A stabilitás kiemelt fontosságú a Windows 7 esetében, hiszen a Vista részben ezen bukott el. A Microsoft rengeteg pénzt fordított ennek javítására, külön fejlesztői csapatokat hozott létre csupán a stabilitás növelése érdekében, valamint a „Felhasználói élmény javítása” nevű program keretében begyűjtött jelentések is sokat segítettek a Windows 7 fejlesztésekor.

Stabilabb, gyorsabb, biztonságosabb lesz az új Windows, de hátra van még a sokak számára legfontosabb részlet: az igazi, látható újdonságok. A Windows 7 tényleg új

kezelőfelületet kap, ám a fejlesztők (akik korábban az Office 2007-ért voltak felelősek) kényszerülnek rá, hogy ezúttal ne valami csicsás, a használhatóságot romboló, az ellenfelet pedig másoló grafikai torzsszülemény szülessen. A Windows 7 hasonlítani fog a Vistára, ám a rengeteg felhasználói visszajelzésből okulva minden idegesítő részt átdolgoznak.

Látványos fejlesztések: A kezelőfelület továbbra is az Aeróra hasonlít majd, lesz átlátszóság, a GPU kihasználása, 3D-s effektek, na és rengeteg újdonság. A Oldalsáv eltűnik, helyette a minialkalmazásokat az Asztalon bárhová helyezhetjük. Ahogy Vista alatt egyre több programot indítottunk, annál zsúfoltabb, kezelhetetlenebb lett a Tálca. Mostantól az egyes programok ikonok formájában jelennek ott meg egy saját felugró (Jump) menüvel kiegészítve. Így például egyetlen Internet Explorer ikon lesz a tálcán, ám ha a lokális menüjére kattintunk, láthatjuk az előzőleg megnyitott oldalak címeit, valamint az éppen aktuális oldalakat is.

Az előnézeti miniatűr képek is megmaradnak, ám itt már aktív miniablakként viselkednek, nem pedig a Vistánál megismert statikus képként. A tálcakonok kezelése is intelligensebb lesz, így mi határozhatjuk meg, a Windows mely ikonokat jelenítse meg folyamatosan, és melyekre nincs szükségünk. A Microsoft ezeknek szerényen a SzuperTálca nevet adta. Az animált háttér többé nem kizárólag a gazdagok kiváltsága lesz, a Windows 7 alapértelmezetten kezeli ezt, ráadásul egy hatékonyabb, kevesebb memóriát foglaló megoldással. A Windows 7-tel végre valahára fejlettebb egérkurzor-kezelés jelenik meg, így ha például egy programot kihúzzunk az Asztal aljából, a Windows automatikusan felkínálja a vertikális maxima-

lizálást, ha pedig a közelébe húzzunk egy másik ablakot, a Windows segít pontosan a már nyitott mellé igazítani. Ez különösen kisebb kijelzős notebookoknál, touchpad esetén hasznos segítséget.

A rengeteg felhasználói visszajelzésből a Microsoft végre belátta, a felhasználók imádják saját ízlésükhöz szabni oprendszerük kinézetét. Ezért a Windows 7 kinézetének minden apró részletét be lehet majd állítani, legyen szó akár a háttérképről, a színekről vagy a menükről. Az új kezelőfelülethez kapcsolódóan multitouch vezérlést is beépítenek, így egér és billentyűzet nélkül kényelmesen használhatjuk majd a Win-

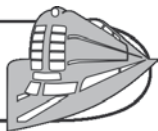
dows 7-et, amit kiegészít még egy fejlett beszédfelismerő modul is. A Windows 7-tel érkező, beépített alkalmazásokat is az Office 2007 csapata tervezi, így több programnál (pl. WordPad, Paint) is megjelenik a már ismert szalageszköztár.

Már most látszik, hogy a Windows 7 nem holmi sci-fi filmet idéző, futurisztikus rendszer akar lenni. Nem, a Windows 7 robusztusságával, megbízhatóságával, széles körű támogatottságával és legfőképpen használhatóságával vési bele magát vastag betűkkel az operációs rendszerek történelemkönyvébe – nagyjából egy év múlva.

Tíz dolog, amit elvárunk a Windows 7-től

1. Jobb fájlrendszer – Az adatbázis alapú WinFS gyorsabb információkeresést, fájlkezelést és rendszerműködést tesz lehetővé.
2. Kisebber erőforráséhség – Az XP-nél is kevesebb erőforrás kelljen, fusson netbookon, de ha lehet, aknázza ki a csúcshardvereket.
3. A registry újragondolása – A registry rengeteg hiba forrása és biztonsági kockázat is – a Windows 7-nél ez nem engedhető meg.
4. Használható médialejátszó – A médialejátszó támogassa a közkeletelt formátumokat, és szolgáltatásai is legyenek fejlettebbek.
5. Kevesebb változat, jobb ár – Bőven elegendő 2, maximum 3 olcsóbb kiadás, és az extrák fizetős letöltési lehetősége.
6. Hasznos segédprogramok – Le kell váltani a buta Paintet és Wordpadot levelező klienset és a többi eszközt modernebbrekre.
7. Teljes rendszervédelem – A Vista védelme gyerekjáték. A Windows 7-ben gyárilag teljes védelmi vonalnak kell lennie.
8. Hatékony kalózvédelem – Az eredetiség-ellenőrzés és aktiválás egyetlen a felhasználókkal: egyszerű, nem agresszív megoldás kell.
9. Látványos kezelőfelület – A Vista Aerója nem nagy szám: az XP is képes rá. A Win7-nek sokkal szebbnek, barátságosabbnak kell lennie.
10. Vista-tulajdonosok kisegítése – A vistások könnyen, olcsón válthassanak Windows 7-re.

Kuba: forró nyár a hideg télben

Kubában az emberek akkor is vidámak, ha nincs rá különösebb okuk. A nap akkor is fényesen süt, amikor nálunk havazik. A királpálmák sudárra nőnek, a tenger áttetszően türkizkék – túlsz a legszebb képeslapokon –, a homok, akár a szitált finomliszt: selymes és hófehér.

Egyszer nagyon régen – több mint húsz éve – kifogtunk egy hurrikánt Varadero-ban.

Éghajlat

A hőmérséklet egyformán kellemes egész évben, a különbség csupán annyi, hogy az egyik évszak száraz, a másik esős. A száraz évszak októbertől májusig tart, ám a páratartalom ekkor is igen magas. Ezért ne vigyünk magunkkal műszálas ruhákat, csakis len- és pamutholmit. Nem árt becsomagolni egy könnyű vállkendőt vagy kosztümkabátot, mert az éttermek és a szórakozóhelyek mélyhűtöttek. A szállodai szobák is légkondisak. Érkezéskor a közép-európai időszámításhoz mérten hat órával kell visszaállítanunk az óránkat.

Félelmetes volt és gyönyörű. Aztán olyan gyorsan, ahogyan jött, elvonult, és mi behúzódtunk Juan bodegájába koktélózni. Akkoriban Juan volt Kuba leghíresebb mixere, csaknem háromszáz receptet ismert, és nekem is kevert egyet, kék, zöld és narancsszínekből. Szelet ananászra picit sombrillát – napernyőt – tűzött. Nevet is adott neki: Varadero. Tengerpart, naplemente, a vízen lebegő napágy. Isteni volt. Azt hiszem, az ilyen pillanatokért érdemes utazni. Azóta eltelt két évtized, és még mindig emlékszem Juan koktéljának az ízére. Édes volt és picit kesernyésen sós, mint a tenger, lágyan fűszeres, akár a virágok illatával ölelkező levegő. A napot is megjegyeztem. Vasárnap volt, spanyolul domingo.

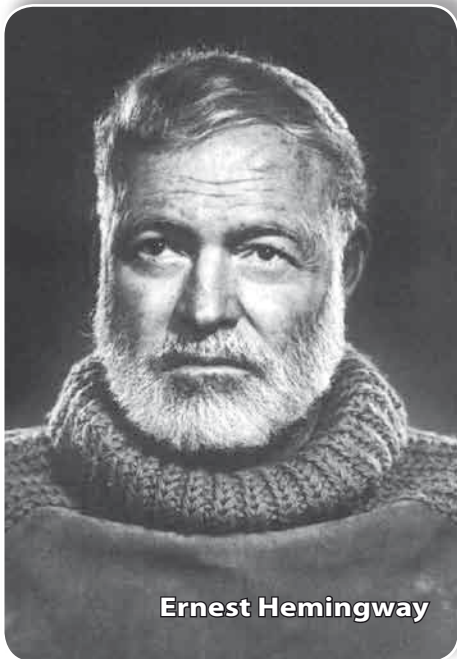
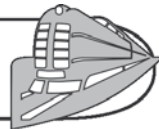
Régmúlt emlékek színhelye

Nagy kihagyás után, kíváncsian vártam a találkozást Varadero-ral. Nem ismertem rá. A tengerbe benyúló mesés félsziget már a forradalom előtt a gazdagok fényűző üdülőtelepe volt, Floridából is ide jártak át az amerikaiak sütkérezni, mulatozni. Miután Fidel Castro átvette a hatalmat, kiürültek a luxus-hotelek, elmaradtak a turisták. Az amerikai milliomos Dupont család álompalotájából

szakszervezeti üdülő lett, a hotelekben a helybeli, valamint a szocialista országokból delegált illusztris vendégek nyaraltak. Ide – az akkori VIP-esek üdülőzónájába – a tömegek be sem tehettkék a lábukat. Később már fogadtak „fapados” turistacsoportokat is a baráti országokból, ám a rendszerváltás után Kuba „bekeményített”, átvált a dolláros idegenforgalomra. Visszatérhettek az amerikaiak, máshonnan csak azok, akik ezt megengedhették maguknak. Ők hozták az első híreket a Csipkerózsika-álmából felébredt kubai üdülőparadicsomról. Nem

Ajándékok

Tipikus kubai szuvenir a szivar – nőknek a szopókás, vékony zigarrillo –, valamint a rum. Művészi kézműves tárgyakat – nyakláncot, karpercet, faragásokat, kitűzőket – bárhol vásárolhatunk, strandokon, üzletekben és utcai árusoktól. A kubaiak hihetetlen érzékkel varázsolnak lámpaernyőt, kabalafigurát kókuszdióból, nyakláncot a gyümölcsök magvaiból, gyűrűket különféle fémekből.

Ernest Hemingway

túloztak. Az elmúlt években felépült szállodasorok semmiben sem maradnak el a déltengeri híres fürdőhelyek világszínvonalától. A buja, trópusi növényzetből kibújó épületek fehér és színes füzéreként övezik a partot, arccal a tengernek fordulva. Körülöttük úszómedencék csillogó, kék tavacskaí, vízi csúszdák, golfpályák, bárók, jachtkikötők, vízisport-központok, üzletek, éttermek sokasága. Lent a parton lisztfinom homok, napágyak és pálmalevélkontyú napernyők. Micsoda boldogság elnyúlni alattuk, és bámulni a Karib-tengert, ahogy lágyan kóstolgtatja az omlósan porhanyós partot. Közben elszopogatni egy daiquirit – fehér rum, citromlével és darált jéggel. Ez Kuba nemzeti itala, ezt kortyolgatta Hemingway is, kedvenc törzshelyén, a havannai La Bodequitában, amely népszerű zárandokhelye az idelátogató turistáknak.

Az öreg halászkok és a tenger

A Papa – itt ma is így emlegetik a világhírű amerikai író, aki örök életre eljegyezte magát Kubával. Lakóházában minden úgy áll, ahogy berendezte. Ugyanazok a bútorok, ugyanazok a tárgyak. A falon vadásztrófeák, bikaviadalos plakátok, a földön kiterített oroszlánbőr, az ajtófélfán apró számok: naponta megmérték, és ide jegyezte fel a súlyát. A látogatók kegyelettel nézelődnek, akár egy kriptában. Aki elevebb élményre vágyik, keresse fel Cojimart! Apró kis halászfalu, nem messze a fővárostól, erről írta legismertebb regényét, Az öreg halász és a tengert. A kicsi kikötőben motoros halászbárkák ringanak, a hangulatos kávézó

falát elborítják a fényképek. Papa daiquirit iszik, halászkokkal beszélget. Öreg halászkok kísérnek a parti mólóhoz, ott szokott kikötöni a nagy író Pilar nevű jachtja. Mutatják az emléktáblát: „Ernest Hemingway emlékére. Cojimar lakói nem felejtik el.”

Kuba, az Antillák királynője, a forró ritmusok, a márkás szivarok és a koktélok hazája. Együttal a kommunizmus szilárd bástyája is, de ez inkább pikantériája, mintsem ünneprontója a tél elől idemenekülő nyaralásának. Varaderóban az élet dulce. Édes. Naphosszat lehet heverészni a tengerparton, bűvárkodni a korallerdők és a szivárványszínű halak vízi világában, vízisielni, hajóról horgászni, kagylókat gyűjtögetni a temérdek kincses sziget valamelyikén. Este pedig régimódi automobilon átkocogni Matanzas felkapott mulatójába, a Tropicánába. Gyönyörű mulatt lányok, káprázatos kosztümök, vérpezsdítő latin-amerikai táncok és dallamok. Ez

a Tropicana-show. Kubai specialitás, akár a cukornádból erjesztett fehér rum, az illatos Havanna szivar, amelyet élvezet elfüstölni vacsora után egy hangulatos teraszon.

Juan bodegáját hiába kerestem, nem volt sehol. Eltűnt. A helyére mulató épült, elegáns, karibi stílusban. A vendégek zöme amerikai, de tőlünk is egyre több csoport indul, és visszajárnak az oroszok is, nosztalgizálni. Divatba jött Kuba. Az idősebbek, akik még rajongtak Fidel Castróért, Che Gueváráért, most koktélaikat izogotva merengenek a dolgok és az események mulandóságán. A fiatalokat már nem nagyon érdekli a régi történet, de amikor a zenekar rázendít a Guantanamo-ra, ők is belelkednek. Amit a forradalmárok himnuszoként énekeltek titokban, ma az egyik legkedveltebb világsláger.

V-Zs.

Evés-ivás

A kubai konyha változatos és ízletes, a magyar gyomortól sem idegen. Nincs étkezés trópusi gyümölcsök nélkül, amelyeket nyersen fogyasztják, de köretként is kedveltek, mint például a banán, szeletekre vágva, forró olajban kisütve vagy rántva. Nagyon finom a malacpecsenye feketebabos rizzsel, a guanabói bélszín és a rántott csirke Baracoa módra. Egyes helyeken guarabalekvárral kínálják, csak első látásra szokatlan a párosítás. Mindenütt kapható pollo frito – sült csirke –, hideg és meleg szendvics, la tortilla – sonkás rántotta és maiz, kukoricalevélbe csomagolt, fűszeres málé. A gyümölcsös, zselés, krémes édességeknek lehetetlen ellenállni, ugyanez elmondható a koktélokról is. Legkedveltebb a Havanna especial, a Habana Libre, a Presidente, a Bacardi-koktél és a Daiquiri, egyikből sem hiányozhat a híres-nevezetes kubai rum.

Allmusic TOP 10

1. Hódító varázs (Nótár Mary)
2. ABBA-slágerek magyarul (Éva-Neoton)
3. Szerelmes dalok (Republic)

Nótár Mary

4. Fekete vonat (Fekete vonat)
5. Mulatóslágerek (Lagzi Lajcsi)
6. Jeges szív (Nótár Mary)

Lagzi Lajcsi

7. Cigánylány (Nótár Mary)
8. Titkos szeretők (Benkő Péter/Szulák Andrea)
9. Csaby és Mary (Csaby/Nótár Mary)
10. Buli van Aprajafalván! (Hupikék Törpikék)

Dido – Safe Trip Home

2008 november 17-én került a boltokba az őszinte és érzelmes dalaival világhírűvé vált, összetéveszthetetlen hanggal rendelkező énekesnő, Dido legújabb, harmadik stúdióalbuma Safe Trip Home címmel. A korábban megjelent, aranylemez státust elért Life For Rent című legutóbbi albuma olyan slágereket adott a világnak, mint a #1 pozíciót elért White Flag és az album címadó dala, a Life For Rent. A brit éne-

kesnő összesen már több mint 22 millió eladott lemezzel büszkélkedhet, melyben nagy szerepe volt a 2001-ben megjelent No Angelnek is, amelyet a Thank You és Hunter című slágerek tettek felejthetlenné. Az új albumon 11 vadonatúj felvétel hallható, melyeket Londonban és Los Angelesben rögzítettek, és amelyek társproducere Jon Brion (Fiona Apple, Kayne West, Rufus Wainwright) és Rollo Armstrong (Faithless), Dido testvére

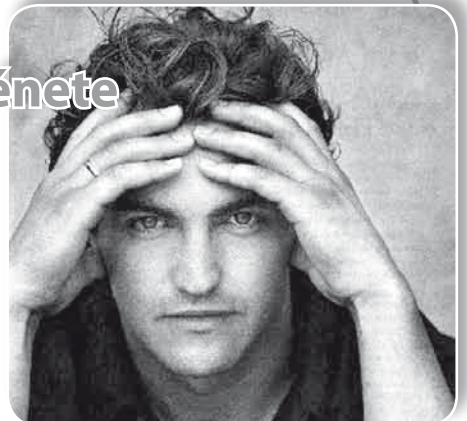
Beyoncé – I Am... Sasha Fierce

A Destiny's Child, nagysikerű filmek, a Crazy In Love-val fémjelzett Dangerously In Love című első szólóalbum, valamint a listavezető B'Day után Beyoncé Knowles újabb nagy dobásra készül. A többszörös aranylemezes előadó harmadik, dupla stúdióalbuma szupersztár producerek egész hadának közreműködésével készült. Az első kislemeznek és klipnek az If I Were A Boy című közepes tempójú, slágergyanús dalt választották. Az új album két lemezből áll, mely Beyoncé két énjét hivatott bemutatni, az I Am... korong a valódi, smink alatt rejtőző érzékeny, természetes nőt, míg a Sasha Fierce

korong a színpadon szereplő, bulizós, érzéki, agresszívabb, szókimondóbb alteregóját hozza felszínre. Az album normál változatán – mely szuperáron lesz kapható – 6+5 dal kapott helyet, míg a de luxe verzió további 2+3, azaz összesen 16 dal hangzik el.

Dolhai Attila: Egy szerelem története

Dolhai Attila előző, Olasz szerelem című platinalemezes CD-je után itt a várva várt következő lemez. Az Olasz szerelem hatalmas sikert aratott már rögtön megjelenésekor, rajongók százai rohamozták meg a boltokat, hogy megszerezzék kedvencük új lemezét. A nagy sikerű album után szerencsére nem kellett sokat várnunk a következő lemezre. Az Operettszínház népszerű musicalsztárja az Egy szerelem története című önálló albumán ismert romantikus slágereket énekel. Hallható például az albumon a Hogyan tudnék élni nélküled, melyet eredetileg Demjén Ferenc adott elő, az Ó és az Egy darabot a szívemből Máté Pétertől, a Romantika (Zorán), a Változnak az évszakok Balázs Fecőtől, és Szécsi Pál egy-

kori nagy slágere, a Két összeillő ember. Természetesen mindegyik dal vadonatúj hangszerelést kapott.

volt. A saját szerzemények mellett egy Brian Enoval közösen írt dal is szerepelni fog a lemezen. Az új album további két bónusz dallal és videókkal kiegészített 2 CD-s limitált változatban is napvilágot lát. Az albumról kimásolt első kislemezzel, a Don't Believe In Love szeptember első hetében került a rádiókhoz világszerte.

Az utóbbi tíz év egyik legsikeresebb magyar zenekarának pályája valóságos sikertörténet. Három srác fejében, Szencsen fogant meg az ötlet, hogy híres rockzenészek lesznek. Azóta a gondolat valósággá lett, és időközben nagyon sok minden történt velük, ám az események közül mindenképpen ki-

A Hooligans a Művészetek Palotájában

emelendő, hogy az együttes minden lehetséges díjat besöpört, és az elmúlt hat esztendőben öt slágere is megjárta a slágerlisták első helyét.

December végi koncertjén a Hooligans nem a tőle megszokott rockos hangzást hozta, hanem áthangszerezve, a Művészetek Palotájának hangulatához igazítva hangzottak el az olyan nagy slágerek, mint a Királylány és a Szabadon.

A zenekar egyébként november végén jelentette meg Privát menyország című hetedik nagylemezét.

Hupikék törpikék: Aprajafalva – Törpék a discóban

Buli van Aprajafalván, gyertek el ti is, jönnek a törpök, jeeee!!!

:Refrén:

*Törpék a diszkóban, tréfás apró nép,
Átírtak pár slágert, mit nem hallottál még.
Törpék a diszkóban, az összes hupikék,
Dúdold a dalt velünk, vagy táncolj egyet még.*

*Itt jön Törpillával Nótatörp és Tréfi,
Látod Hókuszpókkal jól kitolt a bátor Törperős,
Még ma Törpicur a legkisebb a sorban,
S lassan 320 éve már hogy Törpapa rangidős.*

:Refrén: (X3)

Leona Lewis Mariah bőrébe bújik

Mariah Carey azt szeretné, ha Leona Lewis alakítaná őt az életéről szóló Broadway-musicalben. A hírek szerint a munkálatok még az idén elkezdődnek. Habár több színésznőt is kiszemeltek a szerepre, a hírek szerint a diva a brit csalogányt favorizálja.

„Mariah egyelőre nem tudja, hogy ő maga akar e szerepelni a musicalben. Ha nem, akkor keresni kell valaki mást. Felmerült Eva Longoria és Vanessa Hudgens neve is, de Mariah titokban azt szeretné, ha Leona Lewis játszana őt” – mesélte a Daily Mirror-nak egy bennfentes. „Ő nemcsak egzotikus, hanem gyakorlatilag az egyetlen, aki képes lenne felvenni a versenyt Mariah nyolcoktávos hangterjedelmével.”

Carey szóvivője megerősítette, hogy ügyfele valóban tárgyal egy, az életét feldolgozó Broadway-musicalről, így hamarosan kiderülhet az igazság.

Jonas Brothers: A Little Big Longer

A Disney Channel felfedezettjei igen gyorsan népszerűek lettek világszerte, hatalmas rajongótáboruk már bezsongva várta a Jonas testvérek nagylemezét. Kevin, Joe és Nick 2006 óta zenélnék együtt, minden évben kiadtak egy lemezt. Nem tudni, hogy ez az amerikai

pop-rock formáció mivel tudott ekkora sikert elérni, hacsak nem a fiúk kedves mosolyával, ugyanis semmi egyedi vagy rendkívüli nincsen a zenéjükben. Könnyű, pörgős fülbemászó zene – ez nem kétséges, de mást nem is tudunk róla írni...

Sváb tök Burgundiából

Világszerte az egyik legkedveltebb étel a burgonya. Neve arra utal, hogy a franciaországi Bourgogne vidékéről, vagyis Burgundiából került hozzánk. Másik neve, a krumpli viszont a Kartoffel szóból ered, ami német kapcsolatokra utal. Valójában Peruban ismerték meg a spanyol hódítók, Európában először 1565-ben, az egyik írországi kikötőben bukkant fel állítólag. Eleinte gyanakodva fogadták, sőt Franciaországban az orvosok óva intették pácienseiket a „sokféle betegséget okozó” étektől. Egy Parmentier nevű patikus ennek ellenére megkedvelte az új zöldséget, és termelni kezdte. Hogy népszerűsítse, „burgonyaevésre” hívta meg Franklin Benjamin amerikai tudóst, politikust más neves személyiségekkel együtt. Sőt, XVI. Lajos francia királynak is küldött egy csokor burgonyavirágot, amelyből egy szálat a királyné a hajába tűzött. Ettől kezdve „udvarképessé” vált a krumplivirág. A 18. században az orosz parasztok viszont inkább éheztek, de nem ették meg e nem keresztényi ételt. Fellázadtak a burgonyatermelés ellen, a termést máglyán égették el.

Izgalmas eseményt jelentett 1778–1779-ben a bajor örökösödési háború. Az Ausztria és Poroszország közötti viszályt a történészek csak burgonyaháborúnak nevezték, mivel komolyabb hadműveletekre nem került sor, ám a csaták szünetében a porosz és az osztrák katonák olyan sikeresen felfalták egymás krumplikészletét, hogy még maroknyi vetni való sem maradt belőle. A porosz hadakat vezető Nagy Frigyes apja már korábban

rendelettel kötelezte parasztjait, hogy termesszék a növényt. Kikötésbe helyezte, hogy „akinek földművelő birtokán krumpli nem található, annak orra és füle levágatik”. Ő már ismerte ugyanis burgonya tápértékét.

Amikor Itáliában s a németeknél már úgy ahogy elterjedt a krumplitermesztés, Budán letartóztattak két protestáns prédikátort, mert burgonya volt a tarisznyájukban, amit nálunk mérgező növénynek tartottak. Amikor kiderült hogy mégsem ártalmas, akkor meg sváb töknek csúfolta a magyar, s azért nem termesztette. Asszonyi furfang kellett hozzá, mégpedig Mária Teréziáé, hogy népünk megkedvelje. Ő ugyanis megtiltotta hű magyar alattvalóinak, hogy földjeiken krumplit termeljenek, viszont teletvettette e gumóval saját magyarországi birtokait. A trükk bevált. Bár a királynői krumpliföldeket fegyveres katonák őrizték, magyar virtus lett lopkodni őfelsége burgonyáját. Az örök egyetlen tolvajt el nem csíptek, mert az volt az utasításuk, hogy semmit meg ne lássanak. Így kaptak rá jó magyarjaink végül a 17. században a krumplira, s máig sem bánták meg.

Honnan ered a nyakkendő?

Világszerte mintegy 600 millió férfi hord rendszeresen nyakkendőt. Mindazonáltal kevesen tudják, hogy honnan is ered eme viselet divatja.

1692-ben angol csapatok hirtelen rátámadtak a belgiumi Steenkerke nevű kisvárosban állomásozó francia seregre. Mivel a francia tiszteknek nem volt idejük rendszeresen felöltözni, az egyenruhájukhoz tartozó kendőt, a nyakuk körül egy laza csomóval gyorsan megkötötték, és végeit átfűzték a zubbonyuk gomblyukán. Ez volt a nyakkendő születésének pillanata.

Évszázadokkal korábban, Csin Si Huang-ti kínai császár katonái is kendőszerű anyagot viseltek, amit körülcsavartak a nyakukon. Ezt a rangfokozat jelzéséként

viselték. XIV. Lajos francia király katonái is szintén kendőket hordtak.

A horvátok kendői annyira elbájolták a franciákat egy győzelmi parádén, hogy ők is hordani kezdték a kendőket, amelyeket cravatte-oknak neveztek el a horvátok megnevezése után. A nagy francia forradalom alatt, a politikai hovatartozást az egyének nyakában levő kendő színe mutatta ki. A divatot kedvelő európaiak a 19. században kezdtek felfigyelni a nyakkendőre. Így történt, hogy a nyakkendő átkerült a katonaság egyenruhatarárból az átlag férfilekosság ruhásszekrényébe. A nyakkendő ma már nemcsak hogy elfogadott viselet a világon, hanem bizonyos helyzetekben kötelező is.

A hölgyek fegyvere a legyező

lakkot. A legyező híres magyar személyiségek ruhatárában is megfordult. Zrínyi Ilonának, Barcsay Juditnak, Esterházy Anna Júliának és Széchy Máriának is voltak különleges és egyedi darabjaik.

Az 1800-as évek végén egyre népszerűbb női kellékké vált, sokszorosítani kezdték, és lassan-lassan bármelyik magyar nő beszerezhetette a maga divatos darabjait valamely vegyeskereskedésben.

A legyező történetének egyik, talán legizgalmasabb fejezete az ún. legyezőnyelv, amely egyfajta titkos nyelvként működött, és szinte mindenki értette. Jelzésekre, kommunikációra szolgált, például két fiatal szerelmes között. Ha egy ifjú hölgy nyitott legyezőjével a szívére, majd az ajkára mutatott, akkor a kiválasztott férfi öröme nem ismert határt. Gondoljuk csak el, mennyire különleges lehetett az így megbeszélrt randevú. Legyező ugyan még ma is van, de nincs ilyen szerepe. Sajnos a mai nőknek már nincsenek ilyen titokzatos eszközeik a hódításra.

D-k

A legyező mindig is a nőiség, nőiesség egyik kifejezője volt, mert rejt, mégis odavonzza a tekintetet, játékos, finom, kecses, hívogató, de sosem kihívó, erőszakos. Fénykorát akkor élte, amikor minden darab egyedinek számított – sokszorosítása már a hanyatlását eredményezte. A keletről érkezett női kellék, bár nem volt hosszú életű Európában, mégis nyomokat hagyott.

A legyező elterjedése Medici Katalin nevéhez fűződik, aki először Itáliában, majd Franciaországban terjesztette ezt a különleges kelléket.

Kézvel való elkészítéséhez és festéséhez többféle anyagot használtak fel, így elefántcsontot, fát, teknőcpáncélt, bőrt, gyöngyöt, drágakövet, selymet, tollat, papírt, csipkét, flittert és

Telefonos pszichológia

Aki „halló” helyett azzal indít, hogy „igen” vagy „tessék”, az hozzászokott a nyilvános szerepléshez, s vélhetőleg sikerember. A jópofáskodók, akik „Hallom!”, „Jelen”, „Mit tehetek Önért?” szöveget találnak ki maguknak, kiismerhetetlenek.

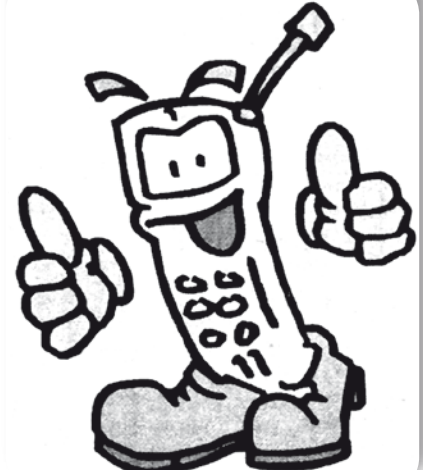
Az sem mindegy, ki hogyan reagál egy téves hívásra. Az agresszív ember begorombul, a kedélyeskedő csevegni és viccelődni kezd, s persze olyan is akad, aki

egyszerűen közli, hogy tévedés és kész. Az ember jelleme mindenben, a telefonálási szokásaiban is megmutatkozik.

A beszélgetés nyitánya azonban mindenképp a bemutatkozás, és „halló” a fogadás, elsőnek bemutatkoznia mindig a hívó félnek kell. Jó lenne betartani ezt az illemszabályt, mert az udvariasság dróton keresztül is ajánlatos.

Sz.

Egy amerikai pszichológus szerint abból, hogy ki miként szól bele a kagylóba, amikor telefonon hívják, sok mindenre lehet következtetni. Aki hosszú, már-már éneklő hallóóó-val jelentkezik, az általában nyitott lelkű, optimista és derűs ember, örül neki, ha felhívják. Aki „halló” helyett a teljes nevét mondja be, az korrekt, határozott és megbízható, viszont, aki még mielőtt a hívó megnyilatkozna, azzal kezdi, hogy: „Halló, ki beszél?”, az labilis hangulatú, bizalmatlan. A kurta „halló” barátságatlanságra utal.

Szétrepedő poharak

Miert repednek meg a poharak, ha hirtelen forró vízzel töltjük meg őket? És mit lehet tenni azért, hogy ne repedjenek szét a teáscsészék, amikor forró teát öntünk beléjük? A pohár megrepedését, főleg ha vastag falú, a hő-kiterjedés okozza. A pohár belső része a forró vízzel érintkezve felmelegszik és kitér. Az üveg, mint tudjuk, rossz hővezető, ezért amíg a pohár belső fala már átforrósodott, a külső fal még szobahőmérsékletű marad. Így az üveg belső része tágulni akar, a külső viszont nem, ami feszültséget kelt, s ennek hatására reped szét a pohár. Ha viszont vékonyabb falú üvegedényeket használunk, akkor az üveg külső része is szinte azonnal átmelegszik, így mindkét rész egyszerre tágul ki, és nem keletkezik feszültség az üvegben. Ezért készítik a laboratóriumi üvegedényeket vékony fallal, mert gyakran nyílt lángon kell hevíteni a beléjük helyezett vegyszereket, de az említett tulajdonságuk miatt nem repednek szét.

Ugyanez a helyzet a teáscsészével is. Ha biztosan el akarjuk kerülni a csésze elrepedését, akkor, mielőtt a forró teát kitöltենék a csészébe, tegyünk bele egy kiskanalat. De miben is segíthet minket a kiskanál? A kanál fémből készül, a fémek pedig jó hővezetők. A forró tea érintkezésbe került a kanállal és ez rögtön elkezd hőt venni fel a forró folyadéktól. Ezért a csésze belsejének felmelegítésére már kevesebb hőenergia jut. Minél nagyobb tömegű a kanál, és minél jobban vezet a hőt, annál inkább tudja megvédeni a csészét a szétrepedéstől. Az alumínium jobban vezet a hőt, mint az acél, de a legjobb hővezető anyag az ezüst. Mivel ezüstkanala nem mindenkinek van otthon, azért a célnak megfelelő egy közönséges kiskanál is.

S. L.

Cica-ügyek

A macskát már az ókori Egyiptomban szent állatnak tartották.

- A bibliai Salamon király trónjának ötödik lépcsőjén tyúk- és macskaalakok álltak.

- Freia, az ókori germán szerelemistennő macskákvonta fogaton közlekedett.

- Konsztantinosz Monomakhoz bizánci császár felesége annyira tisztelte a macskáját, hogy aranytáliból etette.

- Az újkor elején időjós képességet is tulajdonítottak a cicáknak. Akkoriban elterjedt babona volt, hogy ha Zsófia napján – május 15-én – a macska a kályhához kuporodik, tartós hideg lesz, ha pedig egerészni lusta ezen a napon, akkor esőre kell számítani.

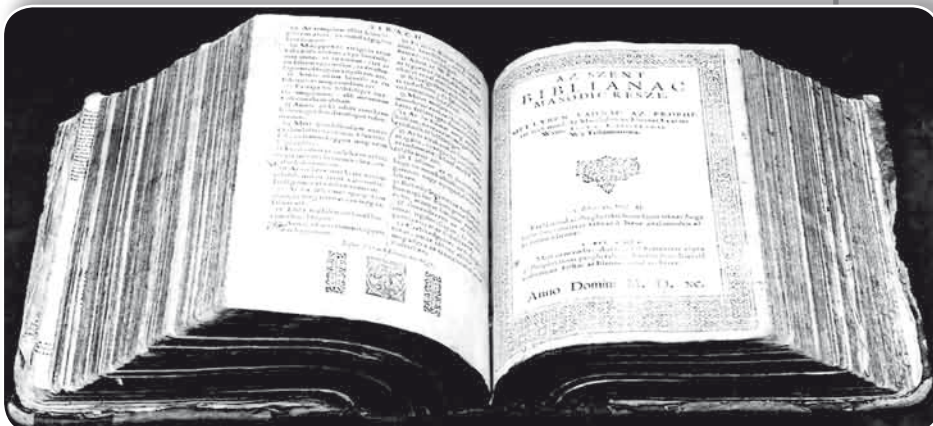
– Hasonlóképpen esőt jelezne, ha a cica a falon a körmét élesíti, vagy elülső mancsával a fülét törülgeti.

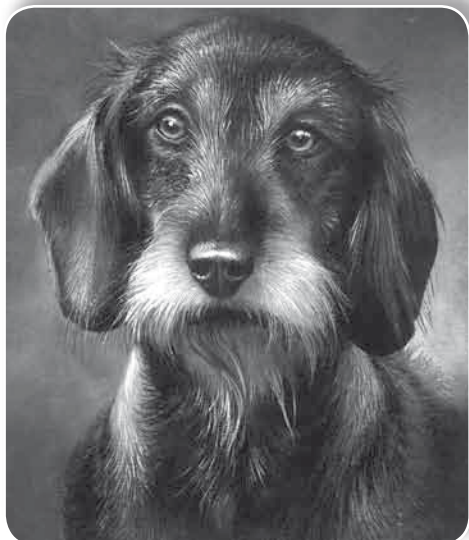
Te már figyeltél meg ilyesmit a cicánál?

B. Zs.

Érdekességek a Bibliáról

A Német Bibliatársulat sajtófelelőse bejelentette, hogy a Szentírás több mint 2100 nyelven olvasható. A Bibelreport folyóirat szerint a teljes Biblia jelenleg 349 nyelven, az Újszövetség 841, a Biblia más részei pedig 933 nyelven, azaz összesen 2123 nyelven kaphatók. Az Ószövetség lefordításához kb. 8 évre van szükség, az Újszövetség lefordítása pedig kb. 4 év munkájába kerül a legtöbb fordítói csapatnak. Jelenleg 600 további fordítási terv gyakorlatba ültetése van folyamatban.

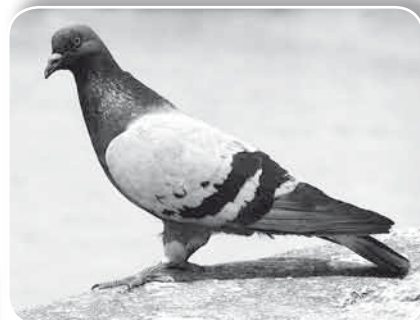

Állatbarát teszt

Keverék (kutya)

Jelszavad: Csak semmi feltűnés, és ehhez tartod is magad. Nagyvonalú, jószívű, egyenes és segítőkész ember vagy, távol áll tőled minden mesterkéeltség. Felelősségtudatodban bátran meg lehet bízni.

Postagalamb

Körültekintő, takarékos, értelmes, naprakész vagy. Semmit nem teszel ok és cél nélkül.

Mondd meg, milyen állatot tartasz, megmondom, ki vagy!

Tacskókutya-tulajdonos

Szereted az életet, rendkívül belátó vagy másokkal szemben. Bárkivel jól kijössz, nagy egyetértésben élsz mindenkivel. Az egyszerű emberek társaságát kedveled.

Macskabarát

Nagyon szabadságszerető vagy, csak szép szóval lehet téged irányítani. Nem tűröd a szoros kapcsolatokat. Sokoldalú vagy, jó a kifejezőképességed. Szinte mindent elérsz az életben, pusztán az eszeddel és némi szerencsével.

Aranyhal

Érzelmes, önfeláldozó, odaadó és hűséges vagy. Óvatosan kell bánni veled, mert bár érzelmenteli, de ijedős és néha megközelíthetetlen vagy.

Óriáshüllők

Nem szívesen engedsz senkit álarcod mögé betekinteni. Elszánt, hidegvérű, megfontolt vagy, a véleményed mellett körömszakadtáig kitartasz.

Hullámos papagáj

Kötelességtudó, nagy igazságérzékkel bíró ember vagy. Nem vagy nagy állatbarát, de a madarad számodra egyfajta könnyen rendben tartható pótszert jelent. A társalgás helyett, mert beszélni nem szeretsz, elkerülsz az embereket.

Óriás papagáj

Vezéregyéniség vagy, szeretsz a közép-pontban állni. Szereted a feltűnést bármi áron.

P. J.

Az első konzerv

François Appert a 18. század végén egy herceg konyháján szakácskodott. Egyik alkalommal egy tudományos társaság vitájából megragadta a figyelmét, hogy a „koszfőzet”-ben (birka-hús leve) nincsenek mikrobák. Utánaolvasott a dogoknak, s megtudta, hogy egy zárt üvegfalokban a koszfőzet hosszú ideig nem romlik meg. Arra gondolt, hogy ez érvényes lehet más élelmiszerek esetében is, és kísérletezésbe fogott.

Különböző ételeket főzött, fémdobozokba zárta, félretette, s egy hónapi türelmetlen várakozás után örömmel látta, hogy az ételeknek semmi bajuk. Sok-sok hasonló kísérlet után aztán beadta újítását a párizsi illetékes bizottsághoz. A bizottság felügyelete alatt fémdobozokba zártak: húst szósszal, levest, zöldborsót, meggyet, barackot stb., persze mindent megfőzve. Nyolc hónap után újra összeültek, a dobozokat felbontották, s az elnök felkérte az urakat az ételek megízlelésére. Mindenki vonakodott, végül az egyik bizottsági tag merészen beleszúrta villáját egy szem meggybe. Megszagolta, remegő kézzel szájához emelte és megízlelte. Ekkor arcán széles mosoly jelent meg, s jóízűen elfogyasz-

totta. Erre aztán a többiek is elkezdtek ízlelgetni a különböző konzerveket, és a végén jó étvágygal mindent elfogyasztottak. A bizottság el volt ragadtatva, és Appert találmányát elismerték.

A találmány nagy jelentőséggel bírt, mivel háborúk zajlottak, s a konzerveket jól hasznosították a hadsereg élelmiszer-ellátásában. Appert nagy összegű jutalmat kapott ezért Napóleontól.

Mese a nyulacskáról, amelyik a jégen akart csúszkálni

Mi a csoda? – tűnődött Marci nyúl, mert a jég egyáltalán nem csúszott. Akárhová ugrott, ott is maradt, pedig többször is nekifutott. Sokkal többször, mint a gyerekek, akik előtte csúszkáltak a jégen. – Talán a mancshoz tapadt a hó, az lehet a baj – gondolta. – Igen, igen – biztatgatta maga magát –, onnét kell indulnom, ahol a gyerekek már letaposták a havat.

– Nem csináltál semmit rosszul – magyarázta egy madár. – Marci megfordult, és föltekintett. Az öreg fűzfán egy kék-zöld tollazatú jégmadarat látott.

– Akkor miért nem tudok csúszkálni? – kérdezte.

– Ezt magad is tudhatnád.

– Én bizony nem.

– Hány telet értél már meg?

– Ez az első.

– Mindjárt gondoltam – bólintott a jégmadár.

– Mondd meg, kérek, miért nem tudok csúszkálni?

– Mert szőrös a talpad.

– Ez igaz. Nekem szőrös a talpam.

– No látod. Szőrös talppal nem lehet csúszkálni.

– Ez bizony nagy kár!

– Hogyhogy nagy kár? Legalább nem fogsz a jégen felbukfencezni – válaszolt a jégmadár és elrepült.

Szóval ezért nem tudok csúszkálni – bánkodott Marci, és szomorúan mendegélt az erdő felé. Bosszankodva dűnyögte magában: – Mi örömöm van nekem télen? Nincsen lóhere, nincs káposzta, csak hó meg jég. Sokat éhezem, és mindig csak áfonyalevével, meg mezei káposztával kell beélnem. Néha csak egy fagyos fakéreggel. Ez bizony nem valami jó táplálkozás. Brr! A gyomrom már újra korog az éhségtől. Ha nekem is olyan teli kamráim volna, mint a mókusnak. De nincs! És ha egyszer is el akarom felejteni az éhségemet, és vidám szeretnék lenni, az se megy!

Hirtelen gyökeret vert a lába. Amíg során tűnődött, észre sem vette, hogy az erdő széléhez ért, és ott állt a róka. S az éhes, vörös róka kárörvendőn vigyorgott.

– Köszöntelek – morogta a róka, és a nyúl összefutott a szájában. – Köszöntelek téged – mondta újra. – Te leszel az ebédem. – Ravasz pofájában megvillantak éles fogai.

Marci gyorsan megfordult, és szaladt, ahogy csak a lába bírta.

– Fuss csak – biztatta a róka, és a nyúl után eredt. – Legalább mozogok egy kicsit ebéd előtt, az sosem árt!

– Szegény nyulacska – gondolta a harkály fön a fa tetején, ahonnét mindent jól hallott.

Szegény Marci egyszeriben elfelejtette a csúszkálást, a jégmadarat, saját szőrös talpacskáját, csak azokra az éles fogakra gondolt, amelyek szét akarják tépni. És azok a fogak állandóan mögötte csattogtak, és mind közelebb jöttek.

– Menten felfalja – károgtak kárörvendően a varjak. – Talán nekünk is jut valami belőle – gondolták. Ám ekkor a nyulacska hirtelen balra fordult, ezzel pár méter értékes előnyt szerzett. Majd felrohant a hegyre, és végre elérte az erdőt. De alighogy feltűntek az első fák, a róka ismét nyomon követte.

– Velem akarsz játszani? – ugratta a róka. – Majd meglátjuk, melyikünk bírja tovább!

– Sokáig nem bírhatja – szomorkodott a közelben rejtőzködő fiatal szarvastehén.

Ezt a kis nyúl is észrevette, és félelemmel telve gondolta: – Ha nyár volna, jó kiadós reggeli után el tudnék illanni, mielőtt három ugrana a róka. De így, üres gyomorral reménytelen.

Az utolsó kanyarnál olyan fáradtság vett erőt rajta, hogy a róka már majdnem elérte. A havas lejtő felé vette útját. Ott egy csomó bokrot látott. Mint egy magas sánc, állta el az utat. Marci nyúlban újra remény ébredt. – Ha addig eljutok, és keresztülugrom a bokrokat, megmenekülök – gondolta. Összeszedte minden erejét, és akkorát ugrott, amekkorát csak bírt. Mintha madár lett volna, szinte átrepült a legmagasabb bokrokon is, mint a kis cinkék, amelyeknek a nyugal-

mát akaratlan megzavarta. – Pihenek egy csöppet – gondolta. – A róka már messze van.

Megállt, nagyot lélegzett, és körülnézett. Ismét a folyóhoz ért. A jég csillogott, mint a falusi házacskák ablakai. A folyó túlsó partját magas erdő szegélyezte. Erdő, amely biztonságot nyújt.

– Vigyázat! – csörgött a mátyásmadár. A nyulacska ijedten fordult meg. A róka a gallyak között állt, szorosan mögötte. Vad, zöld szemei vészjóslóan csillogtak.

– No, még két-három ugrás, és megvagy! – ugatta a róka, aztán fájdalomosan felnyögött:

– Au!

Bumm! Tompa puffanás, utána a róka hangos mérgelődése hallatszott. Még egyszer próbálkozott, és utána lehuppant a jégre. Ilyen puffanást már hallott ma Marci.

A nyulacska közben a túlpartra érkezett. Csak most mert hátranézni. Látta, hogy a róka feltápáskodott, majd hasra esett. Újra felállt – bumm! – újra kiszaladt a lába alóla. Bárhogy próbálkozott, bukfencezés nélkül egy lépést sem tudott tenni. Most már a róka is belátta, hogy folytonos potyogás nélkül nem tud átjutni a jégen. Lassan vissza is húzódott, és a parti fűzfa alól ugatta világgá a mérgét.

Marci nyúl fürgén szaladt be az erdőbe, és vidáman kiabálta:

– Drága talpacskáim, köszönöm, hogy szőrösök vagytok! Milyen jó, hogy a jégen éppen olyan jól tudok szaladni, mint a földön! Ha nem lennétek ilyenek, már rég a róka hasában búsulhatnék.

Nem csoda, hogy Marci nagy-nagy örömeiben még a száraz mezei káposztát is nagyszerű étvágygal ette meg.

J. Z. Novák

Donátszky Magda

és Terták Mária fordítása

Illusztráció: Faltisz Alexandra

A hóember

Egy nagy városban, a Fehér téren taxisofőrök álldogáltak. Éppen nem volt semmi dolguk. Az emberek mintha csak összebeszélték volna, nem ültek taxiba. Ezért hát a sofőrök először találós kérdésekkel szórakoztatták egymást, majd vicceket meséltek. Hasukat fogták nevtükben! Az egyik hahaha, a másik hihihi, a harmadik hehehe, mindnyájan nevettek, hogy csak úgy zengett a Fehér tér.

És mivel sűrű pelyhekben hullani kezdett a hó, s egy pillanat alatt mindent fehér, tapadós hó borított, s mivel a sofőrök már minden viccüket elmesélték, s már úgy fájt mindenük, hogy nevetni sem tudtak, unalmukban hóembert építettek. A hóembert Unatkozomnak keresztelték el.

„Szevasz, Unatkozom!” – kurjongattak neki, s a járókelők elismerően bólogtak: „Ez igen, ilyen egy talpig hóember!”

A hóember az emberekre kacsingatott, vidáman mosolygott, s úgy tűnt, minden a legnagyobb rendben van.

Pedig nem volt. Mikor Unatkozom, a hóember már sokáig állt egy helyen, tényleg unatkozni kezdett.

„Szép kis élet” – gondolta magában. – Folyton csak állni, mint egy kőszobor! Állni, állni, az ember egy percre sem ülhet le. Nehéz a hóemborsors!”

S egy szép napon, mikor a sofőrök nem figyeltek rá, mert megint vicceket meséltek egymásnak, a hóember kinyitotta a legközelebbi taxi ajtaját, a volánhoz ült, s mielőtt még bárki is észbe kapott volna, elindult.

Unatkozom, a hóember úgy száguldott, mint az ördög, tetszett neki a dolog, kacagott, kiabált örömeiben, ujjongott. Zöld, nem zöld; piros, nem piros; a hóember átszáguldott az útkereszteződéseken, míg végül az ötvenötödiken kifogyott az autóból a benzin, s így sikerült a közlekedési rendőrnek megállítania őt.

– Közlekedési kihágást követett el. Fizet ezer forint büntetést, mert meg nem engedett sebességgel hajtott!

A hóember kidugta az ablakon hófehér fejét.

– Ezer forintot? Na de kérem szépen, honnan vennék én ezer forintot? Nincs nálam pénz!

– Úgy – ráncolta össze homlokát a rendőr. – Szóval megtagadja. Akkor kétezer forint. Hogy hívják?

– Unatkozom – válaszolt illedelmesen a hóember.

– Unatkozik? Majd megunatkoztatom én magát! – gurult méregbe a rendőr. – Nem azért vagyok itt, hogy vicceljenek velem! Mikor született?

– Egy hete.

– Hm. Egy hete. Hiszi a piszi! És hol született?

– A Fehér téren.

– Anyja neve?

– Nem tudom.

– Háromezer forint! Apja neve?

– Nem tudom, azt sem tudom.

– Négyezer forint! S hogy hívták a nagymamát?

– Szegény fejem, nem tudom, nem tudom, nem tudom! – akadt el a hóember hangja. – Tessék már engem megbüntetni!

– Jó – mondta a rendőr. – Az ilyenekkel mint maga, elbánunk!

– De én nem vagyok, hogy is mondjam, csak... ember – mondta Unatkozom. – Én hóember vagyok.

– Hóember, nem hóember, meg nem engedett sebességgel hajtott. Rádásul szemtelenkedett, fizetni nem akar, velem jön!

Mit tehetett a hóember? Szomorúan ballagott a rendőr oldalán.

Nézte mindezt az égről a napocska, nézte, nézte, s nevetnie kellett, hogy csak úgy könnyezett bele. De aztán eszébe jutott, hogy segíthetne a hóemberen. Felragyogott, égetett, perzselt, amíg csak a hó meg nem olvadt, s apró csermelyekké, vízfoltokká nem változott.

A hóember olvadozni kezdett, csöpögött, mint egy vízi tündér.

– Hát ez meg mi?! – dühöngött a közlekedési rendőr. – Még az utca tisztaságát is tönkretesz! Emiatt is bírság jár! Az ám!

De hát mit lehetett tenni? A hóemberből csak egy tócsa maradt. A rendőr felsóhajtott, letörölte homlokáról az izzadságcseppeket, faképnél hagyta a tócsát, s visszasétált az útkereszteződéshez.

A napocska már nem perzselt, hanem elbújt a felhők mögé. Abban a pillanatban a hóembertócsa megfagyott, s pompás csúszdává változott.

Meglátták ezt a gyerekek, csúszkálni kezdtek, s egészen besötétedésig pompásan szórakoztak.

Oldrich Syrovátka

Bojtár Endre átdolgozása

Illusztráció: Kállai Nagy Kriszta

Az én boltom

Az én boltom egy egész kicsi bolt a Rozmaring utcában. A polcokon sok doboz és régiség van. Ebben a boltban semmi nem eladó, de szívesen adom az árukat mindenkinek. Számomra ezek a dolgok nagyon fontosak. Az egyik polcon a régi képeket tartom. Ezek a képeken a családom tagjai láthatók. A középső polcon egy nagy dobozban az emlékeim vannak. A kirándulások, a nyaralások, a családi ünnepek, az ötöseim. Ezek az emlékek kedvesek nekem. A balesetem, mikor eltörtött a kezem, már nem ilyen szép emlék. Az egyik sarokban egy pár mankó áll két kapca társaságában. Erről mindig az ükím jut eszembe. Ezek mellett egy kis asztalon egy üveg bor, egy csomag kártya és egy tál kakaspaprikás, pont úgy, mintha dédszüleimnél lennék. A másik sarokban van egy gramofon, amit ha bekapcsolok, a fülemben hallom azoknak a hangját, akiket szeretek.

A legnagyobb dobozban őrzöm a legértékesebb kincseimet: a testvéri, szülői, nagyszülői szeretet és gondviselést.

Csernicsek Edvin, 6. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Az újév varázsa

December, az ünnepek hónapja: kezdődik a Mikulással, következik a Luca-nap, majd a szenteste, karácsony és az utolsó a sorban szilveszter. A szilveszterest mindenkinek mást jelent. Vannak emberek, akinek csak buli és örülni van, aki szórakozik. Mások szomorkodnak és elmerengnek az idő rohanásán. Telnek-múlnak a napok, és arra ébredünk, hogy már megint elmúlt egy év. Ismét öregedtünk egy évet. Kislányból nagylány lesz, nagylányokból anyukák és anyukákból nagymamákká válunk. És mikor megöregedtünk, visszagondolunk az elmúlt évekre.

A családom és én újévkor egy asztal köré ülünk, és nézegetjük a régi fotókat a szüleim kiskoráról. A nagymamával való beszélgetés után jöttem rá, hogy az élet szép, gyönyörűek az ünnepek, és még szebb az újév első pillanatait egy szeretetteljes család körében eltölteni az otthon biztonságában.

Számomra az újév ezt jelenti, nem bulit, szórakozást, hanem egy új esztendőt, és ami a legfontosabb, az összetartást.

Sívó Dzsenet, 7. osztály
Samu Mihály iskola, Péterrév

December Tündérorszámban

Kiskoromban mindig nagyon vártam a decembert, mert ilyenkor levélben leírtam a kívánságaimat, amit Tündérorszámba Téliapó részére címeztem. A tündérországi levelesládából a postásmanók eljuttatták a leveleket Téliapóhoz. Ő minden levelet szép lassan elolvasott, és egy papírra összeírta a gyerekek kívánságait, majd elment a játékgyárába, és kiosztotta a feladatokat a manóknak. A fiúmanók a termelőrészteljesen dolgoztak. Ők készítették el a sok-sok különféle játékot. A csomagolórészteljesen a lánymanók szorgoskodtak. Ügyes kezeikkel szebbnél szebb papírokba csomagolták a játékokat. Téliapó hintaszékében ülve figyelte őket. Ha valamelyik manó lazított, rászólt, hogy dolgozzon, nehogy egy gyerek is ajándék nélkül maradjon. Amikor minden elkészült, két erős manó bepakolta a csomagokat a hatalmas puttonyba. Karácsony napján Téliapó befogta rénszarvasait a szánjába, és útnak indult szétosztani az ajándékokat.

A karácsonyfa alatt egy a nevemre címzett csomagot vettem észre. Kibontottam, és azok a játékok voltak benne, amelyeket a levélben is kértem. Boldog voltam, mert teljesült a kívánságom.

Tomik Nikola, 4. osztály
Nikola Tesla iskola, Topolya

Segítettem

Hogy kinek, mikor és mennyit segítettem, nem szoktam megjegyezni sem pedig mérlegelni.

Apunak minden ősszel segíték a terembeli teniszpályák megjelölésében. Még csak nyolcéves voltam, amikor először festettem vele a pályák vonalait. Még a fülem is fehér volt a festéktől. Ma már ügyes vagyok ebben a munkában. Büszke is vagyok magamra, hogy én lettem apunak a fő „segédmestere”, nem pedig a bátyám. Tavasszal a nyitott pályákat hozzuk rendbe. Simítóval simítom a sódert, locsolom a pályákat, és összeszedem a körülöttük levő száraz faleveleket. Persze ez óriási munka, napokig eltart. Én itt csak egy „kis mellék munkás” vagyok, de apu azt mondja, hogy aranyat érő „kisinas”.

No de, anyunak is sűrűn szoktam segíteni. Amikor takarít és a létráról törölgeti a szekrényt, mindig megkér, hogy adogassam fel neki az előzőleg levett dolgokat. Olyankor azt mondja:

– Peti, te vagy az én „jobbkezem”!

És én ezen elgondolkodom: ha anyunak vagyok a jobbkeze, apunak pedig a balkeze, mivelhogy ő balos, vajon melyik kezem marad meg nekem?

Čonkić Péter, 6. osztály
Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Karácsony este

Karácsony este a legszebb, mert ilyenkor a család együtt van és boldog. A béke és a szeretet átöleli a szobát, és gyönyörű hangulatot kelt.

Ez az este meghittebb, mint a többi, az étel is jobban ízlik, mint máskor. Anyu malacpecsenyét készíti, melyet mindannyian szeretünk. Britivel megterítünk, és mindenki asztalhoz ül. Anyu sült burgonyát, kompótot és kenyeret szolgál fel. Apu a pecsenye ropogósabb részét kedveli, anyu a bordás részét. Mellé szívesen fogyasztanak kenyeret vagy sült burgonyát. Én és Brigi legjobban a puha részét szeretjük. Miután mindenki befejezte az evést, elmegyünk kezet mosni. Leülünk a kanapéra, és érdekes történeteket mesélünk. Sokat kacagunk, de miután már kicsit elálmosodtunk, elmegyünk tusolni. Anyu mosogat, apu pedig megnézi, hogy van-e valami jó karácsonyi film a televízióban. Amikor befejeztük a fürdést, átöltözünk pizsamába, leülünk apu mellé. Anyu teát forral, kamillateát, mert az a kedvencünk. Behozza egy tálcán, és mindenki lassan szürcsöl. A forró tea fölmelegíti a szobát. Anyu meggyújt egy mécses, s az egy pillanat alatt lángra lobban. Úgy érzem, hogy a szívemben is elkezdett valami égni. Talán a karácsony tüze, amely a nagy hó ellenére is felmelegítette a világot. Miután megittuk a teánkat, lefekszünk. A szüleink felhúzzák a hálóingüket, átjönnek hozzánk, és pusztít nyomnak az arcunkra.

Úgy gondoljuk, az ő pusztijuk varázserejű, hiszen rögtön elalszunk.

Horvát Barbara, 5. osztály
Miroslav Antić iskola, Palics

Mi lenne, ha már nem lenne iskola?

Legegyszerűbb válasz: szünet. Ez az időszak nemsokára el is jön. De addig iskola! Kinszenvedés! Azzal buzdítom magam: már csak tizenhét nap. 4 hétfő, 4 kedd, 3 szerda, csütörtök és péntek, és 1 szombat. Összesen 18. De ez a pár hét még egy egész évnek látszik, és tanulni is sokat kell rá. Itt volt ez az egész hétvége, végigszórakoztam, és aztán vasárnap délután jut eszembe, hogy: Úristen, van még magyar, matek, szerb, és mindenképp lecke! És ha nem csinálom meg? Egyes! Az pedig a legkevésbé sem hiányzik, mert itt a félév, nincs idő javítani. Elviszem a jegyeimet a szerelőhöz, az majd kijavítja. Vagy ha nem, hát veszek újat. De sajnos, nem ilyen könnyű az élet, mert tele van:

- komplikációval,
- kombinációval,
- kompozícióval,
- láncreakcióval,
- és láncfűrészsel,

és ez mind megnehezíti (főleg a láncfűrész). De senki sem mondhat ellenem semmit, mert egyszerűen nincs időm tanulni. Muszáj tévét nézmem, elhívnom a barátaimat, és komputerezmem. Muszáj! De sajnos, ezt a tanárok nem értik meg, amikor azt kérdezik, hogy:

– Mért nem csináltad meg a házit?

De ha ők lennének a helyünkben, nekik is muszáj lenne. És ezt meg úgyse mondhatom:

– Mert a házukba beleszapott a villám.

Vagy:

– Sajnos, anyámat elrabolták az úrlények, és egész délután őket kellett hajkurásznom egy úrrakétával – mert ezt úgysem hinnék el (sajnos).

Végül is maradt ez a megoldás: megírtam a fogalmazásomat.

Virág Péter, 6. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

Janikovszky Éva: Jó nekem!
Turkál Anna doroszlói tanuló illusztrációja

Karácsonyi rímek

A karácsony akkor szép,
hogya fehér hóba lép.
Tele van a Télapó zsákja,
s az ünnepeket fűtyörészve várja.

Papp Virdzsínia, 6. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

Itt van már a karácsony,
Fagyos madár az ágon.
Megérkezett a szenteste,
Minden gyerek ezt leste.

Közeleg a szilveszter,
Bulizni megy az ember.
Több rímet ide nem vágok,
Jó éjszakát kívánok.

Szitás Anita, 6. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

Karácsonyi vers

Vidám gyermekzsvaj
verte fel a csendet.
A felnőttek is kacagva
tettek közöttünk rendet.

Hógolyócsata közben
nem gondoltunk az időre.
Éppen hogy csak odaértünk
az éjféli misére.

Felcsendült az ének,
karácsonyi fényben.
Talán egy angyal is
átsuhant az égen.

Gandis Csongor,
5. osztály
Hunyadi János iskola,
Csantavér

Lédi

Hűséges kis kutyusom van, Lédi.
Sokan mondják, olyan édi,
Fehér és egyben sötét pöttyös,
Farkát csóválja, ha valaki fűtykös.

Reggel futkos, mancsait áztatja a fű harmata,
Igen, az én kutyusom egy szép dalmata.
Labda után ügyesen szalad,
S nem bánja, ha tányérján csont marad.

Ha az idő nem neki szolgál,
S vihar, eső és villám dorgál,
Lédi a házából szomorúan várja,
Vajon meddig úr az eső királya.

Báló Lilla, 4. osztály
Kizúr István iskola, Szabadka

Milyenek voltak a régi karácsonyok?

Érdekes feladatot kaptam a tanárnőmtől. Ehhez drága jó nagymamám segítségét kértem, hogy meséljen, milyenek voltak a régi karácsonyok.

A régi karácsonyok nem voltak olyan pazarok, mint manapság, mégis szépek és meghittek voltak, mert a család együtt ünnepelt. Az 50-es években és a 60-as évek elején tiltották a fenyőfa árusítását. Persze ez nem igazán sikerült, mert mégiscsak be tudta szerezni a nép. A karácsony előtti nap böjtöléssel telt, az emberek elvégeztek minden dolgot, hogy csak a háziállatok etetése maradjon. Ezen a napon tiszta szalmával szórták be a szobát. A családfő egy szakajtóba összegyűjtött mindegyik gabonafajtából egy kicsit, és az asztal alá tette, mellé még baltát, harapófogót, kalapácsot. Karácsony reggelén az emberek csoportokba verődve mentek a templomba a szentmisére. Mise után az idősök hazafelé indultak, a fiatalok pedig társaságokban hosszú ideig sétáltak a sétányon. Hazaérve az ünnepi ebéd már várta a családot, ami leginkább töltött káposzta vagy kacska- és libasült volt. Nagymamámék gyerekkorában nem volt ilyen sokféle sütemény, legnépszerűbb a guráblis, és a mamám mindig kiköve-telte a pozsonyi kiflit. Este, mikor alkonyodni kezdett, és már a jóságot is el-látták, nem a kemence mellé húzódtak, hanem a földre, a szalmára. A szalmán heverészve különböző játékokat játszottak, találós kérdéseket fejtegettek. Ezek a játékok szinte folytatódtak egészen két héten keresztül, vízkeresztig. Akkor aztán kihordták a szalmát, ami alaposan összetört akkorra, leszedték a karácsonyfadíszeket, szaloncukrokat. Majd megkezdődött a farsang.

Szépek ezek a mostani karácsonyok is, de jó lenne kipróbálni szalmán hem-peregni a jó meleg szobában.

Pesti Enikő, 5. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Petőfi Sándor: János vitéz.
Solymosi Lehel adai tanuló illusztrációja

Így felelünk mi

Hétfő reggel van. Ma minden diák rémálma a csengő.

Nagy nehezen megérkezünk az iskolába. Még a mindig utolsónak érkező Kornélia is befut. Épp időben, mert a tanárnő már a lépcsősor felé igyekszik. Kornélia megpróbál sietni, mert tudja, ma van a nagy felelés napja. Lassan be-cammogunk a terembe, a tanárnő beírja az órát, aztán a táblára felfirkantja a példát.

– Ki szeretné megoldani? – kérdezi. A felelet néma csend.

– Csongor! – hangzik.

De Csongi csak áll, áll némán.

– Jó van! Üljetek! Betti, te következel!

Betti úgy rohan a táblához, mint aki tudja a dolgát. De aztán csak a körmért rájga ijedtében, hisz ő sem kapisgálja a megoldást. Végül visszabaktat a helyére. Néma csend. A tanárnő bennünket néz, mi pedig hol őt, hol egymást. Aztán firkálunk a füzetünkbe. Lassan mindenki megfordul a tábla előtt – de a példa megoldása nem születik meg. Már csak két tanuló van, akire még vár a kínzás. A tanárnő már szinte a haját tépi az idegességtől. Végül kihívja Tamást. Erre Kristóf a hátsó padban ugrálni kezd örömeiben, mert tudja, már csak két perc van az órából.

Tamás kikúszik a táblához, megfogja a krétát, közben bámol a táblára, mint borjú az új kapura... Nem jön ki hang a torkán... Végül, mikor írna valami buta-ságot a táblára, megszólal a csengő!

Ha ki nem csengettek volna, szegény Tamás még mindig ott állna a nagy, zöld tábla előtt krétaporos kézzel...

Simon Dóra, 6. osztály
Moša Pijade iskola, Pacsér

Csacskarímek (Kosztolányi Dezső rímei nyomán)

Édes ez a kicsi medve,
hiszen mindig jó a kedve!

Tegnap volt nagy lakodalom,
ott énekelték a dalom.

Ez a kislány nagyon csacskas,
kedvenc állata a macskas.

De szép is volt ez a nap,
fentről tűzött ránk a nap!

Nagyon fűrge ez a nyúl,
mikor káposztáért nyúl!

Itt az ősz!
Hol a csösz?

De beképzelt ez a sirály:
azt képzeli, ő a király!

Ez az omlett
egy nagy rom lett!

Juli néni a kertbe megy,
mert most érett meg a meggy.

Azt kérdezi a bivaly,
hogyan ved meg mi a baj?

Én elmentem a vásárba,
s beleléptem a nagy sárba.

Nagy Nikolett, 6. osztály
Moša Pijade iskola, Pacsér

Ez nem az én napom

Vannak olyan napjaim, amikor minden sikerül, amit szeretnék, szinte semmit sem csinállok, mégis mindenki kedves velem, megdicsérik, jó jegyeket kapok. Vannak azonban szörnyű napjaim, amikor nem tudok mit kezdeni magammal, annyira rosszul sikerül minden. Ezek a napok sokkal hosszabbnak tűnnek, mint a jók. Elmesélek egyet, bár nem lélekemelő történet.

Reggel, mikor felébredtem, anyuék még aludtak, ezért elhatároztam, hogy én fogok reggelit készíteni. Felszeleteltem a kenyeret, megkentem margarinnal, és ráraktam a szalámszeleteket. Sajtot is reszeltem rá, beraktam őket a mikrohullámú sütőbe. Amíg ez melegedett, megfőztem a kávé. A testvéremnek és nekem kikevertem a limonádét.

– Na, a szendvicsek már készek! – mondtam magamban.

Nagyon örültem, hogy meglepetést fogok szerezni. Megterítettem az asztalt, mire a kávé kész lett. Amikor a poharakat vittem az asztalhoz, megbotlottam valamiben és elejtettem őket. Naná, hogy felébredt mindenki. Mikor fel akartam söpörni a szilánkokat, meglöktem az asztalt, és a kávé ráborult az egyik szendvicse.

– No jó, ez nem olyan vészes! Csak egy szendvics veszett kárba – nyugtattam magam.

Miután megreggeliztünk bepakoltam az iskolatászkámba. Akkor láttam meg, hogy szerbből nem irtam le a fogalmazást.

– Nem baj! A tanárnó nagyon rendes. Biztos, hogy megértő lesz – biztattam magam továbbra is.

Amikor az iskolába értem, megkérdezték tőlem az osztálytársaim, hogy miért nem jöttem előrra. Azt mondtam, hogy valami közbejött, pedig teljesen kiment a fejből. Első óránk matek volt, ellenőrzőt írtunk. Nem nagyon tanultam, ezért a hat feladatból csak három tudtam megoldani. Második óra történelem. Előző órán írtunk ellenőrzőt. Nem számítottam jó jegyre, mert itt is csak három feladatot csináltam meg az ötből. A tanár sorban szólította a diákokat, és közölte az osztályzatot.

– Mónika, gyere ki! Hármast kaptál – mondta mély hangján. Éreztem, hogy csalódott bennem. Eddig minden felelésre és ellenőrzőre ötöst kaptam. A legrosszabb az volt, hogy hatan kaptak ötöst, egy négyest és ketten hármast. A kilencből hatan kaptak ötöst! Rosszul esett, hogy én kaptam a legrosszabb osztályzatot, de ezt csak magamnak köszönhetem.

Nagyszünet következett. Én voltam a hetes. Elmentem kicserélni a vödörből a vizet, de megbotlottam a cipőfűzőmben, és a víz kiömlött. Nekem kellett feltörölnöm. Csöngetéskor is a padlót súroltam. Mindenki rajtam röhögött.

– Ennél rosszabb már nem jöhet! – morogtam magamban. De bizony jött! Mikor beértem az osztályba, kétségbeesetten láttam, hogy nem töröltem le a táblát. Épphogy elkezdtem volna, bejött a szerbtanárnó. Beírt a naplóba, mert nem végzem a dolgom.

– Mindenki megcsinálta a házit? – kérdezte.

– Én nem! Nem volt időm! – mondtam rettegve.

– Mi az, hogy nem volt időd?! A házira mindig kell hogy legyen idő! Most kapsz egy egyest a naplóba, és majd megtanulod, hogy a házit le kell írni! – mondta mérgesen.

Sírhatnékom volt, de nem sírtam, mert akkor még rosszabb lett volna minden. A következő órákon is elég gyatrán feleltem, de szerencsére nem írtak be sehova.

Mikor hazaaértem, az ágyba vettem magam, és végiggondoltam a napot. Sír-tam is, nevettem is, de akkor már mindegy volt. Tudtam, hogy lesznek még ilyen napjaim, de jók is lesznek. Nem érdemes már ezen a napon rágódnom. Majd máskor igyekszem többet tanulni és óvatosabb lenni. Ilyen napok mindenkivel előfordulnak. Ha bal lábbal kel fel az ember, azon nem lehet segíteni. Viszont tanulni lehet belőlük, sőt muszáj, ha nem akarjuk újra elkövetni azt a hibát, amit már egyszer elkövettünk.

Uh! Lelöktem az éjjeli lámpámat! No, sziasztok!

Fa Mónika, 6. osztály
Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Az idén is töleket kaptam a legszebb karácsonyi ajándékot: kétszázharminchét (237) írást! Köszönöm.

Időszerű az **romiak** ötlete. Ők SMS-eket küldtek a Mikulásnak, amelyekben a kívánságaikat fogalmazták meg. Az SMS-nek csak az a hátránya, hogy nem alkalmas a kifejezőkészség csillogtatására. A **doroszlói munkatársaim** viszont olyan formát választottak, amelyben a képzeletük is szárnyalhatott, és fogalmazási készségüket is megmutathatták. Ők a képzeletbeli boltjukba kalauzolják az olvasót, amelyben legkedvesebb tárgyaik és a hozzájuk fűződő szép emlékek kaptak helyet. A tél és a vele járó ünnepkör persérsára ihlette a **bácskertes hatodikosokat**. A **péterréveiek** is a karácsony és az újév varázsában élnek meg. **Öbcéséről, a Petőfi Sándor iskolából** befutott a **Figyelő c. diáklap** decemberi száma megújult külsővel, sok hasznos olvasnivalóval és még több jó fogalmazással. Lesz miből válogatnom a közeljövőben. A legtöbb írás **Adáról** érkezett, ezekben is az érzelem, a képzelet és a játékoság a motor. És hogy mindenhonnan jó fogalmazást kaptam, az kitűnik a mai válogatásból.

Most pedig köszönettel nyugtázom a küldeményeket a következőknek:

Ada: Apró Ádám, Bajúsz András, Bajúsz Krisztina, Bakos Bettina (4 írás), Balog V. Ákos, Bencze Vujič Lehel, Budai István, Csócsity Natália, Csuvik Oszkár, Fehér Ágota (2 írás), Fehér Kornél, Fehér Orsolya, Fejér Tóth Dániel, Fekete Edina, Flajsman Erik, Gajdos Rita, Ginder Annamária, Gubik Georgina, Hodik Viktória (3 írás), Juhász Marina, Karácsonyi Ágnes, Kazinczy Trisztán, Kocsis Arnold, Kovács Andrea, Kovács Írisz (3 írás), Könyves Lilla, Kőrösi Ágota, Kubina Kitti, Lakatos Fanni, Mészáros Zita, Miklós Henrik, Német Beáta, Tóth Kata (2 írás), Urbán Elizabeth, Urbán Heléna, Vajagic Viola, Varga Lilla, Virág Attila és Virág Péter;

Bácskertes: Balog Zolt (4 írás), Buják Anikó (2 írás), Buják Synthia, Dienes Blanka, Guzvány Anna (2 írás), Guzvány Nikolett, Jánosi István, Kubik

Vanessa, Marásek Edina, Molnár Misel, Novics Dániel (2 írás), Papp Virágszínia, Somogyi Roland, Szitás Anita, Tadián István és egy névtelen írás;

Csantavér: Antics Emese, Cvitkó Beatrix (2 írás), Dér Boglárka, Dér Lonette, Engi Kszénia, Gandis Csongor, Kovács Kitty, Kovács Nikolett, Nagy Ráhel (3 írás), Nagy Tamás, Pesti Enikő, Sinkovics Krisztián, Szabó Emília, Szalkai Asztrid és Veréb Roland;

Doroszló: Bence Izabella (2 írás), Csernicsek Edvin (2 írás), Csernicsek Ervin (2 írás), Dékány Máté (2 írás), Diósi Linett, Diósi Nikolett, Diósi Vivien, Gellér Ágnes, Gellér Eszter, Gellér Éva, Hegedűs Tamás, Huszár Anikó, Hencsár Levente, Horváth Krisztián, Kocsis Réka, Kovács Renáta, Novák Arnold (2 írás), Szitás Emma, Szitás Tamás, Turkál Anna, Zámbo Adrián;

Nagybecskerek: Tóth Edvin;
Nagyikinda, Fejős Klára iskola: Fa Mónika és Molnár Melinda;

Öbcese, Samu Mihály iskola: Bálint Andrea, Buru Henrietta, Hegedűs Éva, Horvát Anita, Kacsás Adrián, Ördög Emese (3 írás), Surján Bernadett, Szilágyi Ilonka; **Petőfi Sándor iskola:** Bezeg Nikolett, Csemovity Ramóna, Fazekas Sára, Hadnagy Csongor, Horvát Leóna, Kiss Balázs, Kovács Izabella, Kovács Mihály, Kovács Noémi, Körmödi Valentina, Lengyel Anna, Lugozsán Joshua, Molnár Kinga, Nagytorma Adrián, Németh Izabella, Péter Lea, Rákos Violetta, Szabó Szelesztina és Vukov Anita;

Orrom: Dafcsik Vanessa, Gulyás Réka, Kollár Szabolcs, Losonc Lóránd, Molnár Áron, Nyilas Viktor, Ocsvári Anita, Surányi Bettina és Várkonyi Ferenc;

Pacsér: Csányi Dorottya, Csernók Xénia, Nagy Nikolett;

Kedves Pajtások!

Palics: Horvát Barbara, Icity Adrianna, Korszós Karolina;

Péterréve: Albert László, Beretka Kornél, Búza Judit, Bozsóki Dávid, Dávid Richárd, Dévics Dorottya, Fekete Renáta, Gallusz Csilla, Hegedűs Sándor, Juhász Annabella, Kode Csilla, Mester Gergely, Mester Szabolcs, Ötvös Katica, Pintér Henrietta, Raffai Imre, Sivó Dzsenet, Szabó B. Márk, Takács Enikő, Terék Nóra, Tóth Szabolcs, Zubcsik Ágnes és egy névtelen;

Szabadka, Kizúr István iskola: Bali Anita, Bojcsity Dániel, Báló Lilla, Calbert Szabina, Erdélyi Vivien, Pintér Dániel, Szentpéteri Dóra, Toldi Patrik, Volenter Karolina; **Október 10. iskola:** Belovics László, Bús Levente (2 írás), Kádár Viktor, Köteles Endre, Mihálovity Szintia és Papilion Dániel (2 írás);

Szilágyi: Asztalos Petra, Kuntity Szebasztian, Szanka Blanka és Varga Szimona;

Topolya, Nikola Tesla iskola: Bakurek Noémi, Balog Anita, Csernák Benyamin (2 írás), Laci Zoltán, Mezei Boglárka (2 írás), Tomik Nikola (4 írás);

Újvidék, Petőfi Sándor iskola: Bálizs Anita (3 írás), Čonkić Péter, Drach Hermína, Hajnal Regina, Hamad Amir, Javorán Anna, Novakov Alisza, Tápai Ramóna (2 írás), Vörös Antónia;

Zenta, Thurzó Lajos iskola: Csillag Georgina, Krnjac Marija, Ruzsa Annamária, Tomasich Zsóka;

Zentagunaras: Ali Nikolett, Dudás Bianka Réka, Hires Roland, Kovács Gabriella és Triznya Dóra.

Nektek jó egészséget, munkakedvet, sok örömet kívánok az új évben, a Rügyfakadásnak pedig azt, hogy továbbra is szorgalmas munkatársai legyetek.

Tomán Mária

„Tisztelt Bizalmas sorok!

Én egy 12 éves lány vagyok. Két szerelmi problémám van. Az első: Egyik unokatestvéremmel táncra járok, ahol megtetszett egy fiú. Ez a tesóm fülébe jutott, és ő elmondta a fiúnak, aki azóta rám sem néz. Mit tegyek?

A második probléma, hogy az osztályomból 3 fiúba vagyok szerelmes: C., K., S.

Nálam S. nyerte az aranyérmet, aki kitűnő tanuló. Jó barátok vagyunk és jól megértjük egymást. De erről nem merek neki szólni. Az ezüstérmes: K., aki már nem olyan jó tanuló, de vele is jól megértjük egymást.

A bronzérmes pedig: C., akivel nagyon jól ismerjük egymást. Ő közülük a legrosszabb tanuló. Kettőnkéről már pókhálót szövögetnek a pletykafészek. Mind a hárman néhány hónappal idősebbek nálam. Anyu szerint én még fiatal vagyok ehhez. Kérlek segíts, mert tanácstalan vagyok.

Csibe”

Válasz:

Kedves Csibe!

Úgy látom, igencsak zűrzavaros a szerelmi életed. Lassítsd a tempót!

Az, hogy egyszerre többen is tetszenek, normális dolog. De az nem, hogy egyszerre három fiúba is „szerelmes” legyél. Itt szimpátiáról, vonzalomról beszélünk. És ez csak az első lépés. Utána létezik egy ismerkedési időszak is, amikor kiderül, hogy a vonzalom megmarad-e vagy eltűnik, mint ahogyan az a te esetedben is meg fog történni, mert nemsokára újabb fiúkért fogsz rajongani, és a mostani befutókat el is felejtetted.

A szerelem, hogy szerelem lehessen, kölcsönös kell, hogy legyen. Nem elég, ha te vonzódasz a fiúk iránt, te is kell, hogy tetszél nekik.

Nem vagyok biztos abban, hogy a felsorolt fiúk is szeretnének veled járni, hisz semmit sem írsz arról, hogy ők hogyan viselkednek veled. Keresik-e a társaságod, kedvesek, a kedvedben járnak, versengenek-e egymás között stb. Azt is tudnod kell, hogy a szimpátiákat nem szoktuk ilyen módon rangsorolni, ahogyan ezt te tetted. Gondolkodj el, hogy mi a fontos a számodra: az, hogy hogyan viselkedik veled a fiú, vagy, hogy milyen a tanulmányi eredménye. Ha pedig igazán, de úgy igazán, tetszeni fog valaki, és te is teljes mértékben (testileg, érzelmileg és értelmileg is) készen állsz majd, érett leszel a szerelemre, akkor nem leszel tanácstalan, hogy kibe is vagy szerelmes. Addig is BARÁTKOZZ a fiúkkal és a lányokkal is, tanulgasd, gyakorold az ismerkedést, a vonzalom jeleinek felismerését, a másik nemmel való viselkedést, amit általában a barátkozás útján tanulunk meg az életben.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves vagyok, és nagyon boldogtalan. Jártam egy fiúval. Szakítottunk. Az expasim még mindig szeret (ő is mondta, és a barátaim is). Az az igazság, hogy nekem is nagyon hiányzik! A barátnőim szerint, még mindig járnunk kéne, de én úgy érzem, hogy nem menne. A szakításunk oka az anyukám volt, aki tanít a suliban, és jól ismeri a fiút is, és neki nem tetszik, nem „szimpi”, ahogyan ő mondta. Mindenfélét mondott róla, amit ő tud, hallott. És én elhittem neki, szakítottunk. A fiú viszont nem

adja fel, vissza akar szerezni. Én nem akarom újratekenni, hogy ne haragítsam magunkra az anyukámat. Vagy mégis engednem kéne? Az egészséget az is bonyolítja, hogy van még két srác, aki irtó szimpi, és mind a kettőt szeretem! Az egyiknek van barátnője. A másik meg udvarolgat. Mit tegyek? Béküljek vagy várjak? Kérlek, segíts!

Szimpi”

Válasz:

Kedves Szimpi!

Úgy látom, nemcsak anyukád kedvenc kifejezése, a tiéd is a „szimpi”, és ez egy igazán szimpi dolog. Jó lenne, ha ebben a pillanatban nem tennél semmit sem, inkább várj még egy kicsit. Először is gondolkodj el, és dönts el, hogy TE mit akarsz. Ne a kívülről jövő hangokat, véleményeket tedd magadévá, hanem fordulj önmagad felé, figyeld meg azt, hogy benned mi zajlik. Ha túl sok a lehetőség, és azon gondolkodsz, akkor nagy a valószínűsége, hogy egyik sem az igazi, hogy egyik srácba sem vagy szerelmes. Szimpátia, vonzalom, flörtölés, belekóstoltatás az van, de úgy látom benned nincs meg az az érzelem, ami miatt érdemes belekezdeni egy kapcsolatba. Erre is meg kell érn. Te még nem készültél fel egy érettebb kapcsolatra. Addig is barátkozz, járj nyitott szemmel és nyitott szívvel a világban, ha eljön az ideje, felbukkan majd a nagy ő is.

„Kedves Bori Mária!

Szeretnék tanácsot kérni a barátnőmmel kapcsolatosan. Negyedik elemista korunk óta barátkozunk, ő a legjobb barátnőm.

Újév előtt azonban összevesztünk. Éppen a születésnapja volt. Fölköszöntöttem, és amikor megláttam, milyen állapotban van, azt mondtam neki, hogy szakítsuk meg a barátságot. Egy ideje cigizik, és inni is szokott a bulikban. Olyankor csúnyán viselkedik velem, kicsúfol. Próbáltam lebeszélni, azt mondta, hogy abbahagyja, de nem lett belőle semmi. Az új társasága sem tetszik. Hívtam, hogy jöjjön velem ide is meg oda is, de csak velük lóg. Olyan rendetlen, farsagatlan bunkó ez a társaság, semmi érdekesről nem lehet velük beszélgetni.

Egy ideje nem találkozunk a barátnőmmel, de nagyon hiányzik! Mit tegyek?

Barátnő”

Válasz:

Általában, ha a barátságról beszélünk, fontos tényező, hogy elfogadjuk a másikat olyannak, amilyenek. De mit tegyen az ember, ha az „olyan, amilyen” nem elfogadható a számunkra?! Először is megpróbáljuk megérteni a másikat, a barátnő viselkedését. Serdülőkor esetében nagyon gyakori jelenség a kalandvágy, a kísérletezés, a korlátok megszegésének kipróbálása, hogy kitombolhassák magukat. Fontos az új társaság véleménye is, akiknek az elismerésére vágyik az egyén. Azt hiszem, hogy ha van egy jó barátnője, ha a szülői nevelés megfelelő volt, nagyon gyorsan fel fogja ismerni, hogy mi az értékes, mi a jó számára. Maradj mellette, mert biztos szüksége van/lesz rád. Közben építgesd másokkal is a baráti viszonyt. Biztosan akad még egy-két lány a környezetedben, akikkel jól megértitek egymást, akikkel jól érzed magad, jókat beszélgettek az élet dolgairól. Nem szabad kizárólagosnak lenni a barátokat illetően. Párhuzamosan több személlyel is barátkozhatunk.

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5		6	7	8	9	
10						11				
12									13	
14			15			16		17		
18		19			20			21	22	
23				24		25				
26			27		28					
		29					30	31		

– Ki tudná megmondani, miben különbözik a kakukk a többi madártól? – hangzik el az osztályban a kérdés.

– ...
A válasz a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 10. Mondatrész, 11. Őrlőüzem, 12. Bánáti helység, 13. Lantán vegyjele, 14. Házórző, 15. Rátonyi Róbert, 16. Rács mögött ül, 18. Az utak mentén növe nagylevelű növény, 20. Tagadószó, 21. Fej nélküli madár! 23. Nyomta páros betűi, 25. Férfinév, 26. Lima egynemű betűi, 27. Az élet, 29. A fennmaradáshoz való erő.

Függőleges sorok: 2. Az USA tagállama, 3. Lárma, 4. Idegen Endre, 5. Ipari létesítmény, 6. „M”. 7. Küzdősportok szőnyege, 8. Lorán Lenke, 9. Szelhárfa, 10. A válasz befejező része, 16. Megijed, 17. Hüvelyes növény, 19. Pancsova, 22. „Csendes” folyó, 24. Kocka latinul (ALEA), 27. Szoknya régiesen, 28. Görög betű, 29. Félédes! 30. A -ra párja, 31. Lányunk férje, de fordítva, 32. Tíz fele.

Betűrejtvények

1 SZTLAN

2 E L G

3 CS B
E E

4 NOV M
R

Skandináv rejtvény (1–2.)

1989 óta január 22-e ünnep a magyarság számára.

Ez a nap a Himnusz születésnapja, mert Kölcsey Ferenc ekkor fejezte be a verset.

	FOHÁSZ	▼	EGYFAJTA ÖLVV	▼	B. A. I. A.	▼	IRAT	▼	FELVONÓ-GÉP	▼	VÉGTELEN GÚNY GYŐZELMI JELVÉNY	▼	
	NÉVELŐ		FÖLDRÉSZ		NYIT PÁROSAI		R. SZ.		URÁN				
	FÉL-DRÁGAKÓ	▶					SZ		NŐI NÉV LAURENCIUM	▶			
	VÉNA EGYNEMŰI	▶	„R”	▶	ARÁTNI KEZD BÖT VÉGEI	▶	SZUNDÍTÓ	▶				NORD	▶
			E. Y.				BETEG						
A TÖTÉK ÍRÓJA	HALPETE MEZŐ	▼	SZÜRKE MADÁR PADÉ BETŰI	▼			50 HANGTALAN VÁSÁR	▶	VAS-ABRONCS RIGÓ-FAJTA	▶		AUSZTRIA	▶
												EGY	
IDŐMÉRŐ					RANGJELZŐ		KODÁLY ZOLTÁN	▶	CSENDES-ÓCEÁNI SZIGETEK	▶		JAPÁN	▶
												1500	
FALUSI ANYÓS							MALMÓ EGYNEMŰI	▶	TÖRLÖGUMI (ÉK. H.)	▶		ÉJFÉL ELŐTT ADA ELEJE	▶
PAD KÖZEPE		550							ZOKOG (ÉK. H.)	▶	JÓSZÍVÚ	▶	

Keresztszavak

			M	B	L			
			O	E	E			
			N	L	L			
E	R	E				I	E	K
K	I	T				L	T	A
M	E	G				GY	A	L
			R	T	O			
			É	S	Z			
			SZ	Z	Ó			

Pótold a hiányzó betűket úgy, hogy vízszintesen is és függőlegesen is értelmes szavakat kapj!

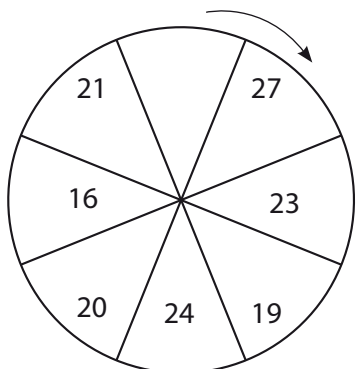
Lóugrásban

N	GY	K	N	I
M	G	F	A	E
TT	E	U	Z	E
É	E	T	LL	N
N	E	M	K	E

- Régen láttalak!
- mondja Kovács barátjának.
- Nem csoda, hiszen ültem.
- Na és, mennyit kaptál?
- ...

A választ megtudod, ha a lóugrás szabályai szerint megfejted a rejtvényt.

Körszámotan

A számok bizonyos logika szerint követik egymást. Ha erre rájössz, már be is írhatod a hiányzó számot az üres körcikkekbe.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Minirejtvény

1	2		3	
4		✿	5	
6		✿	7	
8		✿	9	10
✿	11			

Jancsikát felelteti a tanár.

- Melyik a legrövidebb hónap? - kérdezi.

- Május - feleli Jancsika.

- Miért?

- Mert csak...

A folytatás a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. Jancsika válasza, 4. Romániai autójelzés, 5. Varróeszköz, 6. Tova, 7. „S”, 8. Gond kezdete, 9. Állóvíz, 11. Nemcsak ti, hanem...

Függőleges sorok: 1. Koros, 2. Magam előtt mozgatom, 3. Táplálja, 10. Fordítva ételizesítő.

Kis szudoku

3			
			4
	2	1	

A négyzetben levő számok (1, 2, 3, 4) mindegyike csak egyszer fordulhat elő minden sorban és oszlopban, valamint a négyzetekben. A megadott számok segítségével fejtse meg a rejtvényt!

A 39-40. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Karácsonyi ének, Árvácska

Betűrejtvények

- karácsony, 2. ünnep,
- ajándék, 4. csengő

Lóugrásban

- korcsolya, 2. jégpálya

Betűdominó

Boldog új évet

Játék a szavakkal

toboz

Se eleje, se vége

Luca

Kitöltő

Újévvárás

Fenyőrejtvény

Karácsony után egy kakasléppel nyúlik a nap.

Könyvjutalmat kap

Ali Nikoletta, Zentagunaras.

Poénvadász

1. - Papa, azt az ötven hógolyót én tettem el nyárra.

2. - Mama, az angyalka elvágódott a karácsonyfával.

Könyvjutalmat kap

Nagy Izidóra, Székelykeve

A 38. skandináv rejtvény helyes megfejtése

VÍZBE ESIK, ELTÖRIK, KÖRE ESIK, NEM TÖRIK.

Könyvjutalmat kap

Berec Krisztina, Orom-Völgyes.

A 39-40. skandináv rejtvény helyes megfejtése

MEGHÚZNI A MALAC FARKÁT. KÉMÉNYSEPRŐVEL TALÁLKOZNI.

Könyvjutalmat kap

Nagy Stefánia, Ada.

TESZT ✓

Őszinte vagy?

1. Ha gondod van vagy bánat ér...

- a) Magamba fojtom érzéseim.
- b) A hozzám közel állókkal osztom meg a problémámat.
- c) Fűnek-fának panaszkodok.

2. Kínos félreértés történik közted és közeli ismerősöd, barátod között...

- a) Halogatod a tisztázó beszélgetést, abban bízol, magától is rendeződnek a problémák.
- b) Alaposan végiggondolom, hogyan rendezem a történeteket.
- c) Igyekszem mielőbb tisztázni a félreértést.

3. Közeleg a születésnapod...

- a) Mélyen hallgatok a nevezetes dátumról.
- b) Óvatos célzást teszek rá az ismerőseim előtt.
- c) Izgatottan várom.

4. Ismeretlen társaságba csöppensz...

- a) Többnyire hallgatóként veszek részt az összejövetelen.
- b) Ha valamelyik témában jártas vagyok, szívesen hozzászólok.
- c) Megragadom az alkalmat, hogy a többiek tudomására hozzam a véleményem.

5. Úgy érzed, hogy a közeli barátodnak valami baja van veled...

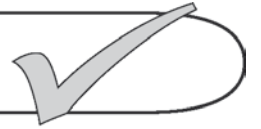
- a) Depresszióba esek.
- b) Megpróbálok valamilyen változást vinni a kapcsolatunkba.
- c) Leülök vele, és rákérdezek, hogy tulajdonképpen mi a baja velem.

6. Beleszeretsz egyik közeli ismerősöd szimpátiájába...

- a) Szóltanul szenvedek.
- b) Megvallom az érzelmeimet.
- c) Feltárom az érzéseim az érintettek előtt.

Képes vagy köntörfalazás nélkül közölni a véleményed, érzelmeid? Vagy inkább hallgatsz, mert nem akarsz nevetségessé válni, esetleg nem szeretnéd megbántani beszélgetőpartnered? Úgy gondolod, hogy a fájdalmas igazságot is meg kell ismernie mindenkinek, vagy inkább úgy, hogy a kegyes hazugság hasznosabb? Ez a teszt segít abban, hogy megtudd az igazságot önmagadról.

7. Jó hírt kell közölnöd valakivel...

- Titokban már alig várom, hogy elmondhassam neki.
- Amint találkozunk, azonnal előrukkolok vele.
- Azonnal telefonálok, hogy késlekedés nélkül közölhessem vele.

8. Randevúra hívnak, ám amikor megérkezel, meglepetéssel látod, hogy egy harmadik személy is jelen van...

- Egész este feszengek.
- Megvárom, amíg az ismeretlen távozik.
- Nem túlságosan zavartatom magam.

9. Véletlenül rájössz, hogy a szimpátiád mással is randizgat...

- Vérig sértődök.
- Szigorú önvizsgálatot tartok.
- Szemrehányásokkal halmozom el.

10. Egy osztálytársad jól átvert...

- Látványos bosszún töröm a fejem.
- Elhatározom, hogy ezentúl résen leszek.
- Azonnali magyarázatot követelek.

Értékelés

Ha a válaszok többsége a

Te nem vagy a szavak embere, ez a legkevésbé, ami elmondható rólad. Óvakodsz a véleménynyilvánítástól, mert rettegsz attól, hogy más esetleg kritikusan fogadja a vélekedésed. Miért rágódsz a gondjaidon ahelyett, hogy beszélnél róluk? A környezeted nyilván nehezen viseli örökös duzzogásod, sértettséged. Hogyan reméled, hogy bizalmas kapcsolatot tudj kialakítani, ha örökösen morcos rosszállás ül az arcodon? Az emberek hamar ráunnak az egyoldalú „beszélgetésre”. Legyél fesztelenebb, beszélj, mesélj szórakoztató történeteket.

Ha a válaszok többsége b

Óvatosan adagolod a véleményed. Minden szavad gondosan mérleget, és általában spórolsz a gesztusokkal.

Egyfolytában arra koncentrálsz, hogy ura legyél a helyzetnek, és mintegy kívülről figyeled önmagad. Arra törekszel, hogy jó színben tűnj fel és senkit ne bánts meg. A derűs álarc mögé csak akkor pillanthatnak beszélgetőtársaid, amikor tökéletesen biztos vagy abban, hogy kivel mit akarsz közölni. S főleg abban, hogy miért mondd, amit mondasz.

Ha a válaszok többsége c

A te szíved-lelked olyan, akár a nyitott könyv. Mindenki mindent tudhat rólad. Sőt, olykor már a megengedettnél is többet közölsz, olyasmit, amivel zavarba hozhatod a környezetet. Neked mindegy, hogy szerelmi életről beszélsz, vagy másokról mondasz véleményt, esetleg fél füllel hallott pletykát vagy vádaskodást adsz tovább, a lényeg az, hogy beszélj. Ezzel egy idő után magad ellen hangolhatod a hallgatóságot.

Hallgatni arany – tartja a közmondás. Olykor kipróbálhatnád, mennyi igazság van benne.

Ha az a, b és a c válaszok egyensúlyban vannak

Alighanem megválogatod hol beszélhetsz, hol kell hallgatnod, kivel lehet őszintén és kivel nem. Ez jó diplomáciai érzékre vall. S mint minden diplomata jól tudod álcázni magad. De javadra irandó, hogy kiváló emberismerettel és helyzetfelmérő képességgel rendelkezel.

• Rejtvényfejtők horoszkópja •

Kos

A rejtvényfejtésnek, a kihívást jelentő feladat megoldásának azonnal nekivág. Nem ismeri a tépelődést, a mérlegelést, az előzetes, hosszas okoskodást. Ez azonban nem azt jelenti, hogy mindig csak úgy fejjel megy a falnak. Neki az adott pillanat parancsol, és nem telik sok időbe, hogy terve végrehajtásához kiválassza eszközeit. Nem is érdemes sokat várnia a rejtvényfejtéssel: hirtelen lendülettel beküldött válaszai a legesélyesebbek a nyeresre. Ne higgyük azonban, hogy ez véletlen! A Kosnak a hirtelen pillanatokban bukannak elő legkiválóbb képességei. Őt még a veszteség is csak ösztönzi, hogy legyűrje az útjába kerülő akadályokat. Imádja a kihívó, új feladatokat, rejtvényeket.

Bika

Vedd elő kedvenc csemegédet, bástyázd körül magad finomságokkal, és láss neki a rejtvényfejtésnek! Nincs is kiválóbb kikapcsolódás annál, mint a kert avagy a szoba békés sarkában feladványokat megoldani! Igazi Bikának való időtöltés, mert itt fontos az alaposság, a rendszeresség és az, ha valakinek fontos, hogy amihez hozzáfog, azt jól végezze el. A rejtvényfejtő méltán számíthat kitarító, szívós munkája gyümölcsére. Ez az, amiben igazán örömet leli. Kedveli a hagyományos rejtvényfajtákat, hűséges hozzájuk. Ha nem nyer azonnal, az sem baj, hiszen a várakozással eltöltött időnek is értéke van! Szívesen játszik azzal a gondolattal, hogy „mi lenne, ha...”. Aztán, ha vágya teljesül, abba teljes mértékig beleéli magát. A Bika születettnek már a játék öröme is főnyeremény lehet!

Ikrek

Mi érdekli jobban az Ikrek jegyűt? Az érdekes, színes, gyorsan sikert adó rejtvények, a valódi szellemi bravúrt igénylő kihívások, esetleg azok, amelyek nagy nyeresémmel kecsegtetnek? Valamennyi! Attól függően, hogy éppen milyen a hangulata. Érzelmei intenzívek, végtelen örömmel tölti el a nyereség, de a legkisebb sikertelenség is letöri, gyűlöli veszíteni. Kiválóan kombinál, és logikája is briliáns, mivel minden oldalról átlátja a feladatokat. Szellemi frissessége általában lenyűgöző. Imádja az érdekességeket, a különféle tudományok vívmányait. Ő az, akitől érdemes megkérdezni: – Melyik az a hatbetűs földrajzi név...? Általában szerencsés alkat, jól bánik a szavakkal, és a rejtvényfejtésben ez erősen növeli esélyeit!

Rák

Az otthon melegében egy kellemes halványkék plédbe burkolódva belemerül egy háztartási ismereteket igénylő rejtvénybe. Ő a Rák szülötte. Ám, ha családja valamit kér tőle, azonnal odafordul, és képes a legizgalmasabb pillanatban is megszakítani a fejtést. Nagyon okos, kutató, érdeklődő elme. Segítőképz, és szereti az olyan feladatokat, amelyeket másokkal közösen lehet megoldani. Szívesen segít a kisebbeknek rejtvényeket kibogozni, s maga is örömet leli ebben. A bevált, hagyományos és az újfajta kihívások egyaránt lekötik, lényeg, hogy változatosak legyenek. Nem ragaszkodik a nyereségekhez, neki éppen elég a játék öröme. Ugyanakkor gyakran őrlődik magában, hogy jól él-e képességeivel.

Oroszlán

Mindent vagy semmit! felkiáltással megy bele bármilyen vállalkozásba, így a rejtvényfejtésbe is. A nagy bevetés természetesen sok energiát is igényel, így ha nem sikerül, akkor máris a rejtvény kiagyálóját hibáztatja, és továbbáll. Ha azonban nyer, akkor fürdik a rivaldafényben. Gyakran félbehagyja, amit elkezdett, egy izgalmasabb vagy jelentősebb dolog kedvéért. Minden megfejtést beküld, kedveli a játék kockázatát, de főleg azokat a feladványokat keresi, amelyek gyors sikerélményhez juttatják. Imád versenyezni, mert ott jobb lehet másoknál, győzedelmeskedhet. Kihívja a szerencséjét, de a páros rejtvényekben különösen brillírozhat. Nagy az önbizalma, de kevesebb a kitartása.

Szűz

Kritikus és precíz, így csak hibátlanul és tökéletesen megszerkesztett, nagy koncentrációt igénylő – többnyire mások által nehéznek tartott – rejtvényeket választ. Valamennyi lehetséges változót számba veszi, és szinte mindig megtalálja a legcélravezetőbb utat. Mindent előre tud, mert rendszerező elméje azonnal látja az összefüggéseket, még azt is, ami másoknak kiszámíthatatlan és váratlan. Szeret minden olyan tevékenységet, amihez papír és ceruza kell, így megszállott rejtvényfejtővé, sőt akár „rejtvényfüggővé” is válhat. Úgyesen old meg számrejtvényeket, logikai feladványokat. Ő az, aki mindig tudja, mikor jelenik meg kedvenc lapja, és a világért sem mulasztana el egyetlen számot sem.

	INDONÉZIA MAGYARORSZÁG	KIVÁRT HATÁRSZÁR	A FELSŐ FOK REJE	KÖZÖSSÉG LÉNYEK	OSZTRÁKIA MAGYARORSZÁG	HÁNYADOS ÁLLAM	ESZAK	◆
	BACSKAI HELYFÉS			PRÁGAI KISFOLDVÁNY			OLASZ- ORSZÁG PÁRIS NŐMÉNY	
1000	REJ- SÜTÉNY	KAS BÉLY PALATI FENYÉLY	VILLAMOS ENERGIA REJE HANGSZEGER	ADAM KEZD	MAGYOT JÉNYI MAGYOSZ		„Q” 6	
EGY	ABART REJOT		EGYFALTA KÖRÖCSKE (ÉK.F.) REJE SZAVANK					
KELET HÉHAGGÓ KEZD	49	CSAKA PÉNY BRODNI	NY		HANGSZEGER DINÁ 50		LETÉZIK	
	O.Ö. DEHOGY?	ESZAK UDVANY	HÁZAS FELUGR		A NERESÉ- GÉK.S VÁR	KAMBÓ- DESA	ESZAK	REGI
◆							YES	

	AFRIKA KÉRDŐZŐ	BÉKA PÖRÖNTY	A JÉG TESZT TÁRSASÁG EZ	ÜRMENTEK (ÉK.F.) VILKOS- SODOK	ESZAK JÁRAN PÉNY	BELGICA HATÁR	BÉKA (ÉK.F.)
	AUSZTRIA	ANGOLIA			1500	REKA BLEE EDES HANG	
	HARMON SZERB		KÖRNYA- KERTI NŐMÉNY			URBAN	
NŐMÉLY	SZÉN	ENGYESRE	HÖRÖGÉN IGÉNYTŐ	DALOK		EVÁ PARJA	
ILONKA	ADA ELESÉ	TOPOSZOS				GALLY FELIG NYALAS	
	HÍRES REJÖNTY ÁLL				NORVI	BELGIUM	NŐMÉNY
JÁRTHA KEZD	TAKAR	TUNÉZIA	RÓMAI REJÖNTY BÁKÉNY		NYITVANY TÁRSASÁG PAD BÉLY	A SZABÁNY KÉRDŐZŐK LEO FÉNY	
FOZSOP	LEŐTHO	OKOR NÉP	FEL ÖT		EGYEN- ÁRANÓ KÉRDŐZŐK VÉNY		
◆		UDVANY					1000

Én a robot: az arc a lélek tükre?

Olykor csodás dolgokat képes alkotni az ember az egyre tempósabban fejlődő technika világában. Ám a nagy rohanásban néha érdemes egy percre megállni, hogy felidézzük, miért is nem vagyunk mi magunk is gépek.

A PC Worldnél mindig örülünk annak, ha rendhagyó hazai fejlesztésről számolhatunk be. Nem egyszer mutattunk meg a hazai sajtóban elsőként érdekes és izgalmas magyar technológiai innovációkat (bizonyára emlékeznek még az Artica ígéretes Multitouch rendszerére, melyet a PC Studio kamerája már jóval a hivatalos bejelentés előtt a helyszínen rögzíthetett).

Nemrég egy olyan termék bemutatójára hívtak minket, amely a készítő hazai cég állítása szerint képes az emberi arc elemzésére az úgynevezett facereading technikával, és ennek köszönhetően HR-területen is kiválóan alkalmazható. Ahogy fogalmazznak: „Segítségével másodpercek alatt nagy pontossággal állapítható meg bárki személyisége és alapvető viselkedési jellemzői. A világújdonság mérföldkövet jelent a humánerőforrás menedzsmentben, hatékonyan segítve a kiválasztást...”

A sajtóban másutt is beszámoltak a készülékről, több helyen leplezetlen szkepticizmussal jelezve, hogy az egyébként ötletes eszköz személyiségi jogi aggályokat vethet fel. Saját véleményünk mellett szeretjük meghallgatni a témában leginkább járatos szakmabeliekét is, így a Társaság a Szabadságjogokért független szervezet és az Adatvédelmi biztos álláspontját egyaránt kikértük. Dénes Balázs, a TASZ elnöke szerint a különleges készülék alkalmazásának akkor nincsen jogi akadálya, ha a jelentkezővel előre közlik azt, és ő bele is egyezik, ám a vizsgálat során képződött személyes adatok használatához kifejezett hozzájárulás szükséges, és azokat még ekkor is kizárólag a

Ennek a szeme sem áll jól

célhoz kötöten lehet használni. Megjegyzésként azonban hozzátette: „Lombroso és Majakovszkij („Hatalmas homlok, hatalmas ész” – Találkozás Lenin elvtársral című vers) óta szeretnénk azt hinni, hogy egy széles pofacsont vagy egy sűrű szemöldök jelent valamit a személyiség tekintetében. Szerintem széles pofacsonton, illetve a sűrű szemöldökön kívül semmit...”

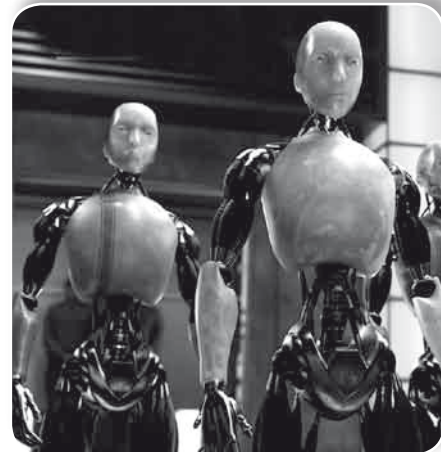
Érdemes még néhány gondolatot szentelni ennek az újdonságnak, amelynek más felhasználási területei (mint a beléptető rendszerekbe épített azonosítóeszköz) egyébként valóban úttörőnek ígérkeznek. Egyrészt a gyártó sajtótájékoztatóján nem közölte, hogy milyen hiteles tudományos kutatási eredményeken, statisztikai módszerrel végzett aprólékos elemző munkán alapul a szoftver működése, az elhangzottak szerint a standardok megalkotásához a cég szakembereinek sokéves tapasztalatát vették alapul. Valljuk be, azon érvelésük sem túlzottan megnyugtató, hogy a módszer Kínában több száz éve használják, hiszen hasonló dolgokat az asztrológiáról is mondanak, mégsem ildomos az alapján kiválasztani a munkaerőt, hogy rák-e vagy bika.

A magam részéről nem azért nem egyeznék bele soha, hogy ilyen vizsgálatnak vessenek alá, mert tartok a rejtegetett jellembe-
li hibáim napvilágra kerülésétől. Egyszerűen

nem szívesen dolgoznék olyan emberrel, akinek szándékában áll bárki személyiségét és alapvető viselkedési jellemzőit megítélni az alapján, ahogyan a szeme áll. Főleg, ha még ebben is egy gép segítségére van szüksége.

Valóságtartalmától, tudományos megalapozottságától függetlenül hátborzongató olyanokat hallani, hogy „az arc formájából, a szem, az orr és a száj méretéből következtethetünk az alapvető személyiségjegyekre.” Nagyszerű lenne, ha egy nap a világ minden térfigyelő kamerája magyar programmal (akár ugyanezzel) találna meg a bűnözőket a tömegben, de szörnyű lenne, ha ő döntene arról is, ki miben bűnös.

B. Z.

A sorsbolygók haladása jelzi, hogy melyek azok a főbb események, amelyek általánosságban jellemzik az évünket. Megláthatjuk, hogy mely életterületeken történnek gyökeres változások a horoszkópban, mely életterületen találkozhatunk nehézségekkel, és miben leszünk különösen szerencsések az év folyamán. Annyi már bizonyos, hogy az idén is részt veszünk egy teljes körutazáson a Nap körül.

A 2009-es év a Kosok számára igazán kedvezően alakul. Már január elejétől hozzáfoghatnak minden olyan dolog megvalósításához, amire már régóta vágytak, mert legmerészebb álmaik is szerencsésen teljesülhetnek. Karrierjükben biztos változások, és a nagy célok elérésének az éve várható, míg kapcsolatukban az utolsó negyedév a komoly tettek ideje lehet.

A Bikák ebben az évben biztos kézzel és nagy szerencsével alakítják karrierjüket, és céljaik elérésére igazán kedvez ez az év. Ne üljenek tehát a babérjaikon, mert itt az ideje annak, hogy amit eddig terveztek, azt most valóra váltsák. Szerelmi életük nehézségeitől az év utolsó negyedében véglegesen megszabadulnak.

Az Ikrek számára nehézségek várhatók a családi ügyeikben, de ezeket a gondokat az év utolsó negyedében már maguk mögött tudhatják. A szerencse pedig elsősorban a tanulmányokban könnyíti meg az életüket. Szerelem terén eljön a felelősség időszaka, és az év végén választani is kell majd a sok szimpátia közül.

Hatalmas változások várhatók a 2009-es évben a Rákok számára, elsősorban párkapcsolataikban és a baráti körben. Itt is az ideje a változásnak, így jobb, ha az elkerülhetetlen maguk próbálják irányítani. Szerelmi életük nem biztos, hogy elképzeléseiknek megfelelően alakul, tehát ezen a területen kell a leginkább megoldozniuk a sikerért.

Azok az Oroszlánok, akik eddig még a szerelemben nem találták meg az igazit, az idei évben könnyebben közelednek és kifejezetten szerencsésen alakulnak párkapcsolataik. Nehézségekre az év utolsó negyedéig az iskolában számíthatnak, de a fontosabb döntésekben is érdemes az év végéig várni.

A Szűz jegy szülötteiről lassacskán lekerül az a teher, ami jó ideje nyomasztja őket, és régóta dédelgetett terveik is befejezést nyernek. Az év utolsó negyedétől azonban a szokottnál is nehezebb időszakra számíthatnak, így érdemes jó előre gondoskodni. Az a szerencse, ami eddig a szerelemben kísérte őket, januártól az iskolára és az egészségre lesz jellemző, az életmódjukban pozitív változások várhatók.

A Mérleg jegy szülöttei használják ki ezt az évet arra, hogy szerelmi életükben kialakítsanak egy olyan helyzetet, amit mindig is szerettek volna, mert nagyon szerencsések ebben az évben ezen a területen. Ugyancsak kedvezően alakulnak a dolgaik az iskolában, és kreativitásuk is sikerekkel kecsegtet. Változásokra az otthonukban számíthatnak.

A Skorpiók rendkívüli változásokat várhatnak a környezetükben és a testvéreikkel való viszonyukban. Sokaknak az iskolában hoz gyökeres változásokat az év, így ebben az évben időszerűek a sikerek. Családi kapcsolataikban is biztossá segít a szerencse, és a szerelem is beköltözik a szívébe. Arra azért érdemes felkészülni, hogy a változások hatására néhány barátot elveszíthetnek.

A Nyilasok hosszú évek terhei alól szabadulnak fel az idén, és Ők is szerencsés kézzel intézik ügyeiket. Céljaik elérésével ne várjanak sokáig, amit terveznek, igyekezzenek még őszig megvalósítani. Az év utolsó harmadára időzítsék a pihenőidőt, addigra természetesen meg a babérokat, amin az után lehet pihenni. Szerelmi életük most is gyakran barátságból indul majd.

Alaposan felforgatja a Bakok életét ez az év, és életük szinte minden területén változások várhatók. Ez nagyrészt annak köszönhető, hogy saját nézeteik változnak meg, így más szemmel nézik és értékelik életüket. Csak rajtuk múlik, hogy kezükbe veszik-e az irányítást, és alakítják vagy elveselik a sorsukat. Szerelmi életükben az év első fele az igazán szerencsés.

Végre a Vízöntőknek is felragyog a szerencsecsillaguk, hiszen januárban a legnagyobb szerencse bolygója a jegyükbe lép. Ez meghozza számukra azt a boldogságot, hogy minden vágyuk teljesülhet, így érdemes elgondolkodni azon, hogy mit is szeretnének valójában. Tanulmányaiknak igyekezzenek az év elején nekiveselkedni, mert ezekben az év utolsó negyede nehézségeket ígér.

A Halak jegy szülöttei ebben az évben a szokásosnál is visszafogottabbak lesznek, és leginkább szellemi, lelki fejlődésükkel töltik az időt. A szokottnál több időt töltenek humán-tevékenységgel, mások segítségével. A materiális világ egyre távolabb kerül tőlük, így a szellemi értékekre felé fordulnak.

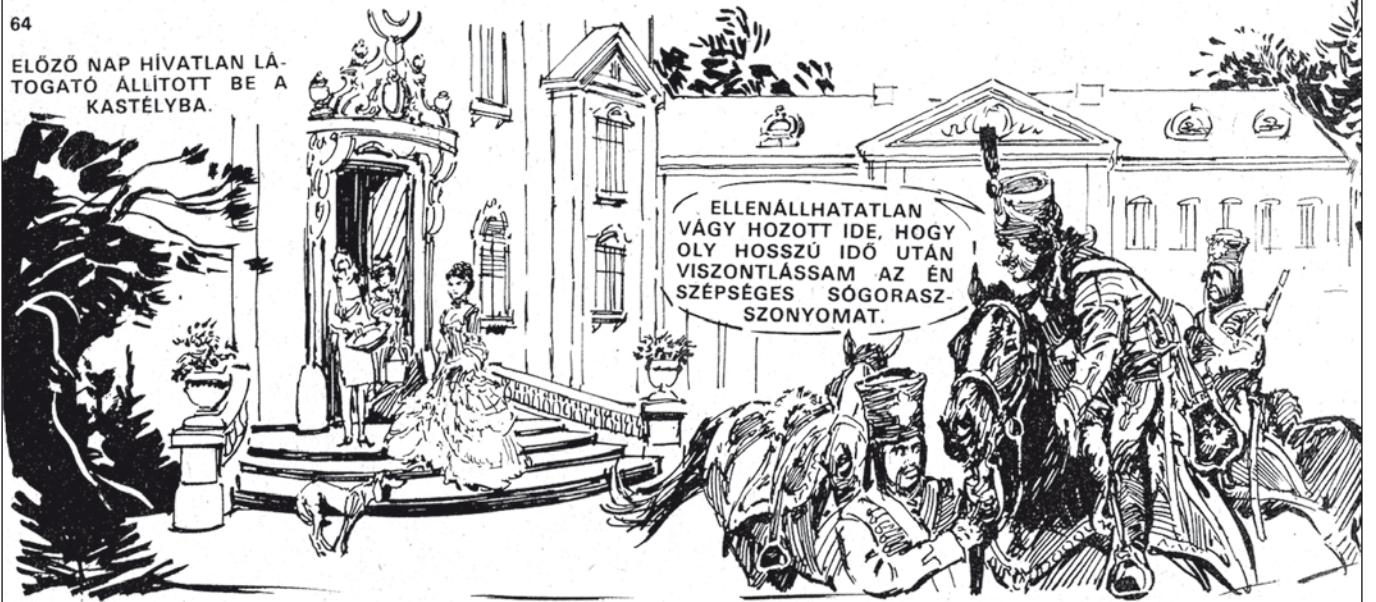

A két Trenck

Rajzolta: Zórád Ernő

64

ELŐZŐ NAP HÍVATLAN LA-
TOGATÓ ÁLLITOTT BE A
KASTÉLYBA.

MIKOR AZONBAN MÁR JÖL
A KANCSÓ FENEKÉRE NÉ-
ZETT, ÓVATLANUL ELÁRUL-
TA JÖTTÉNEK IGAZI CÉL-
JÁT...

65

ATYAFISÁGOS TRÉFÁT
TERVEZEK. ELCSÍPEM AZ
ÉN BURKUS UNOKAÖCSÉ-
MET, ÉS HAZAVISZEM LO-
VÁSZNAK. NEM KELLETT
NEKI A BIRTOK. HÁT MAJD
LESZ LOVÁSZ A BIRTOKON.

ARRA IS JÓ OKA VOLT, BÁR
ERRŐL HALLGATOTT,
HOGY MIÉRT EZT A HELYET
VÁLASZTOTTA A MERÉNY-
LET SZÍNTEREÜL. FRIGYES
KIRÁLY NEM HAGYTA VOL-
NA BOSSZÚLATLANUL
KEDVES TESTÖRTISZTJÉ-
NEK ELVESZTÉSÉT. PORIG
ROMBOLTATTA VOLNA A
KASTÉLYOMAT.

PUSZTAN AZ ÜGY ÉRDE-
KÉBEN TÖRTÉNT TEHÁT
MINDEN? AKKOR IS EGY
ÉLETRE SZÓLÓ EMLÉKKEL
AJÁNDÉKOZOTT MEG,
GRÓFNÉ.

66

67

FRIGYES HISZI IS, NEM IS,
AMIT HALLOTT. HÁT LÉ-
TEZHET OLYAN EMBER,
AKI MEGGYŰLÖL VALAKIT
CSAK AZÉRT, MERT AZ A
JAVÁT AKARTA? EGYVÁLL-
RÁNDÍTÁSSAL TŰLTESZI
MÉGÁT A DOLGON. PEDIG
OKOSABBAN TENNÉ, HA
JÓL AZ ESZÉBE VÉSNÉ, MI-
LYEN EMBER A ROKONA.
AZON SEM SOKAT TÖP-
RENG, HOGY VAJON VI-
SZONTLÁTJA-E MÉG AZ
ÉLETBEN A SZÉP ÖZVE-
GYET. ALIGHA! HOLOTT AZ
ÚJABB TALÁLKOZÁS NEM
IS VÁRAT SOKÁIG MAGÁ-
RA.

A két Trenck

Rajzolta: Zórád Ernő

68
A KATONÁK TÁTOTT SZÁJ-
JAL BÁMULNAK A VAD-
HAJRÁBAN ROBOGÓ KOR-
DÉUTÁN. MEGBOLONDULT
EZ A MARKOTÁNYOSNÓ?

MÉG NAGYOBB AZ ÁMU-
LATA TRENK FRIGYESNEK,
AMIKOR RÁISMER BENNE
A SZÉP ÖZVEGYRE.

69
VEZESSEN
AZONNAL
ÖFELSÉGÉHEZ!

70
SCHWERIN GRÓFNÉ OSZTRÁK TÁBORNOK ÖZVEGYE. MÉGIS AZ OSZTRÁKOK HADMOZDULATAIRÓL HOZOTT FONTOS HÍREKET. ELMONDJA AZT IS, HOGY MIÉRT ADJA TOVÁBB A POROSZOKNAK ÉRTESÜLÉSEIT, AMELYEKET A KASTÉLYBAN VENDÉGESKEDŐ FŐTISZTEK FECSEGTÉK KI. MERT OSZTRÁK OLDALON ÁLL GYÜLÖLT SÓGORA, TRENK FERENC.

HÁLÁRA KÖTELEZ, MADAME. HISZEK ÖNNEK, MÉGIS KÖTELESSÉGEM GYANAKODNI. HÁTHA AZ ELLENSÉG KÜLDTE MEGTÉVESZTŐ INFORMÁCIÓKKAL? AMIG AZ ÜTKÖZET LEZAJLIK, ŐRIZET ALATT KELL MARADNIA A SÁTRAMBAN.

71
A KIRÁLY KEDVENC TEST-
ÖRTISZTJÉRE BIZZA AZ ŐR-
SZOLGÁLATOT. NEM MIN-
DEN MALÍCIA NÉLKÜL
TRENK FRIGYES ELÉRTI
AZT. KEGYETLEN ZAVARÁ-
BAN OTT TOPOG A SÁTOR-
LÓTT, BÁMUL AZ ELVO-
LÚLO HAD UTÁN. NAGY-
SOKÁRA...

BELÉPHETEK,
GRÓFNÉ?

72
KÉSŐRE JÁR, A HÖLGY
MÁR LEPIHENT A TÁBORI
ÁGYRA, RUHAI EGY SZÉ-
KEN HEVERNEK.

BOCSÁSSON MEG, CSAK
AZT AKAROM MONDANI,
HOGY UTÁNAMEGYEK A
SEREGNEK.

DE HISZ ENGEM
KELL ŐRIZNIE!

A két Trenck

Rajzolta: Zórád Ernő

AZ CSAK A KIRÁLY TRÉFAJA VOLT. MEGBIZIK ÖNBEN. A VALÓDI FELADATOM MÁS. AZT PEDIG ÁT KELL ADNOM VALAKINEK. SÜLYOS TITOK...

SÜGJA A FÜLEMBE!

A SÁTOR ELÉ ÁLLITOTT ÁGYÚ NEMCSAK DÍSZÜL SZOLGÁL. A MELLETTÉ LEVŐ GÖLYÖGŰLA REJTI MAGÁBAN A TELJES HADIPÉNZTÁRT.

ÉRTEM! HA TUL KÖZEL ZAJLANA AZ ÜTKÖZET, ÜGYELNI KELL, NEHOGY VALAMI BOLOND PATTANTYÚS ARANYTALLÉROKKAL TELI GÖLYÖKKAL KARTÁCSOLJA MEG AZ OSZTÁROKOKAT.

HAJNALODIK, MIRE TRENCK ELÉRI A SEREGET.

HÁT MAGA?

BÜNTESSEN MEG FELSEGED A CSATA UTÁN, DE NEKEM LEHETETLEN MOZDULATLANUL LEBZSELNEM. AMIKOR TÁRSAIM HARCOLNAK.

A KIRÁLYNAK NINCS IDEJE TOVÁBB KÉRDEZŐSKÖDNI, MEGKEZDŐDIK AZ ÜTKÖZET.

A két Trenck

Rajzolta: Zórád Ernő

78 SCHWERIN GRÓFNÉ EGY-SZER CSAK ÉKTELEN ZSIVAJRA ÉBRED. TRENK FERENC MARTALÓCHADA ROHANTA MEG AZ ELNÉPTELENEDETT TÁBORT.

79 ANNYI IDEJE SEM MARAD, HOGY FELŐLTÖZZÉK.

NICSAK! AZ ÉN ERÉNYES SÓGORASSZONYOM! HÁT TE FRIGYES KIRÁLY SZERETŐJE VAGY?

80

MIT AKAR A RUHÁIMMAL? ADJA IDE!

ELŐBB MEGMUTATLAK ÍGY A HARÁMBASÁIMNAK. TANÚSÍTANIUK KELL BÉCSBEN, MIKOR MAJD PREZENTÁLLAK AZ UDVARI TÁRSASÁGNAK, HOGY CSAKUGYAN A KIRÁLY AGYÁT ÓRIZTAM.

81 HIÁBA A KÖNYÖRGÉS, FENYEGETÉS, TRENK HAJTHATATLAN. VÉGÜL...

ELÁRULOM, HOL VAN ELREJTVE A HADIPÉNZTÁR, HA ELENED, FOGADOM BECSÜLET SZAVAMRA!

82

(Folytatjuk)

A tárgyalóteremben

- Vádlott, úgy zajlott a betörés, ahogyan azt az ügyész úr előadta?
- Hát nem pontosan, de az ő módszere sem rossz!

Potyautas

Az Aberdeen–Glasgow vonalon a ka-lauz lefülel egy jegy nélkül utazó skótot. Hosszas vita után azt mondja a potyautasnak:

- Jó, én befejeztem! Ha nem fizet, kihajítom a bőröndjét a vonatablakon.
- Maga vadállat! - hördül fel a skót.
- Megölné a fiamat, aki már úgysis elgémbedett odabent?

Vizsga

- Hányasra vizsgáztál?
- Kettesre.
- Miből?
- Kegyelemből.

Iskolában

- Édes fiam, ott az ajtónál, meg tudnád mondani, mikor kezdődött a Rákóczi-féle szabadságharc?
- Sajnos, nem tudom.
- És hova száműzték Rákóczit?
- Sajnos, azt sem tudom.
- Hát ha semmit nem tudsz, miért vagy itt egyáltalán?
- A villanykörtét szeretném kicserélni.

Éleslátás

- Doktor úr, biztosan megjavul a látásom, ha sok sárgarépat eszem?
- Uram, látott már maga szemüveges nyulat?

Írószors

- Két író cseveg:
- Borzasztó! Tegnap a hároméves Pisti fiam széttépte a kéziratom utolsó három oldalát!
- Mire a másik:
- Csodálatos! Ilyen fiatal, és már tud olvasni?

Grammatika

- Nyelvtanóra az iskolában:
- Én csinos vagyok. Na gyerekek, milyen időben van ez a mondat?
- Múlt időben, tanárnő kérem!

A bíró előtt

- A bíróságon így förmed a bíró a vádlott-ra:
- Mondja, miért adott elő nekem ma teljesen más történetet, mint tegnap?
- Mert azt sem hitte el, bíró úr.

Tanulékonyág

- Miért okosabbak a delfinek az emberek-nél?
- Mert a delfinnek csak három órájába telik, mire megtanítja az embert, hogy álljon a medence szélére és halat dobáljon be neki.

Kő kő hátán

- Két ember sétál a kiszáradt folyómederben. Kérdi az egyik:
- Te, ki hordta ide ezt a sok követ?
- Hát a folyó - hangzik a válasz.
- És hova lett a folyó?
- Elment kőért.

Lámpánál

A pszichiáter meglátogatja a betegeit a bolondokházában. Bemegy a szobába és látja, hogy az egyik ember hadonászik a levegőben, a másik pedig fejfelé lóg a mennyezetről. Kérdezi a hadonásztól, hogy mit csinál.

- Nem látja, hogy épp egy deszkát próbálok kettéfűrészelni? - hangzik a válasz.
- És a barátja mit csinál ott fejfelé lógva? - kérdi az orvos.
- Ja, ő lámpának képzelet magát - feleli a beteg.
- Nem szólna neki, hogy fejezze be, már egészen lila a feje! - jegyzi meg a doktor.
- Mit akar? Hogy sötétben fűrészeljek?

Mosoly a lelátón

- Maga azt mondta, hogy a rokonát megy látogatni a kórházba, erre itt találom a futballmeccsen. Magyarázatot kérek! - förmed rá Magashegyire a cégvezető.
- Várja csak ki a végét! A nagybátyám a játékvezető!

- Várj meg! Meg kell találnom a fülbevalómat!

- Na, örülök, hogy végre belátta, sokkal biztonságosabb ilyenkor hólánccal közlekedni, örmester!

Szabadkozás

Cinkék ücsörögnek a faágon. A cinkefiú kétségbeesve mondja a párjának:

– Higgy nekem, nem vagyok nő! Ezt a gyűrűt a madártani intézetben húzták rám.

Vak-e?

Két autó összeütközik. A vezetők egymást szidják:

– Maga vak?
– Már hogy lennék vak, hisz magát eltaláltam.

Nahát!

A tyúkanyó így dorgálja rosszkedő csibéit:

– Ha a papátok ezt látná, megfordulna a grillsütőben!

Álomautó

– Drágám, szeretnék egyszer egy hatalmas, kék, sok-sok lóérosz autóban utazni, amelyet nem kell vezetni, mert sofőr ül a volán mögött?

– Igen, drágám, ez nagyszerű lenne!
– Akkor gyere, szálljunk fel a buszra!

Pörös ügy

Az ügyvéd kislány sírva megy be apja szobájába.

– Apu, egy ügyet hoztam.
– Mi az, kislány?
– Anyu elfenekelt, ezért el akarok válni tőle.

Fától az erdőt

Favágóversenyt rendeznek a kanadai favágóknak, amit egy cingár figura nyer meg. A verseny után megrohamozzák a riporterek.

– Hogy tudta megnyerni a versenyt?

– Keményen edzettem!

– Na és hol edzett?

– A sivatagban!

– Hiszen a sivatagban nincs is fa!

Mire a győztes favágó jelentőségteljesen felnevez:

– Ja, már nincs!

Félreértés

A kutyakiállításán kiskutyákat árulnak. Az egyik érdeklődőt győzködi az eladó:

– Nézze, ez valódi fajtisza labrador...

– És tessék mondani, papírja van?

– Minek? Úgysem hagyja magát becsoomagolni!

Pince

– Szóval ez a lépcső levezet a pincébe? – kérdi a vevőjelölt az ingatlanügynököt.

– Igen.

– És felfelé is vezet?

Felindulás nélkül

– Feltételezem, hogy a vádlott erős felindulásában nevezte önt birkának – mondja a bíró az alperesnek a tárgyaláson.

– Ellenkezőleg, bíró úr! Előzőleg sokáig nézte az arcomat.

A tanáriban

– Te, Gizi, szépen fejlődik az osztályod! Arra a kérdésre, hogy ki volt a legnagyobb királyunk, már csak nyolcan írták, hogy Burger King!

Harci nyuszi

Egy tagbaszakadt férfi éjszaka a parkban sétáltatja a pitbullját. Szembe jön vele egy vézna ember, aki egy zöld nyulat vezet pórázon. A férfi diadalmasan kiadja a parancsot a kutyájának, hogy tépje szét.

A pitbull támad, de a zöld nyuszi az útját állja, és jól ellátja a baját a gyanútlan harci ebnek. A gazdája megszeppenve kérdezi:

– Mondja, mennyiért vette ezt a harci nyulat?

– Ötezer dollárért.

– Mennyiért?!

– Kétezer dollárba a krokodil került, háromezer pedig a plasztikai műtét volt.

Hatékony módszer

– Hogy lehet ezt a hihetetlen mennyiségű tejet kihozni ezekből a tehenekből? – kérdezik a látogatók a gazdát.

– Megfelelőképpen ösztönözzük őket.

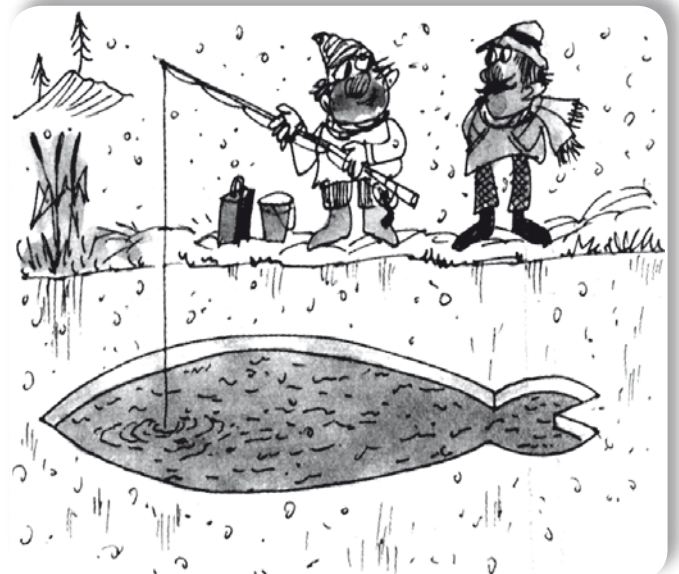
– Miként?

– A feleségem az esti etetéskor mindig bejön az istállóba, és megkérdezi:

– Mit készítek ma vacsorára? Tejbegrízt vagy marhasültet?

– Mindig odaadom a húgomnak a szánkót: felfelé ő húzza!

– Megpróbálok halbarátnak mutatkozni, mert pontyot szeretnék fogni!

Japánban az EmArt

A szabadkai EmArt Képzőművészeti Műhely ifjú alkotói ismét jó hírünket vitték el a nagyvilágba! A Tokióban immáron 9. alkalommal meghirdetett nemzetközi képzőművészeti pályázaton vettek részt, a legnagyobb sikert ezúttal Čopić Krisztina érte el, aki a több egyenrangú első díj egyikének boldog tulajdonosa lett. Oklevelet, saját rajzának képként bekeretezett másolatát, valamint rajzfelszerelést kapott ajándékba. Munkája – természetesen – helyett kapott a katalógusban is. E pályázara a világ 58 országából összesen 20 224 pályamunka érkezett. Képeinken: Krisztina munka közben és a díjazott alkotás.

A diófám halála

*Kertész leszek, fát nevelek,
kelő nappal én is kelek,
nem törődök semmi mással,
csak a beojtott virággal.*

*Minden beojtott virágom
kedvesem lesz virágáron,
ha csalán lesz, azt se bánom,
igaz lesz majd a virágom.*

*Tejet iszok és pipázok,
jóhíremre jól vigyázok,
nem ér engem veszedelem,
magamat is elültetem.*

*Kell ez nagyon, igen nagyon,
napkeleten, napnyugaton –
ha már elpusztul a világ,
legyen a sírjára virág.*

Nemcsak József Attila és Arany János szerette a fákat, a természetet. Mikor még nagy kertem volt, a több mint ezer krizantém mellett helyet kapott a füge-,

a körte-, az alma-, a meggy-, a barackfa, a málnabokor... Az utcán ott díszlegnek a már tizenéves diófák, melyek koronáit én alakítottam olyanná, amilyenek. Jó lesz majd az arra vetődő gyerekeknek, gondoltam, mint ahogyan Lengyel József is írja elbeszélésében: „Tudom, hogy nem eszem majd a dióból. De valaki majd eszik belőle, ugye? Iskolába menő gyerekek majd a kenyérhez diót visznek magukkal. Akinek

nincs diója, itt majd talál...” Ugyanis a diófa soká kezd igazán teremni.

Amikor ideköltöztem ebbe a kicsi házba (a lányoméék laknak a nagy családi házban), nagyon tetszett az udvaron, a ház előtt álló hatalmas barackfa. Magasabb, mint a ház. Nagy koronája nyáron olyan hűvöst ad, hogy nem kell klímaberendezés. Már el is terveztem, a kicsi udvaromba tavaszra még néhány fát ültetek.

Az utcán, a ház előtt eddig ott díszgett a már huszonéves diófa. Ha a forró nyári napokon jött hozzám valaki kocsival, jól jött az árnyéka, ősszel meg nem elhanyagolható a termése.

A minap arra lettem figyelmes, hogy valaki megállt nagy traktorával, lefűrészelte az út felé hajló hatalmas ágakat, s rakta föl a pótkocsira. Kétségbeesve szóltam, hogy miért. Meg hát nekem is van kandalóm! A „sehonnai bitang” ember válasza, hogy nem én ültettem, s elhajtott.

Másnap vettem észre, hogy minden ága hiányzik a diófámnak.

Koncz Erzsébet

CIP – Katalógizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Téjékoztatási, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar SZÓ Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Kókai Péter** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■